

I. SZELLEMTUDOMÁNYOS KOZMOLÓGIA ALAPELVEI

Jegyzetek és előadások

1. 89-I-1 A szellemtudományos kozmológia kifejtésének vázlata

Töredék az 1903/04 évekből

A modern ember léte nemcsak egy, hanem több tudatállapotban zajlik. A hétköznapi [állapot] az, amelyben az ember felébredéstől elalvásig van. Ebben az állapotban a dolgokat az érzékszerveivel észleli, és képzeteket hoz létre magának az érzéki észleletekből. Ennek köszönhetően létezik számára a *fizikai világ*. És erre irányulnak lelkének erői is, a gondolkodása, érzése, akarata és cselekedetei.

Ezzel a tudatállapottal még kettő másik is váltakozik: az álmokkal átszőtt alvás és az álom nélküli mély alvás. Ezeket az állapotokat gyakran a „tudattalan” szóval nevezik. Ugyanakkor ez a megnevezés olyan, amely elhomályosítja az itt vizsgált tényt. A valóságban ezek csupán más tudatfajták. Ezeket a tudat tompítottabb fajtáinak lehetne nevezni.

Az álmokkal átszőtt alvás nem tárgyakat mutat, mint az éber nappali tudat, hanem a lélekben felbukkanó és eltűnő *képeket*. Ezek a képek bár legyenek bármennyire jelentésükben zavart okozóak a hétköznapi tudat számára: lényegük feltárása alkalmas a világ természetébe mélyebben hatolni. Az, ahogy az éjszakai lelkiéletben megjelennek, egyáltalán nem adhat helyes alapot a megismerésükhöz. Ez csak annak az embernek a számára lehetséges, aki az ebben a könyvben leírtak értelmében tanulva fejleszti a magasabb megismerő erőit, melyek az érzékeletti világba vezetik őt bepillantás céljából. Ebben a fejezetben azoknak a tényeknek a leírása lesz közreadva, melyek ezekre a felsőbb világokra érvényesek. Aki ezen területek megismerési útjára lép, ezeket a tényeket majd bizonyítottan fogja találni.

Ami először is felhívja magára a figyelmet az álmok világában – ez a *jelképi* jelleg, ami a képeiben előlép. Az álomélmények sokrétűségére irányított többé-kevésbé finom megfigyelésével ez a jelleg megvilágosodhat. Ebben a lelken átsuhanó világban minden köztes fokozat is megtalálható az egyszerű jelképektől a drámai eseményekig. – Az ember egy tűzvészről álmodik; felébred és észreveszi, hogy a lámpa mellett aludt el. Álmában a lámpa fényét észlelte, de nem úgy, ahogyan a hétköznapi világban az érzékszervek számára megjelenik, hanem jelképesen, tűzvész formájában. Vagy egy lovascsapatról álmodik, amely eldübörög mellette; felébred, és a lódobogás közvetlenül óraütésként folytatódik, ami ily módon lett szimbolizálva. – Egy állatról álmodik, amelyik az arcát karmolja; felébredéskor kiderül, hogy az érintett helyen olyan fájdalmat érez, ami ilyen módon találta meg az álom-jelképét. – Egy hosszabban szőtt álom lehetne például a következő. Valaki álmodik, erdőn keresztül megy. Zajt hall. Ahogy tovább halad, a bokorból egy ember lép hozzá. Ez az ember rátámad. Dulakodás kezdődik, a támadó lő. Ebben a pillanatban az álmodót látó felébred, és észreveszi, hogy pont felborította az ágya mellett álló széket. A szék koppanása az álomtudaton keresztül a leírt jelképi cselekedetbe alakult át. Így külső folyamatokat, sőt belső tényeket is, mint a fentebb adott példa a karmoló állatról, az álomnak köszönhetően jelképeként észlelünk. Affektusok, hangulatok is mutathatják magukat így. Valaki például attól a nyomasztó érzéstől szenved, hogy a következő napokban kellemetlen esemény következik be számára. Álmában ez az érzés úgy mutatkozik meg, hogy fulladás veszélyébe kerül.

A példákban leírtak az álomtudat két tulajdonságát jellemzik: először is a képszerű, jelképes jellegét, és másodsor, valami *teremtő*-szerűséget benne. – A nappali tudat nem rendelkezik ezzel az *teremtő*-

szerűséggel. A nappali tudat a környezet dolgait olyannak mutatja, mint amilyenek azok a fizikai külvilágban. Az álomtudat hozzátesz valamit, más forrásból.

Minek köszönhetően nyílik meg ez a forrás? Semmi másnak, mint annak, hogy az az érzéki tevékenység, amittől a nappali tudat függ, az álomban megszűnt. Ennek az érzéki tevékenységnek az elnémulása azáltal jelenik meg, hogy az ember öntudata eltűnik. Ez az öntudat éppen a külső érzékek tevékenységéhez kötődik; ha az érzékek hallgatnak, akkor a mélybe süllyed az öntudat. Ezt a tényt az úgynevezett okkult tudományban úgy jelölik, hogy azt mondják: az ember lelke visszahúzódott a fizikai világból. Annak, aki nem akarja azt állítani, hogy az ember az elalváskor abbamarad létezni és a felébredéskor ismét létrejön, annak nem lesz nehéz annak a felismerése, hogy az ember az álom idején valami másikat, a fizikai világtól eltérő világban van. Ezt a világot asztrálisnak nevezik. Az olvasó fogadja el ezt a kifejezést egyenlőre mint annak a világnak az elnevezését, amelyről az álmain keresztül kap valamilyen fogalmat az ember. Ennek a kifejezésnek a jogosultságát ennek a könyvnek más fejezetei fogják feltárni.

Álom idején az ember az asztrál-világban tartózkodik. Ennek a világnak a tényei és lényei képekben mutatkoznak meg. A tudat észleli ezeket a képeket; ugyanakkor az ember öntudata hiányzik. – A mindennapi élettel való összehasonlítás adhat egyfajta elképzelést arról, hogy mi van itt valójában. Az ember a külvilágot csak akkor észleli, ha ehhez vannak szervei. Nem lenne számára fül nélkül hangvilág, szem nélkül a fény és a szín világa, stb. Ha az ember képes lenne a testének egy új szervét kifejleszteni, akkor az őt körülvevő világban valami teljesen új dolog lépne fel ugyanúgy, mint ahogy a vakon született számára a megoperálása után a fény és a szín teljesen újként jelenik meg.

Ahogy az ember fizikai teste a szerveinek köszönhetően észleli a fizikai világot, az álom idején egy másik test – egy lelki test – a szerveinek köszönhetően egy másik világot észlel, az asztrál-világot. Csakhogy ezzel a testtel az öntudat nincs kapcsolatban. Ebben az állapotban az öntudat az emberen kívül van.

Ha lehetetlen lenne, hogy az ember öntudata ebben az állapotban is előtérbe kerüljön, akkor sohasem tudná az itt számba vett viszonyokat áttekinteni. De ez lehetséges a fentebb említett és az ebben a könyvben leírt magasabb iskolázáson keresztül, amelyet *beavatásnak* is neveznek. Ennek köszönhetően az ember az álomállapotban megtanulja kifejleszteni az asztráltestében az ahhoz hasonló szerveket, mint amilyenekkel a fizikai test rendelkezik a fizikai világ észlelésére. És amikor ezek a szervek kifejlődtek, akkor az álomlátás idején előlép egy öntudat, mely ahhoz hasonló, mint amilyen a nappali életében rendelkezik. – Amikor egy ilyen létszintet elér, akkor természetesen az egész álomélet is jelentős mértékben átalakul. Elveszíti a közönségesen alvót jellemző, az érzékeket összekuszáló szinességet, és a helyén egy belső rend és harmónia jelenik meg, mely nemcsak nem marad alul a hétköznapi fizikai világgal szemben, hanem nagymértékben meg is haladja azt a tulajdonságok tekintetében. Az ember észreveszi, hogy körülötte mindig létezett még egy másik világ is, ugyanabban az értelemben, mint ahogy a vak körül is létezik a fény- és színvilág. Csak észlelő szervek híján nem tudta azt látni, ahogy a vak sem láthatta a fény- és színvilágot az operációja előtt. Azt a nagy jelentőségű pillanatot, amikor az emberben működni kezdenek az asztrális észlelő szervek, az okkult tudományban felébredésnek vagy újjászületésnek nevezik.

A felébredésnek ebben a pillanatában az ember megtudja, hogy egy magasabb világgal van körbevéve, amelyben nemcsak az érzéki világ korábban ismert dolgainak lesznek más tulajdonságai, hanem amelyben számára korábban ismeretlen tények és *lények* is vannak. – És most világossá válik számára, hogy ebben a másik világban olyan képek vannak, amelyekből kiindulva formálódnak az érzéki világ dolgai. Nem téves elképzelés, amikor a fizikai világ asztrál-világból való keletkezését a jégnek a vízből való képződésével hasonlítják össze. Ahogy a jég átalakult víz, úgy a fizikai világ is átalakult asztrál-

világ. És ahogyan a víz folyékony elem, úgy áll a fizikai világ háttérében az asztrálvilág egy állandóan változó képvilágként. Semmi határozottan korlátozott, befejezett, mint a szokott világban, nincsen a formáiban. Minden átfolyik egymásba, átalakul. És egy fizikai dolog vagy fizikai lény csak úgy keletkezik, mint amikor egy ilyen szétfolyó kép egy pillanat alatt megfagy. Aki a fizikai világ szilárd kontúrjaival való elképzeléseit az asztrál-világra akarná alkalmazni, az csak arról árulkodna, hogy hiányzik számára az igazi beteketés ebbe az egészen másfajta világba.

Ahogyan a fizikai világ lényei fizikai testben testesülnek meg, az asztrális képek azoknak a lényeknek a kifejeződései, akik nem lépnek a fizikai világba. Ők más anyagban lelnek kifejezésre, mint a fizikaiban élő ember, aki testben és vérben jelenik meg.

Mi is ez az asztrális anyag? Semmi más, mint amit az ember önmagában hordoz. Csak ez az asztrális szubsztancia az éber mindennapi életben érzéki képzetekkel van elfedve. – Ezekhez az érzékszervi képzetekhez kapcsolódnak az emberi vágyak, kívánságok és utálatok, az ember szimpátiái és antipátiái. Az egyik tárgyat óhajtja, a másikat elutasítja. Nem másban, mint ezekben a vágyakban, kívánságokban és utálatokban kell keresni a forrását annak, amiből az álomtudat is merít, amikor jelképekké változtatja át ezeket a dolgokat. A nappali élet öntudata a külső észlelésekkel megadja a vágyaknak és kívánságoknak a nekik megfelelő táplálékot. Amikor a külső érzékek tevékenysége hallgat, akkor egy másik alkotóerő lép be, és a kívánságok és vágyak anyagából formálja meg a képeket. Az okkult tudomány azt mondja, hogy az álmodó ember a kívánságokból és vágyakból szőtt asztráltestben van, és hogy a fizikai testet elhagyta az öntudat. A beavatottnál vagy felébredettnél a helyzet az, hogy ő is elhagyta a fizikai testét, de öntudata az asztráltestében tartózkodik. Ahogyan a fizikai test a fizikai dolgok észlelését tudja közölni, mivel szervei ugyanabból az anyagból képződtek, mint amiből a fizikai világ is, ugyanígy a beavatott az asztrál-világ lényeit tudja észlelni, mivel vannak szervei, amelyek azoknak a kívánságoknak és vágyaknak az anyagából állnak, amelyekben azok megnyilvánulnak.

A nem beavatott és a beavatott ember közötti különbség abban áll, hogy az első számára az asztrál-világ külvilágként nem válik láthatóvá, az utóbbi számára pedig ez megtörténik. Ugyanis a nem felébredett számára ez az asztrál-világ csak belső világ marad: *átéli* azt a kívánságaiban és vágyaiban; *de nem látja*. A beavatott nemcsak érzi a saját kívánságát; ő azt a külvilág dolgaként észleli, ahogyan a nem felébredett az asztalt és a széket észleli.

Így a szokásos álomvilág a beavatott e világának természetesen csak gyenge visszhangja. És csak ilyen lehet, mivel nem vesz részt benne az öntudat. De hol is található ez az öntudat az álom idején? Magasabb világokba húzódott vissza, melyben az ember mint olyan eleinte nincs jelen. Hogy milyen viszonya van ehhez a világhoz, leginkább egy hasonlat tudja megvilágítani. Gondoljunk egy ember kezére és egy szerszámmra, amit tart. Amíg a kéz tartja a szerszámot, a kettő egy egészet képez. Ez utóbbi azokat a cselekedeteket hajtja végre, melyeket az első határoz meg. De ahogy a kéz lehelyezi a szerszámot, az magára marad; s a kéz mozdulatai csak annak az embernek az akarat-megnyilvánulásai, akihez a kéz tartozik. Így a fizikai testre az éber nappali életben úgy kell tekintenünk, mint egy magasabb lény egy tagjának az eszközére. Amikor ez a magasabb lény behatol egy tagjával a fizikai testbe, akkor ebben a testben érzéki tevékenység és ezzel együtt öntudat jelenik meg. Amikor ez a tag elhagyja a testet, akkor az öntudat megszakad. Így az ember legfelsőbb lény, melynek lehet öntudata, egy magasabb lény tagja, akiből időlegesen bizonyos fokig kinyúlik és fizikai testbe burkolózik. Ugyanakkor még jobb képet kaphatunk a megfelelő ábrázoláshoz, ha ezt a kinyúlást egyidejűleg egyfajta nyúlványnak tekintjük, mintha az ébrenlét idején az érintett magasabb lényből kinyúlna egy csepp, amely az alvás alatt ismét visszaszívódik. Mert az ember az ébrenlét idején nem ismeri fel kapcsolatát a magasabb lényvel; és így valóban el van tőle határolva. Alvás idején az ember öntudata hiányzik, hiszen akkor az visszatér a magasabb lényhez; az felszívja; és így az öntudat ebben a magasabb lényben körülölelve pihen.

Az *álom nélküli alvás* idején a képvilág eltűnik. Most a fizikai test látszólag teljesen tudattalanul fekszik; de a valóságban a tudati állapota csak még tompább, mint az álmokkal átszótt alvásban. A képeket alkotó erő is kilépett a fizikai testből. Ezért erre az állapotra magyarázatot csak a felébredettek észlelése hozhat. A nem felébredetteknél ez a fajta észlelés hiányzik. De a felébredettek számára a fizikai testből kiemelkedik a képalkotó test, amely ezt megelőzően még laza kapcsolatban állt vele. És most ez nem tétlen, hanem az a feladata, hogy a fáradtságtól kimerült fizikai test erejét a megfelelő mértékben helyreállítsa. Ezzel magyarázható az egészséges alvás frissítő hatása. A fizikai test kimerülten tér álmokra. Öntudatát ebben a pillanatban magasabb lényeknek adja át. Az álmokkal átszótt alvás közbülső állapotában a lélek még gyenge kapcsolatban marad a fizikai testtel. Ennek a léleknek jellemzője az alkotó jelleg. A felébredés pillanatától kezdve az alkotó erejét arra fordítja, hogy az érzékszervi észleleteket átdolgozza az ember belső életévé. Az elalvás pillanatában a külső érzékszervi észlelések megszűnnek. Az álmodás közbülső állapotában az alkotó jelleg még az említett jelképekké alakul; aztán ezek a jelképek is elvesznek; a lélek saját alkotó erejét arra a testre fordítja, amelyet most kívülről dolgoz át. – Aki teljesen el akarna tekinteni az okkult tudomány közléseitől, az már magából a reggeli felfrissült ébredés tényéből következtethetne arra, hogy mi jellemzi a lélek éjszakai tevékenységét. A nappali életben van valami harmonizálatlan, kaotikus. Az emberre minden oldalról a fizikai környezet dolgai hatnak. Hol az egyik, hol a másik hatol belé. Ezáltal a belső képző erők kikerülnek abból a rendből, amely az eredeti természetüknek megfelel. Éjszaka ez ismét kiegyenlítődik. A lélek helyreállítja a rendet és a harmóniát. A nappali életnek köszönhetően a fizikai test fokozatosan úgy néz ki, mint egy levegő-tömeg, amelyet minden oldalról átfújnak a széláramlatok, és melynek részei rendezetlenül kavarnak. Viszont felébredéskor egy olyan levegő-tömegre hasonlít, amelyet egy zenedarab ritmusa és harmóniája egyenletes rezgésbe hoz. És valóban, a beavatott számára olyannak látszik a lélek alvás közbeni, testen végzett munkája, mint a testnek hangokkal való telítése. Az alvás idején az ember a lelki élet harmóniájába merül. És ez ugyanaz a harmónia, mint amelyből a test lett létrehozva. Mielőtt a fizikai test először megnyílt volna a külvilág számára az érzékszerveken keresztül, teljes egészében ennek a harmóniának a hatása alatt állt, mely a fizikai testet strukturálta. Ez a harmónia lelki harmóniaként, lélekhangként járja át az egész világot. Az ember ezekkel a hangokkal úgy van körbevétel, mint ahogyan a korábban jellemzett képekkel. Ahogyan a felébredett számára ez a képvilág az iskolázáson keresztül valódi környezet gyanánt válik észlelhetővé, úgy még magasabb szinten észlelhetővé válik ez a harmadik világ. Körülötte minden zengésbe-bongásba kezd. És ebből a hangzásból megnyílik számára a világ értelme. Ahogyan a fizikai világ formája a képekből kiindulva keletkezett, úgy ezek a formák saját belső jelentőségüket és lényüket a jellemzett hangokból kiindulva kapták. Ilyen szempontból minden dolog a formává vált hangokból van.

Tehát az ébrenlét idején az ember egy 3 tagból álló lény: áll a fizikai testből, amely a külvilágból belé ültetett szerveknek köszönhetően észleli a fizikai világot és amely magába foglalja az öntudatot; áll egy testből, amely önmagában mozgó képi jellegű; képei egyidejűleg a fizikai test ősképei, melynek élesen körvonalazott formái egyidejűleg a második test változékony képeinek megdermedése útján keletkeztek; és továbbá áll egy harmadik testből, egy hang-harmóniából, amely mind a fizikai testet, mind a képi testet átszövi. – Az álmokkal átszótt alvás idején a lélek visszahúzódik a fizikai testből; még kapcsolatban marad a másik két testtel, hangokkal tölti a hangtestet (Tonleib) és képekkel hatja át a képtestet (Bilderleib). Ez utóbbi hat a fizikai testre és árnyszerű álmokképeket közöl vele. Az álom nélküli alvás idején a lélek csak a hangtesttel van összekötve; az, ami az ébrenlét idején belőle a fizikai testben volt, most azon kívül található és kívülről dolgozza azt át. Ez a lélekből a testbe beáramló tevékenység abban csak olyan tompított tudatot hoz létre, melyet az ember nem észlel.

Valójában a fizikai test három tudatállapota: az éber nappali tudat, az álomtudat, és a álom nélküli alvás tudata. A beavatott számára e két utóbbi tudatállapot tompasága megvilágosodik; ő ennek a

megvilágosodásnak köszönhetően úgy él a magasabb világokban, mint ahogy a nem felébredett él a fizikai világban az éber nappali életben. Ezzel bemutattuk az öt tudatállapotot, amelyek növekvő világosságuk alapján a következő sorrendben állnak:

1. álom nélküli alvásállapot
2. álmokkal átszótt alvás
3. éber nappali tudat
4. a beavatott képi tudata
5. a beavatott hangi tudata

Ha meggondoljuk, hogy a beavatott az okkult tudományban való iskolázás révén eléri a két utolsó tudatállapotot, mint az emberiség fejlődésének magasabb fokát, akkor minden további nélkül világossá válik, hogy az éber nappali tudat is egyfajta magasabb tudat a két alacsonyabb tudatállapothoz, vagyis azokból fejlődött ki. Ez az, amit az okkult tudomány megállapít. Megmagyarázza, hogy az ember a ősi távoli múltban áthaladt a fejlődés egy fokán, amiben csak tompa, semmiféle álomképpel át nem hatott álomtudattal rendelkezett; aztán az álmok tompa tudatához emelkedett fel, hogy végül, ma az éber nappali tudathoz eljusson. A beavatandó folytatja ezt a fejlődési vonalat. Kialakítja mindkét magasabb tudatformát.

E beavatott számára azonban még egy magasabb tudatfajta is elérhető. Vagyis az előzőekből látható, hogy a lélek még a hangtudatban is kapcsolatban áll az emberi testtel. Ez a kapcsolat teljesen megszűnhet. A lélek teljesen elhagyhatja a testet. Ezt tanulja a beavatott. És ilyen esetben még magasabb fajta szerveket kell kialakítania azelőtt, mielőtt még valamit észlelni akar. Ha ez végbemegy, akkor a környezetében lévő világ értelme közvetlenül megnyilatkozik, a hang közvetítése nélkül. Ezt a következő legmagasabb tudati szintet spirituális vagy tisztán szellemi tudatnak nevezik. A tudati szintek korábbi felsorolása értelmében a jelenkori emberben ez egy olyan állapotnak feleltethető meg, ami egy még tompább tudatot képvisel, mint az álom nélküli alvás tudata. Ebben az értelemben mindenféleképpen ez a helyzet áll fenn. Viszont a valóságban a jelenkor embere nem tudja ezt az állapotot megélni. Ilyen esetben a lelkének teljes egészében a testen kívül kellene lennie; az álom nélküli alvásnak teljesen egy lélek nélküli állapottal kellene megszakadnia. Valójában ez egyenlő lenne a fizikai testnek ideiglenes önmagában való létezésével, vagyis egy átmeneti meghalással. Ennek nem szabad kitenni a fizikai testet, ha nem akarjuk, hogy abba a veszélybe sodródjon, hogy képtelenné váljon a lélek befogadására.

De a fejlődésben ez az állapot valójában megelőzte az álom nélküli alvás állapotát, úgyhogy a tudati szintek teljes sora a következő:

1. egy alacsony, tompább tudat
2. egy álom nélküli álomtudat
3. egy álomtudat
4. a világos nappali tudat
5. a képtudat
6. a hangtudat
7. a spirituális tudat.

A jelenkorban az ember *teste* csak a negyedik tudatszintig jutott el. A magasabb tudatosság-fajtákat a beavatott érheti el. De azok a magasabb világokba is vezetik őt. Ugyanakkor az ember fejlődését úgy kell

elképzelné, hogy maga a fizikai test a három első szinten keresztül alakult, és mára olyanná vált, hogy alvás közben két másik tudati formát, mint a megelőző szintek maradványát jeleníti meg. Az első szint a fejlődésnek köszönhetően teljesen eltűnt. – A beavatott három magasabb tudati szintje jelenleg még nem fejzódhet ki az ember fizikai testében, mivel az nem tud ezekhez szerveket kifejleszteni. Ezek a tudatszintek olyan formák prófétikus elővételezései, amelyeket a fizikai test a későbbiekben ölt majd magára.

Ha ezekből a fejtegetésekből kiindulva helyesen akarjuk elképzelné a jelenlegi világot, akkor ez egy négyszerességet képez: először a testi érzékek fizikai világát, aztán ezt beburkolva és áthatva a képvilágot, továbbá a mindkettőt átható hangvilágot, és végül a mindezeknek alapot szolgáló spirituális világot.

Ezt a jelenlegi világot megelőzte egy másik, amelyben az ember álmódó lényként élt. A fizikai teste akkor abban az állapotban volt, amelyben jelenleg az álmokkal átszótt alvás idején van. A környezet hasonlított egy folyamatosan változó képi panorámához. A dolgoknak semmiféle szilárd körvonala sem volt. Ezt az állapotot akkoriban egy másik szakította meg, mely a mai álm nélküli alvásnak felel meg. Ezt pedig megint egy olyan állapot szakította meg, melyet ma már nem lehet megvalósítani, és amelyet az előbbiekben jellemzett tudatformák közül az első töltött be.

Egy még korábbi világban az ember még az álmképek megéléséig sem tudott felemelkedni. A legmagasabb tudata ekkor az álm nélküli alvás volt; és ezt az állapotot egy alacsonyabb, tompább tudat szakította meg, amely mára már eltűnt; ezt viszont egy olyan állapot szakította meg, amely a jelenlegi fejlődés szempontjából már minden jelentőségét elvesztette.

Az első világban, amelyre az okkult tudomány visszautal, az embernek még tompa alvástudata sincsen; a legmagasabb, amellyel rendelkezik, az az ecsetelt állapotok közül az első; ez az állapot két másik olyan állapotot váltott, amelyeket ma már nem veszünk számításba.

Így a fejlődés ősrégi múltjába nézünk vissza; négy szintet tekinthetünk át, ezeken haladt át az ember fizikai teste. De a jövőbe is előretekintünk, amelyben három tudati forma fog megvalósulni a fizikai világban, melyek ma a beavatottak számára elérhetővé válnak a magasabb világokban. A világunkat leváltja egy jövőbeli, amelyben a fizikai embertestek olyan szervekkel fognak rendelkezni, melyeknek köszönhetően az öntudatos ember egy örökmozgó képvilágot fog észlelni, sőt még önmagára is ilyenként fog tekinteni. – És a továbbiakban egy olyan világra tekintünk, amelyben a képeket harmonikus hangok hatják majd át, melyek azok belső lényegét fogják megjeleníteni. Legvégül olyan szellemi természetű világra (Geistnatur) tekintünk, amely azonban a szellemét a fizikai természetbe árasztja majd szét.

Az okkult tudomány így ábrázolja a világ fejlődését, amelyben az ember egymást követő szakaszokon halad át. És az okkult tudomány ezeknek a fejlődési szakaszoknak nevet ad, amelyek aztán mint megnevezések átmentek a Földet körülvevő bolygókra. Azt a fejlődési szintet, melyen az ember még tompább tudattal állt, Szaturnusz-fejlődésnek; a másodikat, melyen az ember álm nélküli alvástudatban élt, Nap-fejlődésnek; a harmadikat, melyen az álm tudat megjelent, Hold-fejlődésnek; a negyediket, a jelenlegit, melyen az ember világos nappali tudathoz küzdötte magát, Föld-fejlődésnek hívjuk. És a jövő tudati szintjei, melyeket a magasabb világokban érnek el ma a beavatottak, majd fizikai formára lenek, és ezeket az egymást követő Jupiter-, Vénusz- és Vulkán-fejlődésnek nevezzük.

A beavatott tudatfajtái abban különböznek a Jupiter, Vénusz és Vulkán jövőbeli fejlődése során kialakuló emberi tudatállapottól, hogy az előbbinek fel kell emelkednie a magasabb világokhoz, hogy a megfelelő tudatban éljen, a jövő embere viszont a fizikai világban fog azzal a tudattal rendelkezni. Ez abból származik, hogy a mostani időkben a beavatottak megfelelő észlelő szervei a magasabb világok erőiből formálódnak; a jövőben az ezeknek megfelelő szervek az ember fizikai testében a környező

fizikai világból. Az ember ugyanis azt a világot észlelheti saját környezeteként, amely anyagot szolgáltat szervei számára. A jövőben a környező fizikai világ olyan képző erőkkkel fog rendelkezni, amelyek ma még csak egyedül a magasabb világokhoz tartoznak. Így a világ fejlődési menetét úgy lehet ábrázolni, hogy egymást követve egyre magasabb világok testesülnek meg fizikailag. A Föld a negyedik megtestesülés. Fizikai tagoltságában megvan az a képessége, hogy az emberi testbe belepréselje a világos nappali tudat számára szükséges szerveket. Az okkult tudomány értelmében a Föld egy másik fizikai állapotból fejlődött, melyben a testbe csak az álomtudat számára való szerveket tudta belepréselni. Ennek az állapotnak a neve: „Hold”. Tehát a Föld ebből a „Holdból” alakul ki, azzal, hogy új képességre tesz szert, hogy éppen az éber nappali tudat számára tudjon szerveket fejleszteni. A „Hold” a „Naptól” keletkezett. Vagyis az, ami most „Földdé” vált, valamikor „Nap” volt. Az okkult tudomány pont azt nevezi „Nap-állapotnak”, ahol a világtest, amely ebben az állapotban található, az emberben csak az álom nélküli alvás tudatához szükséges szerveket tudja létrehozni. És mielőtt a „Föld” ebben az értelemben „Nap” volt, a „Szaturnusz” szintjén állt.

Mi által kapja meg a világtest azt az erőt, amellyel az emberi testben a megfelelő szerveket ki tudja alakítani? Sohasem lenne erre képes, ha előrehaladott emberi lények nem készítenék elő ezeket a szerveket a magasabb világokban. Azzal, hogy a beavatottak jelenleg előkészítik a magasabb világokban a jupiteri szerveket, megteremtik annak lehetőségét, hogy a környező képi világ fizikai jelleget öltjön. A fizikai-testiséggé dermedés azáltal történik, hogy azok a formák, amelyeket fel kell vennie, előbb szellemi módon léteznek. Így a beavatottak az általuk lakott világtestnek az átalakítóivá válnak. Belőlük egyidejűleg képzőerők sugároznak ki, melyek aztán létrehívják a fizikai emberi környezet dolgait.

Így a Hold-szint beavatottjai szellemileg előformázták a Föld fizikai alakját. Az ember mai földi környezete az ő lelki tapasztalataik tartalmát képezte le. A beavatottak a Földet egy magasabb világból származó *saját* tárgyukként észlelték.

Ilyen értelemben az okkult tudomány hét nagy világciklust vagy világperiódust ismer, melyeken az a lény halad át, akinek a negyedik szintje a Föld. Minden ilyen periódus az emberi test magasabb szintű kialakításával áll kapcsolatban. – Ebből a felismerésből kiindulva, ez a tudomány a „négyességben” (Vierheit) látja azt, ami a világfejlődés jelenlegi szintjét jellemzi. Ez fémjelzi azt, amit például Püthagorasz és iskolája „négyességnek” jelölt. A „négy” a „nagyvilág” száma, vagyis azé a világé, amiben az ember jelenleg lakik. Ez a tudatának negyedik szintjére emelte őt.

Az okkult tudomány magát az embert, mint „kis világot” állítja szembe ezzel a „nagy világgal”. Jelenleg adottsága alapján már megvan benne lélekként az, aminek fizikailag a „nagyvilággá” kell válnia. Így azon az úton van, hogy a saját „kis világot” a „nagy világgá” szélesítse. Megvan benne ez utóbbinak a teremtő anyai öle. Ebben az értelemben az okkult tudomány a lélekben egy teremtő csíra-képességet lát a jövő számára, egy „belső”, ami arra törekszik, hogy a külsőben valósítsa meg önmagát.

De ahhoz, hogy teremtővé váljon a külsőben, először a léleknek magának kell megélnie. Először *belül kell átélnie* azt, amit aztán a külvilágban kell kialakítania. Amíg a lélek például nem rendelkezett azzal a képességgel, hogy bepréselje a fizikai testbe az éber nappali tudat számára szükséges szerveket, előbb magának kellett végigjárnia a fejlődési szintek sorát, melyeken fokozatosan tett szert erre a képességre. Így a léleknek először magában kellett átélnie az első tudatállapotot, mielőtt azt létre tudta hozni; és ennek megfelelően a többi tudatformát is. A lélek fejlődésének azokat a szintjeit, amelyek benne megelőzik a tudatfajták megteremtését, az okkult tudományban *életsszinteknek* nevezik. Ilyen módon az életnek hét szintje van ugyanúgy, mint ahogy hét tudatszint van. Az *élet* a tudattól abban különbözik, hogy az előbbinek belső jellege van, az utóbbi pedig a külvilággal való kapcsolaton alapszik.

A Földre vonatkozóan azt lehet mondani: mielőtt megjelent rajta az emberi test világos nappali tudata, ennek a világtestnek négy állapotot kellett átmennie, melyeket négy életállapotként kell felfogni.

* * *

A lelki élet szintjei úgy jönnek létre, ha az ember belsőleg átgondolja azt, amit a tudatállapotaiban külvilággént észlel. Kezdetben így az embernek az a legtompább tudatállapota van, amely megelőzi az álom nélküli alvást. Ez utóbbiban a lélek harmonizálónan tevékenykedik a testen; az ennek megfelelő életállapota saját maga belsőjének a harmonizálása. Egy hangzó mozgás-világgal hatja át magát. Előtte, a legtompább tapasztalati állapotban, a saját mozdulatlan belsőjében volt. Ezt a belsőt teljes megkülönböztetésmentes közömbösségben érezte. Ezt a legalacsonyabb életállapotot az első elemi világnak nevezik¹³⁶. Ez az anyagnak a kezdeti jellegében való megtapasztalása. Az anyag a legkülönbözőbb irányokban rezgésbe és mozgásba jön. És ennek a mozgékonyaságnak az önmagában való átélése az első életszint, az első elemi világ. – A második szint az, amikor ezekből a mozgásokból ritmus és harmónia jön létre. A megfelelő életszint a ritmusnak mint hangzásnak a belső érzékelése. Ez a második elemi világ. – A harmadik szint akkor fejlődik ki, amikor a mozgások képekké alakulnak át. Akkor a lélek magában, mint alakot öltő és újból feloldódó képek világában él. Ez a harmadik elemi világ. – A negyedik szinten a képek szilárd formát öltenek; a változó képek panorámájából egyes dolgok különválnak. Ennek köszönhetően ez már nemcsak belsőleg élhető meg, hanem külsőleg is észlelhető. Ez a külső testek birodalma.

Ebben a birodalomban különbséget kell tenni az ember világos nappali tudatában megjelenő alak és az önmagában megélt alak között. A test ténylegesen megéli önmagában saját formáját, vagyis az önmagát egyöntetű alakba formálódó anyagot. – A következő szinten túllép ezen a pusztá forma-megélésen, ennek helyébe a forma-változás megélése lép. Az alak önmagát alakítja ki és át. Mondhatjuk, hogy ezen a szinten a harmadik elemi világ egy magasabb formában jelenik meg. A harmadik elemi világban az egyik alaktól a másikig ható mozgást csak képként lehet megélni; ebben az ötödik birodalomban a kép egy külső tárgyban való megszilárdulásig jut el, de ez a külső tárgy nem hal el a formában, hanem megőrzi a változásra való képességét. Ez a birodalom a növekvő és szaporodó testek birodalma. És az átalakulási képessége pedig éppen a növekedésben és a szaporodásban nyilvánul meg. – A következő birodalomban hozzájön az a képesség, hogy a külsőt a belsőre gyakorolt hatásában tapasztaljuk meg. Ez az érző lények birodalma. – A figyelembe veendő utolsó birodalom az, amelyben a külső dolgoknak nemcsak a hatását éli meg önmagában, hanem belsőjüket is átéli. Ez utóbbi az együttérző lények birodalma. Így az életszintek sorrendje a következő:

1. az anyag tompa megélése
2. a belső mozgás megélése
3. a belső formálódás megélése
4. a szilárd körvonalak megélése
5. az átalakulás megélése
6. a külvilág hatásának megélése érzésként
7. a külvilággal való együttes megélés.

* * *

¹³⁶ első, második, harmadik elemi világ [elemi birodalom] (Elementarreich): Vö. erről a „Teozófia”, GA 9, „A fizikai világ és kapcsolata a lélek- és a szellemvilággal” című fejezetet; valamint az 1903. november 11-i berlini előadást „Az asztrális világról és a Devachanról”, GA88, továbbá az 1907. december 4-i müncheni előadást „Természeti és szellemi lények”, GA 98-ban.

A lélek belső életét ezen élet létrehozásának kell megelőznie. Hiszen semmi olyat nem lehet átélni, ami előbb nem jött létre. Míg az okkult tudomány a belső átélést lelkinak nevezi, addig a teremtőt szelleminek. A fizikai test a szervek közreműködésével észlel; a lélek magát a belsőben éli meg; a szellem kívülre hat. Ahogy a hét tudatszintet hét lelki élmény, úgy ezeket a lelki élményeket hét fajta teremtő tevékenység előzi meg. Az anyag tompa megélésének a teremtés területén ezen anyag keletkezése felel meg. Az anyag itt közömbösen áramlik a világba. Ezt a *forma nélküliség* tartományának nevezik. A következő szinten az anyag tagolódik, és tagjai egymással kapcsolatba lépnek. Így különböző anyagokkal van itt dolgunk, melyek egyesülnek és szétválnak. Ezt a *forma* tartományának nevezik. A harmadik szinten az anyagnak már magával az anyaggal nem kell kapcsolatba kerülnie, hanem az anyagból *erők* erednek, az anyagok vonzzák, taszítják egymást, stb. Itt az *asztrális* tartománnyal van dolgunk. A negyedik szinten megjelenik egy anyagiság, amelyet a környezet erői alakítanak, melyek a harmadik szinten csak a külső viszonyokat szabályozták, és most képessé válnak a lények belsőjében végzett munkára. Ez a *fizikai* tartománya. Az a lény, amelyik ezen a szinten található, tükörképe saját környezetének; ez utóbbinak az erői tevékenykednek a tagolásán (Gliederung). – A további fejlődés abban áll, hogy a lény magában nemcsak úgy tagolódik, ahogyan ez a környező világban az erők alapján megy végbe, hanem olyan külső fiziognómiát is kialakít magának, amely ennek a környezetnek a lenyomatát viseli. Míg a negyedik szinten álló lény a környezetének tükré, úgy az ötödik szint lénye ezt a környezetet *fiziognómiailag* fejezi ki. Ezt a szintet ezért az okkult tudományban fiziognómiai szintnek nevezik. A hatodik szinten a fiziognómia önmaga kiáradásával lesz. Az a lény, aki ezen a szinten áll, a környezete dolgait úgy formálja, ahogyan kezdetben ő maga formálódott. Ez a *formaképzés (Gestalten)* szintje. És a hetedik szinten a formaképzés teremtésbe lép át. Az ide eljutó lény a környezetében olyan formákat teremt, melyek kicsiben azt reprodukálják, ami a környezetében nagyban van. Ez a *teremtés* szintje.

A szellemi fejlődése ennek megfelelően a szintek következő sorára tagolódik:

1. forma nélküliség
2. formálás (Formgebung)
3. az erő társulása
4. alakítás a környezet erőinek értelmében
5. a megnyilvánulás fiziognómiai képessége
6. formáló erő
7. teremtő képesség.

Amikor a Szaturnusz fejlődése elkezdődött, az emberi test a forma nélküliség szintjén állt. A testnek előbb fel kellett magát küzdenie a teremtő képességhez, mielőtt a lélek megtapasztalhatta benne az anyag első megélését. Ez azt jelenti, hogy a testnek kellett először a teremtő tevékenység hét szintjén át fejlődni, csak ezután tudta a lelke ezt átélni. E léleknek ismét el kell jutnia ahhoz, hogy közölni tudja saját belső mozgását a test mind a hét formájával. Amikor a test először megy át a hét formáján, még teljesen élet nélküli. Csak a hetedik szinten ébred életre, amikor a test teremtővé válik. És most az életnek fel kell ébrednie, mivel a test a teremtő tevékenysége során anyagot ad ki magából. A léleknek ezt az anyagot pótolnia kell a test számára. És most kezdődik a második kör. A kompenzációként a testbe áradó anyagnak magának is teljesítenie kell a hét szintet a forma nélkülistől a teremtő képességig. Amikor már eddig eljutott, a lélek nem korlátozódik azokra a megélésekre, melyeket a beáramló anyagok mozgása idéz benne elő, hanem egy új élet-szintbe kezd. Annak következtében, hogy maga a beáramló anyag teremtővé vált, elkezd a testet belülről kitölteni. Korábban az anyag mindig csak a kiválás általi

hiányt pótolta; most le is rakódik a testbe. És ismét átmegy az összes formán a formátlanságtól a teremtő képességig. Először a testben forma nélkül helyezkedik el, aztán fokozatosan formákhoz jut, erőket fejleszt, alakot vesz fel, fiziognómiai kifejezést ad neki, stb. Ennek az egész körforgásnak az idején a lélek a harmadik életszintjét végzi. Harmonizálja ezt a belső tagozódást, és kiegyenlíti a belső folyamatokból származó rendezetlenséget. – Amikor az anyag így formálta magát a belsőben, akkor a negyedik szinten tovább lép, hogy hatni tudjon rá a külvilág. Az anyag képes erre, hiszen a benne lakó lélek éretté vált arra, hogy a környezet benyomásait tompán megtapasztalja, és így a külvilágon át ható rendezetlenséget mindig újra rendbe tegye. És a következő körforgásban a test már nem áll meg ott, hogy önmagát tagolja; a külvilág hatására átformálja önmagát. A lélek megérett arra, hogy irányítsa ezt az átalakulást. Ekkor a test számára kezdődik egy körforgás, amelyben a külvilág hatásait érzésekként észleli. A lélek ismét a lét e szintjének szabályozója. Végül a test elérte a saját utolsó szintjét; képes megtapasztalni a külvilágot. A lélek most ott tart, hogy előre megéli (vorerleben) a következő szintet, mégpedig a következő tudatszintet a szaturnuszi létet követő magasabb világban. Ennek köszönhetően az utolsó Szaturnusz-ciklus idején a lélek az álom nélküli alvás állapotán halad át. És most az első Nap-ciklus idején átvizsgálja ezt a fizikai testre.

Látható, hogy az ember fizikai teste a Szaturnusz-periódus alatt hétszer ment át fizikai stádiumon. Minden alkalommal, amikor eljutott egy ilyen stádiumra, a lélek a tapasztalásának egy magasabb szintjét érte el. A hetedik stádium idején túllép a szaturnuszi fejlődésen, és tapasztalatában a Nap-stádiumra mutat.

Amikor elkezdődik a Nap-körforgás, a fizikai test már annyira van, hogy magára veheti a saját formálását. Míg korábban ennek a formálásnak a szabályozója a lélek volt, most önmagában megvan a saját alakítója. Ezt étertestnek nevezik. A lélek most már nem közvetlen kapcsolatban áll a fizikai testtel; köztük áll közvetítőként az étertest. A lélek tapasztalatai átmennek az étertestre, mint ahogy korábban átmentek a fizikai testre. Most viszont ennek az étertestnek kell előbb végigmennie a hét formaállapoton – a formátlanságból a teremtő képességig. Amikor az étertest formáló módon hat a fizikai testre, állandóan veszít a feszültségéből. És ezt a feszültséget ismét újra a lélek szabályozza. Ilyen módon a Napfejlődés is hét fizikai stádiumon megy át. És minden ilyen stádiumon a lélek magasabb szintre kerül; a hetedik stádiumon egy új tudatállapotot készít elő. Miközben még megtapasztalja, hogyan válik az étertest új képződmények alkotójává az egész Nap-lét mintája alapján, már érzi magában a benne fel-alá hullámzó képi világot.

Ezt a képi világot az első Hold-körforgás alatt átvizsgálja az étertestre, amely most a fizikai testet ennek a lelki képnek megfelelően formálja. Ahogyan a Nap-szinten az alakító étertest betolódott a fizikai test és a lélek közé, úgy tagozódik be most az étertest és a lélek közé a jellemzett képtest. Az okkult tudományban ezt a testet érzőtestnek nevezik. Hiszen ahogyan az emberi érzetek mintegy a külvilágból áramlanak a belsőbe, és ilyen módon a külvilág tartalmát a belső világ tulajdonává alakítják, úgy a képtest képei is hatnak belülről kifelé, és *saját* tartalmukat belepeccsételik az étertestbe, amelyik ezt ismét átvizsgálja a fizika testre.

A Hold-fejlődés idején az ember ismét hétszer megy át mindegyik formaállapoton, hogy ezek mindegyikén a lélek éretté válhasson a magasabb szint eléréséhez. A hetedik szinten a lélek képességet kap, hogy képeinek a legtökéletesebb formát adja; itt mindent megtapasztalhat, ami körülötte a világtestben végbemegy, úgyhogy képvilága az egész Hold-lét kifejeződése. Ezzel egyidejűleg egy elő-élményt szerez a következő tudatállapot-szintről; saját változékony-képvilágában (Bilder-Wandelwelt) szilárd formákat kezd szemlélni. Ennek köszönhetően a lélek éretté válik arra, hogy az étertestre is úgy hasson, hogy az magában olyan szerkezetet alakítson ki, amelyek valami állandósággal rendelkeznek. – És ezzel megvalósulhat az első Föld-körforgáshoz való átmenet. Ebben a fizikai test szilárd kép-formákat

fogad magába; ezek a szerveivé válnak. Ezzel együtt az emberben elkezd fejlődni a negyedik tag. A képtest és a lélek közé betolódik a külső objektumok észlelése. A test most bizonyos fokig kinő a lélekből; önállóvá vált. Ami korábban fellépett benne, az azoknak a képeknek volt az eredménye, amelyeket a külvilágból tett magáévá a lélek. Most a külvilág közvetlenül idézi elő a testben az észleléseket. És a lélek belső élete a megtapasztalásokkal való együttélésként zajlik. A test e saját tevékenységének kifejeződése az öntudat. Az öntudat azonban csak fokozatosan érlelődik. Először az embernek a formák egy körforgásán (Kreislauf) kell áthaladnia, melynek során szerveiben csak az anyag tompa életét érzi; egy második körforgásban az anyag hatása belső mozgást idéz elő; ennek köszönhetően az étertest megtapasztalja a külvilágot, és a szerveket a fizikai organizmus élő eszközeivé alakítja át. A harmadik körben a képtest is képessé válik a külvilág másolására. Annyira felgerjeszti a szerveket, hogy most azok maguk is képeket hoznak létre, melyek benne élnek, de ezek még nem a külső dolgok tükröződései. Először a negyedik körben válik képessé a lélek, hogy érvényre juttassa a testi szerveket; ezzel elválasztja a képeket ezektől a testi szervektől és elfedi velük a külső dolgokat. Ezáltal a lélek előtt áll a külvilág, amellyel ő mint belső önálló lény, szembekerül. – De most is az történik, hogy a testi szervek, melyeket a lélek szolgál, időről időre kimerülnek. Akkor megszűnik a külvilággal való kapcsolat lehetősége. Beköszönt az alvás, melyben a lélek ismét kiegyenlítő módon hat a fizikai testre a saját korábbi módján a képi és az étertesten keresztül. Így az okkult tudomány számára az alvás a korábbi fejlődési szakaszok maradványa. Jelenleg az ember egy résszel lépte túl a negyedik földi ciklus közepét. Ez abban fejeződik ki, hogy világos nappali tudatával nemcsak a külső tárgyakat észleli, hanem az azok alapjául szolgáló törvényeket is. A lélek megkezdte a dolgok belső átalakításának megtapasztalását.

A szaturnuszi fejlődés idején az emberi test a legtompább tudatosság szintjén állt. De ebből nem szabad azt feltételezni, hogy a tudatosság más szintjei nem voltak jelen azoknál a lényeknél, akiknek a létezése akkoriban a Föld e korábbi megtestesülésével kapcsolatban állt. Így mindenekelőtt egy olyan lény volt akkor jelen, akinek a tudata az ember jelenlegi éber nappali tudatával egyenértékű volt. Mivel azonban a szaturnuszi környezet feltételei meglehetősen különböztek a földi körülményektől, így a tudatnak ez a szintje is lényegesen másképp működött.

A földi ember körül az észlelések objektumaiként ásványok, növények és állatok vannak. Ezekre a lényekre mint maga alatt állókra tekint, önmagát hozzájuk viszonyítva magasabb lénynek tartja. Ennél a szaturnuszi lénynél egy fordított dolog történt. Három lénycsoport állt *fölötte*, és önmagát a legalacsonyabb tagként kellett tartania a számára észlelhető területen. A magasabb lényeknek ezt a három csoportját az okkult tudományban különböző nevekkkel jelölték, annak a népnek a nyelvétől és attól a kortól függően, melyhez az okkult tanító tartozott. A keresztény okkult tudomány jelölései, felülről lefelé haladva, a következők: Uraságok (Kyriotetes), Erők (Dynamis), Hatalmasságok (Exusiai). Ez a jellemzett lény negyedik alacsonyabb tagként csatlakozott, ugyanúgy mint ahogy a Föld embere magasabb tagként csatlakozik az ásványi, növényi és állati birodalmakhoz. – Ezek között az egészen másfajta feltételek között maga az észlelés természete is másmilyen volt. A tapasztalatból kiindulva a beavatottnak ismert ez a természet. Hiszen egyenlő azzal, amit saját harmadik szintjén ér el, meghaladva az éber nappali tudatot – a spirituális tudattal. Ez olyan, mintha a benyomások nem külső objektumoktól érkeznének az érzékekhez, hanem mintha belülről kifelé szűrődnének az érzékekhez, belőlük kifelé áradnának, és itt kint ütköznének a tárgyakba és a lényekbe, hogy tükröződjének bennük, és aztán a tükrözőedésükben jelenjenek meg a tudat számára. – Így volt ez annál a szaturnuszi lénynél. Életerejét a bolygó dolgaira árasztotta, és minden oldalról a legkülönbözőbb módon vetődött rá vissza a tükrözőedés. Tükrökképpént fogadta minden oldalról a saját életét. És a dolgok, amik tükrözték neki a saját lényét, az ember fizikai testének csírái voltak. Mert belőlük állt a bolygó. Amit még észleltek, az nem a bolygón volt, hanem a környezetében. Az Exusiai (Hatalmasságok) nevű lények sugárzó lényekként bevilágították minden oldalról a világtestet. Maga a Szaturnusz önmagában sötét test volt; fénye nem halott fényforrásokból

érkezett, hanem azoktól a lényektől, akik a környezetét népesítették be, és mint a fények lényei, beragyogták a Szaturnuszt. Fényük észlelhető volt a szaturnuszi lény számára, ahogy a mai korban az ember számára észlelhető az állati test. A Dynameis (Erők) nevű lények hasonló módon nyilatkoztak meg a környezetből a szellemi hangok révén, és a Kyriotetes (Uraságok) annak köszönhetően, amit az okkult tudományban világillatnak neveznek, ez a benyomás egy olyan fajtája, ami a jelenlegi szaghoz hasonlítható.

Ahogy a földi ember a külső dolgok észlelése fölé emelkedik, olyan képzetekhez, amelyek csak az ő belsejében élnek, ez a szaturnuszi lény, a fent említett lényeken kívül, akik szintén belülről tárulkoznak fel neki, megismert olyan lényeket is, akiket kívülről észlelt; a keresztény titkos tudomány ezeket Szeráfoknak, Keruboknak és Trónoknak nevezi. A földi ember tapasztalatában semmi olyan nincsen, ami összehasonlítható azokkal a magasztos megkülönböztető vonásokkal, amelyekben akkor előléptek. – Végül e szaturnuszi lény számára a vele együtt lakó lények harmadik fajtája is ismert volt. Ők a bolygó belsejét népesítették be. Mert amennyire fejlődött akkor a bolygó, csak emberi testekből álló képződményként létezett. Ha ezekről a testekről képzetet akarunk alkotni, akkor ezt úgy tehetjük meg, hogy arra az időszakra, amelyben fizikai formában jelentek meg, olyan automatákkal hasonlítjuk össze, melyek finom éteri anyagból állnak. Ilyeneként annak a szaturnuszi lénynek az életét tükrözték, de ők maguk teljesen élettelenek és érzés nélküliek voltak. Ugyanakkor kétfajta lény lakozott bennük, akik ott a *saját* életüket és a *saját* észlelési képességüket fejlesztették. Ehhez egy bizonyos támogatásra volt szükségük. Hiszen nekik nem volt saját fizikai testük, és mégis olyan volt a felépítésük, hogy saját magasabb képességeiket csak ilyen testben tudták fejleszteni. Ezért használták az emberi fizikai testet.

Így a Szaturnuszon a testi, lelki és szellemi elem ahhoz hasonlóan létezett, ahogyan a Földön létezik. Csak a Földön ez úgy figyelhető meg, hogy az ember hármasság természetét képezi: a testét, a lelkét és a szellemét. Az ember mindhárom tagja megint három részből áll: a test a fizikai testből, az étertestből és az érző testből; a lélek – érző lélekből, értő lélekből és tudati lélekből; a szellem – szelleméből, életszellemből és szellememberből. A Szaturnuszon a testiség, lelkiség és szellemiség nem *egy* lény tagjaiként léteztek, hanem mint független lények; a fizikaiság-testiség az ember fizikai testének első kezdeményeként és magának a bolygónak saját szubsztanciális alapjaként; az étertest mint Angyal, az érzőtest mint Arkangyal; a Szaturnusznak maga a jellemzett lény az érzőlélek; a Hatalmasságok – az értőlélek; az Erők – a tudati lélek, az Uraságok – a szellemén, a Trónok – az életszellem, a Kerubok – a szellemember képviselői; és mindezek felett állnak a Szeráfok.

Így a Szaturnusz azokban az időkben, amikor a fizikai szintjén volt, tagok teste volt (Gliederleib), finom éteri testekből állva; belül az Angyalok és az Arkangyalok úgy uralkodtak, mint jelenleg az emberi testben az életerők és az idegerők.

És ahogy az emberi testnek kívül érzéki eszközei vannak, úgy magát a Szaturnuszt is a felületén teljesen érzékszervek borították; csak ezek az érzékszervek nem befogadtak, hanem tükröztek. Mindent visszatükröztek, ami a világtest környezetéből benyomást keltett. Akkor a ragyogó Hatalmasságok megvilágították a Szaturnusz felületét, és a Szaturnusznak ez a felülete sokszorosan visszatükrözte a fényüket. Ekkor az Erők hangzottak fel, és ez a hangzás sokszoros visszhangként lépett ki a térbe; végül a Szaturnusz felületét az Uraságok illata árasztotta el, és ezt is sokszorosan megváltoztatott formában adta vissza ez a felület. És mindezeknek a tükrözéseknek az észleléséből állt ennek a jellemzett Szaturnusz-lénynek a lelki élete – Ezt a lényt a Szaturnusz bolygó igazi szellemének nevezhetjük. Hiszen a maga nemében valójában csak egyetlen lény volt, ahogyan a Föld emberének is csak *egyetlen* öntudata van, habár különböző tagjai, érzékszervei stb. vannak. Az egész Szaturnusz ennek a planetáris szellemnek a teste volt.

A Szaturnusz fejlődése most hét körből állt, melyek a lélek életének kibontakozását jelentették. A planéta hét körének mindegyikében áthalad a hét formán, a formátlanságtól a teremtő képességig. – Az első kör idején a Trónok képezik a lélek irányító (dirigierende) elemeit, a másodikban – az Uraságok, a harmadikban – az Erők, a negyedikben – a Hatalmasságok, az ötödikben – a Szaturnusznak a planetáris szelleme maga. Neki a Szaturnusz fejlődésének kezdetén még nem volt teljes világos tudata, csak a negyedik ciklusban szerezte azt meg. Először itt jutott el a planetáris folyamatok saját lelki megtapasztalásához. Ilyen módon az ötödik ciklusban ő maga tud lélekként hatni. Az ötödik ciklus idején már az Arkangyalok tanulják a lélek belső megtapasztalását, amely tartalmát a Szaturnusz folyamataiból merítette. Ezt úgy tehetik meg, hogy felhasználják az addigra kifejlődött emberi testek megfelelő eszközeit. Ennek köszönhetően a hatodik körben képesekké válnak arra, hogy irányítsák ezeket az automatikus lelkeket. Ugyanez megy végbe az Angyalokkal a hetedik körben.

Az ötödik körben a Szaturnusz planetáris szelleme nem tudott volna a jellemzett módon lélekként működni, ha a Szaturnusz testén belül maradt volna. Hiszen a Szaturnusz teste a saját tulajdonságának köszönhetően nem tesz ilyet lehetővé. Ezért a Szaturnusz szellemének ki kellett lépnie a Szaturnusz testéből, és kívülről kellett rá hatnia. Így ebben a ciklusban a Szaturnusz két világtestre vált szét. Ezek közül az egyiket, amelyik kilépett, a Szaturnusz lelkének kell nevezni. Ez mintha próféta híradás lenne a következő bolygóinkarnációról, a Napról. Úgy kering egyfajta Nap az ötödik, hatodik és hetedik ciklus során a Szaturnusz körül, ahogyan a Föld körül a Holdja.

A hatodik körben hasonlóan kellett történnie az Arkangyalok számára. Elhagyják a Szaturnusz tömegét és új bolygóként keringenek körülötte, melyet az okkult tudományban Jupiternek neveznek. És a hetedik körben hasonló megy végbe az Angyalokkal kapcsolatban. Tömegükkel kilépnek az akkori Szaturnuszból, és önálló bolygóként keringenek körülötte. Az okkult tudományban ezt a bolygót Marsnak nevezik. – Ezek olyan folyamatok, melyekhez hasonlók már végbementek a Szaturnusz megelőző körének idején is. A harmadik körben a Hatalmasságok irányítják a lelki fejlődést. A negyedik kör idején elhagyják a bolygót, és fényes önálló bolygóként keringenek körülötte, amely az okkult tudományban a Merkúr nevet viseli. A harmadik körben ugyanez megy végbe az Erőkkel, akik Vénusz bolygóként különülnek el.

A Nap-fejlődés során az ember korábban automatikus teste önmagában is élővé válik. Ez annak köszönhetően megy végbe, hogy a fény, ami korábban a Szaturnuszra annak környezetéből sugárzott, a fény lényének kiáramlásaként, most magának a Naptestnek az elemei szívják fel. A Nap fénylő planétává válik. A tökéletesedő emberi testek fénylő életet fejlesztenek. Ez most a környezetből belülről hangzik (tönt), és a megfelelő lényekből árad a világillat.

A Szaturnusz bolygó szellemével egy átalakulás ment végbe. Szaporodott. *Egyből hét* keletkezett. Mint ahogy a mag szem *egyetlen*, és a belőle fejlődő kalászban *sok* van, melyek hasonlóan arra az *egy* lényre, úgy csírázik ki a Szaturnusz bolygójának *egyetlen* szelleméből *hét* hajtás a Nap-szinthez való átmenet során. És az élete másmilyenné válik. Képesé vált, hogy észleletekhez jusson egy olyan területből, amely nála egy szinttel mélyebben van. Ez annak köszönhetően válik lehetségessé, hogy emberi testek bizonyos mennyisége lemaradt a fejlődésben és a Szaturnusz szintjén maradt. Ennek következtében nem voltak képesek a Nap ragyogó életét észlelni. A sugárzó Nap-bolygó belsejében sötét helyeket képeznek. A Nap hét szellemét, akik a Szaturnusz planéta szelleméből jöttek létre, úgy érzékelik, mint alattuk álló természetbirodalmat. Így ez a hét lény a Nap felszínén él; maguk alatt olyan birodalmat látnak, mely lényeknek a teste egy szinttel állnak mélyebben, mint a Nap emberi teste. De a nekik szükséges táplálékot maguktól ezektől az emberi testektől kapják, a belőlük sugárzó fényben. Míg a Szaturnusz szellem szaturnuszi teste csak ennek a lénynek a tükrözői voltak, a nap-testek a Nap szellemének viszonyában olyan helyet foglalnak el, mint amelyet jelenleg foglal el a Nap a növényi birodalom

lényeivel kapcsolatban. A Nap-fejlődés idején a testi organizáció szempontjából az ember a növényi lény szintjén van. Helytelen lenne azt mondani, hogy ő maga akkor a növényi birodalmon haladt át. Hiszen a növényi birodalom, amilyen az ma, csak a Föld sajátos feltételei között tud fejlődni. Ha hasonlatot akarunk használni, akkor képzeljük el a Nap emberi lényét mint növényi lényt, amely a modern növény virágaival analóg szerveit úgy fejleszti, mint a saját bolygója felé forduló virágokat. És ahogy a jelenlegi növény a fényt a külső Naptól kapja, úgy az ember-nap-növény a fényét a saját bolygójától kapta, hiszen az volt a Nap. Annak, amit ma a növény gyökérként a földbe süllyeszt, annak a Nap-testben a beáradó hangokhoz és illatokhoz kellett fordulnia; befogadta és a saját belsejében átdolgozta azokat. A modern növényt a nap-szinten maradt emberi testnek lehetne nevezni, amely teljesen átfordult. Ezért a növekedés és szaporodás erőit, melyeket az ember bezárt és lefelé irányított, a növény ártatlanul felfelé, a Nap felé irányítja.

Az emberi test ilyen módon csak a negyedik Nap-kör (Sonnenlaufes) alatt fejlődött ki teljesen. Az előző három kör előkészület volt erre. Az első kör valójában csak a szaturnuszi lét ismétléseként alakult. És ennek hét forma-fokozata a szaturnuszi körök életszakaszainak ismétlődése. És csak a második Nap-kör idején lobbant fel az élet az emberi testben. Maga a test még nem fejlődött ki annyira, hogy az Arkangyalok, akik a Napon abba a helyzetbe léptek, mint amit a Szaturnuszon a planetáris szellem foglalt el, ebben az életben elégedettségre tehettek volna szert. Azt az erőt, amely ebből az életből áradhat, most sokkal inkább a Hatalmasságok szívták magukba; a harmadik kör idején a Szaturnusz szelleméből keletkező hét lény foglalta el a helyét; és a negyedik Nap-kör idején az Arkangyalok a földi testek életében élnek, ahhoz hasonlóan, ahogy a planetáris szellem a Szaturnusz testeiben tükröződött. Az ötödik Nap-kör folyamán az Arkangyalok a lét egy magasabb fokára emelkednek, és a bolygón a helyükre az Angyalok lépnek. A hatodik Nap-kör idején az Angyalok szintén olyan magasra fejlődtek, hogy nem volt szükségük az emberi test fizikai részére; csak a ki- és beáramló fényt használták saját céljukra, hogy benne éljenek. Az ember fizikai teste önálló lényévé vált, az ember modern fizikai testének előképévé. És a test ezen a fokon is teljesen fizikai eszközként viselkedik; de olyan eszközként, melynek részei még (ebben) élnek. A test egy bizonyos mértékig élő érzéki eszköz, melynek észleleteit nem ő maga fogadja be. Őnála hiányzik az ehhez szükséges tudati szint. A test növényhez hasonló alvásban, ami az ő legmagasabb tudati szintje. Az, ami észleletként keletkezik benne, az Angyalok, Arkangyalok stb. tudatába megy át, a különböző Nap-körök egymásutánosságától függően. Ezek a magasabb lények gondoskodnak az ember alvó testéről.

Melyek azok az okok, melyek következtében kifejlődött a Nap a Szaturnuszból? Ezeket úgy lehet megtudni, ha tekintetünket a Szaturnusz fejlődésének utolsó állapotára vetjük. Tételezzük fel, hogy a hetedik kör a negyedik forma-állapot szintjén, a fizikain van. Az ember teste itt annyira messzire jutott, hogy az Angyalok számára a lényüket tükröző érzékszervként szolgálhat. Ezen a szinten egyfajta emberi tudatuk van, amelyet azonban csak az emberi test érzékszerveinek használatával érhetnek el. Az emberi testre a bolygó környezetéből magasabb lények hatnak. Ők egymást követő magasabb tudati szinteket fejlesztenek. Abban a pillanatban, amikor az Angyalok is ilyen magas tudatállapotra fejlődnek, többé nem tudják az emberi testet használni. Ennek eredménye, hogy elhagyják azt. A testnek meg kell halnia. Ez semmi mást sem jelent, mint hogy a Szaturnusz fizikai teste még azelőtt felbomlott, hogy a hetedik kör fiziognómiai formája kialakult volna. Vagyis ez a fiziognómiai szint már egyáltalán nem fizikai. A bolygó csak lelki bolygóként van jelen. A fizika forma a mélybe süllyed. A lelki bolygón az Angyalok fizikain felüli, képi tudatban élnek. A magasabb lények pedig a megfelelő magasabb tudatformában tevékenykednek rajta. Abban a pillanatban, amikor az Angyalok is kinőtték a képi tudatot, a lelki bolygónak is fel kell bomlania. A helyére egy másik lép, amin formaképző forma fejlődik. De ez a forma csak abban a világban van, amelyben az indiai beavatott van akkor, amikor egy magasabb hang-tudatban van. Ugyanezen okok miatt ebből a bolygóból egy másik fejlődik, amelyik a Szaturnusz hetedik köre

végén egy még magasabb világhoz tartozik. Benne a létezés teremtő formája valósul meg. – Rámutatunk, hogy a magasabb lényeknek a megfelelő tudatformákhoz való felemelkedésével mindig kiválnak a Szaturnusz bolygó szatellitjei, melyeknek magasabb világokban kell lenniük, mivel a Szaturnusz fő formája nem képes otthont adni az ilyen tudatfajtáknak. De most már maga a Szaturnusz emelkedik fel az ilyen magasabb világokhoz. Ennek az eredménye az lett, hogy minden alkalommal, amikor ilyen magasabb világokba érkezett, egyesült azzal a szatellitjével, amelyik ugyanebben a világban volt. A Szaturnusz hetedik körének végén emiatt ismét egyesült a Szaturnusszal a Jupiter, a Mars, a Vénusz, a Merkúr és a Nap. Ezek ismét *egyetlen* világot alkotnak. – De ebben az *egyetlen* világban van a Szaturnusz életerejének teremtő formája. Rajta keresztül a mutatott módon átszellemiesült világot ismét a lét alacsonyabb szintjére vezetik. Ez pontosan a Nap fejlődésétől kezdve megy végbe. A Nap-körök folyamán ismét kilépnek a Szaturnusból képződött bolygók. Mindegyik megjelenik most, csak egy szinttel jobban közelítve a fizikai léthez.

Ha egy érzékszervekkel rendelkező emberi megfigyelő meg tudná figyelni a különböző bolygók fejlődését, akkor csak bizonyos időközönként látná a sötétségből előlépő kozmikus test; hosszan tartó időintervallumokban, amikor ez a test csak a magasabb világokban él, elrejtőzne az ilyen megfigyelőtől. Itt csak egy olyan megfigyelő számára válhatna felismerhetővé, akinek a tudata a magasabb világokban képes lakozni. Ezért megkülönböztetik a bolygólét fizikai állapotait, valamint az alkony és az éjszaka állapotait. De nem szabad azt képzelni, hogy az ilyen szünetekben a bolygó a lényével együtt tétlen. De ez a tevékenység csak a magasabb világokra vonatkozik, és ilyen módon egy sokkal valóságosabb létben mutatkozik meg, mint a csupasz fizikai létben.

Amikor pedig a Nap befejezte a hét körét, egy olyan időszak kezdődik, amelyikben az emberi test annyira előrejutott, hogy nemcsak befogadja a fény áramlását, és ennek köszönhetően élő lehet, hanem olyan képességeket is elér, amelyek lehetővé teszik az „Erőkből” kialakuló, körülötte áramló hangvilágnak, hogy tovább működjön benne, és maga is hangokként reprodukálja. Az emberi test a létnek ezen a fokán, amit Hold-fejlődésnek nevezünk, hangzó lényé válik. Míg a Szaturnusz fokán a bolygóról a környezetbe visszavert hang csak a környezet visszhangja volt, most megváltozottként hangzik ki ebbe a környezetbe. Úgy változik, hogy a legkülönbözőbb módon reprodukálja azt, ami az emberi testekben megy végbe. Ezzel az emberi testek betagolták magukba a harmadik lénytagot, az érzőtestet. Hiszen belső természetük az az érzésvilág, ami kifelé hangzik. – Ugyanakkor abból a hét lényből, akik a Nap-fejlődés idején a Szaturnusból keletkeztek, hétszer hét keletkezett. A környezetük most olyanná vált, hogy saját érzésvilágukat a kialakult érzőtestekben tapasztalják meg. Ezek az érzőtestek az ő világos nappali tudatuknak a hordozói. Mostantól két birodalommal érzik körülveve magukat, melyek alattuk vannak, és *egyet*, amelyik felettük van. Ez a felettük lebegő birodalom számukra világillatként érzékelhető; önmagukat hangzó lényként tapasztalják meg, és a két birodalom, ami alattuk van, annak köszönhetően keletkezett, hogy az emberi testek egy része a Szaturnusz szintjén maradt, egy másik rész a Nap szintjén. Így ezek a Hold-lények automata-szerű lényekkel vannak körülveve, akik a Holdon egészen más feltételek között folytatják a szaturnuszi érésüket, mint amilyenek között a Szaturnuszon voltak, és azon kívül a növényyszerű nap-testekkel, melyek hasonló helyzetben vannak. A Hold tényleges tömegében így háromfajta lény található. Azok az automata-szerű lények, akik önmagukban sötétek, és megőrizték a Szaturnusztól azt a képességüket, hogy életet sugározzanak maguk körül. Nem élettelenek a jelenlegi ásványok értelmében. Olyan ásványi alap, amilyennel a Föld rendelkezik, a Holdon még egyáltalán nem volt. Ahelyett olyan alap volt, amely a jellemzett lényekből állt. Egyfajta elképzelést kaphatunk róla, ha étellel bírónak képzeljük, ami teljesen átjárja őt, úgyhogy a Holdon, például a mai bolygónk ásványi talaja helyett egy élő, pépes massa volt; ebbe fás részek illeszkedtek bele, hasonlóan ahogy a Földünk puha kőzetébe a sziklatömegek illeszkednek. Ebben az élő alapon, amelyet részeit tekintve növényi-ásványinak nevezhetünk, gyökereztek a jellemzett naplények, melyek a jelenlegi állatok és a jelenlegi

növények közötti bizonyos szinten álltak. A Holdat benépesítő mozgékony lények pedig olyan emberi testek voltak, amelyek fejlődésüket tekintve az állat és az ember között középen álltak. A Szaturnusz bolygó szellemének utódait zárták magukba. Ugyanakkor ezekben a testekben nem tudtak éber nappali tudatot kifejleszteni. Ezeknek a lényeknek ahhoz, hogy így éljenek, minden alkalommal ki kellett a testből lépniük. Amikor testben voltak, vagyis annak az életét élték, akkor csak álmokképpel teli tudat hatotta át őket. Ezzel a tudattal semmit sem láttak a fizikai környezetükből; de a saját belső életük hangjait kibocsátották a környezetbe. Ami hangokban mutatkozott meg a holdlány alvása idején, azok a szenvedélyeik és a vágyaik voltak. Hogy e tapasztalatok köréből csak egyet kiválasszunk, rá kellene mutatni, hogy az, amit most a szerelem-életének (Liebesleben) nevezünk és ami a szaporodás alapját adja, a Holdon az álmokkal átszótt alvás idején ment végbe. Az éber nappali életet csak a környező világ szemlélésének szentelték, és az mentes volt a vágyaktól és természetesen a szerelemtől is. Az emberelőd a Holdon a nappali életében semmit sem tudott a szexuális viszonyokról. Ahelyett, amit a szexuális szerelemben érez ma az ember, a Holdon álmok játszódtak le, melyek csak érzéki képben (Sinnbild) fejezték ki azt, ami ma objektív valóság. – Vagyis a Holdon nem az emberelőd tapasztalta meg éber állapotban a képi világot; benne sokkal inkább az ember felett álló lények, az Angyalok éltek benne. Számukra az ember álmvilága egyfajta mértékben mint világos nappali valóság játszódtott le. Ők vigyáztak az alvó emberi világra, ahogyan az Arkangyalok vigyáztak a Napnak a növényihez hasonló álomban élő világára.

Az első kettő Hold-kör csak a korábbi fejlődési állapotok ismétlése volt. Az első kör hét formája a Szaturnusz hét körét ismételte, a második kör hét formája a Nap hét körét.

A Hold harmadik körében az emberi test annyira előrehaladt, hogy álmát az Arkangyal szintjén álló lények saját környezetükként tapasztalják; a negyedik körben ez az Angyalokkal történik. A Szaturnusz planetáris szellemének utódai az emberi testet ebben a ciklusban annyira tudják használni, hogy amikor kívülről beburkolják azt és használják, akkor annak köszönhetően világos nappali tudatot érnek el. Az ötödik körben ezek a lények olyan magasra emelkedtek, hogy már nincs szükségük az ember fizikai testére; ez a test a környezetét saját maga számára érzékeli, de a test őt csak alacsonyabb tudatszintre vezeti ezekkel az érzékelésekkel kapcsolatban. Ebben az időben ezeknek a lényeknek csak étertestre és érzőtestre van szükségük. A hatodik körben magukra hagyják az étertestet is, és a hetedikben – az érzőtestet.

A Hold a Nap bolygó újratestesülése. Most abban az időben, amikor a Holdon a Nap-fejlődés szakasza megismétlődik, vagyis a második körben, tömegéből kiválik a Nap-test. Ennek a kiváló Nap-testnek a belsejében rajta kívül azok a lények élnek, akik olyan tudatszintre és életszintre jutottak, melyekhez magán a Holdon hiányoznak a feltételek. Ezek a második kör idején a Hatalmasságok; ők a Nap-élet idején az ember fizikai testének életét élték. Most a Holdon ez a Nap-szint csak egy csökevényes, lemaradó létet ad ezekben a fentebb jellemzett állat-növényekben (Tierpflanzen). A Hatalmasságok bennük nem tudnak élni. Ők sokkal inkább kívülről éltetik ezeket a lényeket, a Napjukról küldve a szükséges fényt nekik. A harmadik Hold-kör idején a Szaturnusz bolygószellemének utódai szintén olyan szintre emelkedtek, amely már nem tette számukra lehetővé a Holdon való létet. És ennek megfelelően a negyedik ciklus idején az Arkangyalok hagyják el a Holdat, ami ebben az időszakában az Angyalok számára biztosít élet-helyet pontosan ugyanúgy, mint ahogy később a Föld a negyedik ciklusában az emberek számára nyújt lakóhelyet.

Ahogyan a Nap-fejlődés idején fokozatosan kilépett a többi bolygó, ugyanígy történt ez velük most is, a Hold-fejlődés idején. De ismét egy lépéssel közelebb vannak a fizikai léthez; abban a pillanatban, amikor a Hold a fejlődésének csúcspontján áll, vagyis a negyedik körének a fizikai formája idejétől. Az ötödik körrel a Hold környezetében a Mars, melyet akkor az Angyalok népesítenek be, finom, éteri-fizikai

formát kap; a hatodik körtől ugyanez megy végbe a Jupiterrel, az Arkangyalok lakóhelyével kapcsolatban. A hetedik kör idején hasonló történik a Merkúrral. Abban az időben a Mars és a Jupiter még sűrűbbé vált; az első olyan sűrűséghez jut, ami lehetővé teszi számára, hogy az összetevőinek mozgása révén hőt fejlesszen és azt a világtérbe árássa.

* * *

@@ Talán itt tartottunk??? A földi fejlődés átveszi a Holdon megért gyümölcsöket. Az emberi test fejlődésének három szintjét tudja maga mögött. Az első szinten érzékszervként, fizikai eszközként szolgálhatott azoknak a lényeknek, akik már a Nap szintjén annyira előre jutottak, hogy minden ilyenféle eszköz nélkül is boldogultak. Vagyis már akkor azokhoz a lényekhez tartoztak, akik teremtként kívülről a Naprendszernek tudták szentelni a tevékenységüket. A Szaturnuszon elfoglalt helyüket a Napon az Arkangyalok foglalták el. A Szaturnusz planetáris szellemeinek testisége nem a Nap-bolygón volt, hanem azokban a teremtő erőkben, melyek fenntartották a Nap-életet. – A Holdon az Arkangyalok ekkor váltak teremtő erőkké. A Hold Angyalai, akiknek akkor világos nappali tudatuk volt, rácsodálkozhattak a testiségükre, amikor tekintetüket a Teremtőikre emelték.

Így mindenekelőtt ez a három planetáris fejlődési szint ismétlődött meg a Föld első három körében. Ezek idején az emberi testnek elő kellett készülnie arra, hogy *önmagában* képes legyen átélni azokat a képeket, melyek a Holdtudat idején keletkeztek. Képessé kellett válnia arra, hogy ne csak az élettestet és a képtestet foglalja magába, hanem hogy belsőleg tükrözni tudja saját képeiben a külvilágot. A Holdon ez addig jutott, hogy képeit az Angyalok tudták szemlélni. Az ember holdi teste az Angyalok környezete volt. És a holdi ember szemlélése közben egyidejűleg ők maguk is előre haladtak; átküzdötték magukat (hatten sich hindurchgerungen), úgyhogy most egy magasabb szinten tudták létrehozni azt, amit a Holdon észleltek. Az alattuk álló két másik birodalmon kívül, más, önmagukhoz hasonló lények is voltak. Azután, hogy a Földön áthaladtak a Hold-fejlődésen, természetüket bele tudták pecsételni az emberi testbe. Akkor, amikor a földi emberek a testükben lakoztak, látni tudták a fizikai környezetükben azt, amit az angyalok a Holdon csak akkor tudtak szemlélni, amikor felemelkedtek a magasabb világba – az önmagukhoz hasonlókat.

De csak fokozatosan lehetett az emberi testet ilyen képességhez juttatni. És éppen ez zajlott a három földi kör idején. Az elsőben olyannak tudta magát észlelni, mint amilyen a Szaturnuszon volt, a másodikban, mint amilyen a Napon volt, és a harmadikban, mint amilyen a Holdon volt. Az első földi kör idején a mellette található emberek számára még teljesen sétáló automaták voltak; a második idején növényhez hasonló lényeknek tündek neki; és a harmadik ciklus idején állati jellegűeknek.

Amikor elkezdődött a negyedik ciklus, az ember képessé vált, hogy észlelje maga körül az önmagához hasonló Angyal-teremtőményeket. Az Angyalok ugyanakkor három tudati szinttel felette álltak. Létre tudták hozni azt, amit az ember észlelt. – Az emberi test most négy tagot kapott: a fizikait, ami a környezet tükrévé vált, az élettestet, amelyik a környezet észleleteit belső mozgássá tudta alakítani, a képtestet, amelyik a belső mozgásokat érzéki kép-jellegűvé tudta alakítani, és végül azt a testet, amelyik a világos nappali tudat hordozójává vált, amely a belső képeket összhangba hozza a környezeti benyomásokkal, és ezzel kapcsolatot teremt a belső tapasztalatok és a környezeti folyamatok között. – De a világos nappali tudat csak a fizikaiság külső világára korlátozódik; az életfolyamatok és a test képei belül megelevenednek, viszont mint környezetet nem észleli. Az ő képteste a létezés következő szintje, az Angyalok számára marad objektumnak, az életteste az Arkangyalok számára is. Ezért minden, ami az emberben az élettesttel kapcsolatos, a növekedésének és szaporodásának törvényei, ő maga előtt rejtettek;

csak olyan tudata van erről, mint amilyen az álom nélküli alvásban van De az Arkangyalok számára ezek a folyamatok és a hatásaik olyanok, mint amilyen a mai időkben az ember számára a fizikai gépen végzett munkája. És mindaz, ami a képtudattal kapcsolatos, az ember számára titokzatosabb törvények, melyek a kinézetében, a járásában stb. egy bizonyos jelleget és a mimika meghatározott formáit adják, vagyis az, ami a jellemében, temperamentumában megmutatkozik, az Angyalok hatalma alatt áll. Csak az, amit a környezetében előidéz, az történik az ő saját szabályszerűsége szerint.

Arra az egyedi lényre (zu einem Wesen), amit így lehet jellemezni, az ember a negyedik földi körben készült elő. – Az Angyalok azonban, akik a holdszinten a fejlődésben a teremtő tudatra emelkedtek, már nem tudtak maguk számára helyet találni a Földön abban a pillanatban, amikor a képtest magához az emberhez kezdett tartozni, vagyis attól az időszaktól, amikor a második kör átlépett a felén. Akkor egy magasabb közösséghez távolodtak, új életfeltételekkel; a Nap ismét elvált a Földtől és kívülről küldte neki az erőit.

A Föld harmadik körében azok az emberi testek, melyek nem haladtak annyira előre, hogy képtestükről gondoskodni tudjanak a Napon összegyűjtött erővel, ilyen esetben alávetettségre voltak ítélve. Az állati-emberi szintről az állatira süppedtek. Honnan szerezhettek erőket a képtestük számára? A tökéletessé vált Angyalok naperejére nem voltak fogékonyak. De most elmaradnak a fejlődésükben a lét minden szintjén. A harmadik körig voltak olyan Angyalok, akik a fejlődésükben lemaradtak, és ezért nem tudtak helyet találni a Napon. A harmadik földi kör második felében még nem tettek szert annak képességére, hogy felemelkedjenek a Naphoz. És a felépítésük arra sem volt alkalmas, hogy tovább hassanak a tökéletes ember képtestére. Csak azzal a képességgel rendelkeztek, hogy olyan képtestekre hassanak, melyek a holdlét szintjén maradtak. Ezért a földtömegből, mint a jelenlegi Hold, kiváltak. És így a Hold az a világtest, amelyik a földfejlődés egy korábbi részét képviseli, mintegy megkeményedett állapotban. Azok a lények népesítik be, akik nem akartak a modern földi test teremtőivé válni. Tevékenységük az állatok képtestében fedezhető fel; de ezen kívül támadásokat irányítanak az ember képtestére is, hiszen számukra ez az a terület, amit kinőttek. Amint az ember csak egy kissé elhajlik saját magasabb természete iránti odaadottságától, ami az érzékek benyomásain keresztül keletkezik benne, amint a képtestében működő erők áldozatává válik, ezek a lények szereznek felette befolyást. Hatásuk zavaros álmokban mutatkozik meg, melyekben az alacsonyabb természetéből adódó állati szenvedélyek játszódnak le.

Amikor a harmadik földi kör túlhalad a felén, vagyis akkor, amikor tehát a Föld harmadszor válik fizikáivá, eleinte nincsen meg a lét semmilyen feltétele sem a külső észlelésekhez jutható emberi fizikai test formája számára. A fizikai meghal. Ennek az a következménye, hogy a napléthez felemelkedett lények már nem annyira bánatosan fogadják a lemaradt Angyalok mulasztásának bűnét. A Hold tehát ismét beépül a Föld testébe. És a kör folytatásánál, amikor az egész Föld felemelkedett a képi lét fölé a magasabb világba, ismét egyesül a Nappal. Ennek köszönhetően az emberi testben lévő erők, amelyek a harmadik körben csak a képileg megelevenedett (bilderbelebten) testet tudták a környezetükben látni, teremtő képességhez jutnak. Ennek köszönhetően beléphetnek a negyedik körbe. Kezdetben még abban a világban vannak, amelyik csak a spirituális megismerés számára észlelhető, de fokozatosan egyre mélyebb világokhoz ereszkednek. Végül az emberi test addig jut, hogy az önmagához hasonló számára finom éteri formában észlelőszerveket tud létrehozni magának. Így a fizikai test eljut a földi formájának képességeihez. Ez megint az a pillanat, amikor a Föld nem lehet színtér a tökéletes Angyalok számára; a Nap velük együtt kilép a Földből, és kívülről világítja meg. A fizikai test egyre tovább jut. A képtestek képei korábban rájuk nem jellemző élenkséghez jutnak; a fizikai test szervei a külső objektumok tükrözéseiben táplálják őket. Eljön az a pillanat, amikor a külső földi környezet elragadja ezeket a képeket a lemaradó Angyaloktól. Azoknak ki kell a Földből húzniuk a Földnek azt a részét, amelyik a lakóhelyük lehet. A Hold másodszor válik szét a Földtől, és kísérelőjeként kering körülötte.

Milyen messzire jutott ebben a pillanatban az emberi test? Kifejlesztette négyrészes természetét. Úgy van megszervezve, hogy az éter- vagy élettest hordozója lehet, amelyik a képtestet zárhatja magába. És ezen kívül, az érzékszervei lehetővé teszik, hogy a földi környezet tükröződjön ezekben a képekben. Vagyis az ember fizikai teste most egy tökéletesen új szintet ért el. Belülre tükröz, ahogyan a Szaturnuszon kívülre tükrözte a Szaturnusz planetáris szellemének létét. Ennek köszönhetően most *benne* élhet ennek a szellemnek az a része, amelyik abban az időben a legalacsonyabb tagja volt. Ezért ez a rész izolálja magát a Szaturnusz planetáris szellemétől; elveszíti a felsőbb szférák kinyilatkoztatásainak befogadására való képességét, és az emberi öntudat hordozójává válik. Az ember tanulja önmagát „énnek” érezni. Ettől a pillanattól kezdve magában hordozza azt a természetet, amelyet a Szaturnuszon a planetáris szellem a bolygó környezeteként észlelt.

Így ért el az ember arra a szintre, amin az étertestében az Arkangyalok, a képtestében az Angyalok és öntudatában a Szaturnusz planetáris szelleme jelenik meg. Most arra a szintre tud felemelkedni, amin a benne levő Szaturnusz-szellem olyan képességre tesz szert, hogy a képtesttel ahhoz hasonló kapcsolata legyen, mint amelyet maga a Szaturnusz szelleme akkor ért el, amikor fokozatosan kinőtte a saját planetáris létét és a Jupiter lakójává vált. De mivel az ember mégis a Föld lakója marad, így az ilyen erők csak kívülről tudnak rá hatni. Ez azt jelenti, hogy a Föld a Jupiter erőinek hatása alá kerül. Egy későbbi fokon hasonló megy végbe azokkal a lényekkel kapcsolatban, akik olyan fokon voltak, amelyen kívülről, a Marsról hatottak az étertestre. A földi ember a Mars hatása alá kerül.

Amikor a Nap, a Föld és a Hold még egységes testet alkottott, ezen a bolygón az emberi test olyan szubsztanciából volt megformázva, amelynek levegőszerű állapota volt. Az emberi testeken kívül léteztek még a Hold ember-állatainak (Menschentiere) utódai, de folyékony állapotban. Szilárd állapotra jutottak azoknak a Hold-lényeknek az utódai, akik ott növény-ásványként éltek. De a folyékony ember-állatokon kívül, abban az időpillanatban voltak még állat-növény-szerű lények, akik a Hold állat-növényeiből keletkeztek. De míg az előbbiknek inkább vízszerű külsejük volt, az állat-növényre hasonlító lények sűrű kásaszerű tömegből álltak, amely, amikor durvává vált, olyan szubsztanciához közeledett, mint amilyen jelenleg a gombáknak van.

Amikor a Nap kivonta az anyagát a Földből, úgyhogy ez utóbbi magában csak a Hold tömegével rendelkezett, akkor a bolygón minden körülmény megváltozott. Az emberi test anyaga folyékony szubsztanciáig tömörödött, amit a mai vérrrel lehet összehasonlítani. A korábban folyékony lények szilárd formára tettek szert, és a szilárd növény-ásványok egészen sűrű szubsztancialitáshoz jutottak. A Nap kilépéséig az emberi test élete lényegében légzésből, levegőszerű anyag befogadásából és kiválasztásából állt. A kilépés után jött létre a folyékony külvilágból való táplálkozási mód. És ezzel a táplálkozással állt összefüggésben a szaporodás. A viszkózus emberi test környezetének szaporodási anyagai által lett megtermékenyítve, és ilyen megtermékenyítő hatás alatt osztódott. Fejlődése, amikor a Föld belsejében volt a Hold-szubsztancia, úgy megy végbe, hogy folyékony tömegének belsejében félkemény részeket formált, melyek porcállapotig (Knorpelhaftigkeit) sűrűsödtek. Kemény csontszerű tagokat ebben az időben még nem tudott bekapcsolni, hiszen a földi tömeg nem volt alkalmas erre, amíg a Holdat magában tartalmazta. Csak a Hold kilépésével, amikor a legdurvább szubsztancialitás el lett távolítva, jött létre az emberi testben egyfajta szilárd váz-csira. És ez volt az az idő, amikor megszakadt annak lehetősége, hogy a környezetből megtermékenyítő anyagokat fogadjon be. A Hold-tömeg kilépésével a Föld szubsztanciájánál elveszett az e képesség, hogy megtermékenyítő módon hasson az emberi testre. Ezt megelőzően nem volt az emberi testnek két neme. Az ember női természetű lény volt, aki számára a férfi lényiség magában a földi világban volt. Az egész holdi Föld férfi jellegű volt.

A Hold kilépésével az emberi testek egy része ilyen férfi tulajdonsággal rendelkezővé változott. Vagyis magukba fogadták azokat a megtermékenyítő erőket, melyek ezt megelőzően mintegy a Földnek a

nedvében voltak. Az emberi test női természete olyan átalakuláson ment keresztül, hogy meg tudta őt termékenyíteni a keletkezett férfitest. – Mindez annak köszönhetően ment végbe, hogy az egyfajta kettős nemű [doppelgeschlechtiger] emberi test egyneművé változott. A korábbi emberi test önmagát termékenyítette meg a befogadott anyagokkal. Most az emberi test egyik formája, a női forma, csak a megtermékenyültnek érlelésére szolgáló erőt tartalmazta. Ez úgy ment végbe, hogy benne a férfi erő elveszítette azt a képességet, hogy előkészítse a magzat anyagát. Ez az erő csak az éter- vagy életttestben marad meg, melynek az érlelést kell előidéznie. Az emberi test férfi formájában elveszett a lehetőség, hogy magában kezdjen valamit a magzat anyagával. A nőiség az étertestre korlátozódott. Így történik, hogy a modern emberben a helyzet az, hogy a férfinál az étertest női, a nőnél pedig férfi. – E képességek elsajátítása időben egybeesik a szilárd csontváz keletkezésével.

Ugyanakkor ezt megelőzi még egy fontos folyamat. Amikor az emberi test a gázszerűből a folyékony szubsztancialitásba ment át, egyidejűleg létrejött a gázszerű anyag egy különös szervvel való felvételének lehetősége. Ezzel kezdődött az elkülönült légzés. Csak világossá kell önmagunk számára tenni, hogy ebben az időben a Földnek még nem volt önmaga számára egy elkülönült légköre. Az anyagok, melyek később mint folyékonyak és kemények kiváltak a közös tömegeből, akkor még levegőszerűek voltak, a levegőbe voltak zárva. És amikor később elkezdődött a cseppfolyósodás, az emberi test természetesen nem a szilárd alapon, hanem a folyékony elemekben élt. Egyfajta lebegő mozgása volt. És a folyékony elem felett elhelyezkedő levegő elem pedig lényegesen sűrűbb volt, mint később. Nemcsak az összes későbbi vizet tartalmazta, hanem feloldva sok más szubsztanciát is. Ezzel összefüggésben az emberi test egész légzőapparátusa másmilyen volt.

A Nap kiválásáig a légzés egész folyamatának más volt az értelme, mint a következő időkben. Abból állt, hogy befogadta és kihelyezte a hőt a környezetből és a környezetbe. Mondhatjuk, hogy a hő, amit az ember most önmagában a saját keringő vérének keresztül készít elő, akkor a környezetből lélegezte be és abba lélegezte ki. Csak a Nap kiválása után alakul át a folyamat úgy, hogy a levegő csak azután, hogy befogadta, a saját testében kifejtett hatásán keresztül hozza létre a hőt. – Így a modern formájú levegőlégzéssel együtt az emberi test a hő termelőjévé vált a saját belsőjében.

Ez az emberi testben végbemenő fordulat egy kozmikus eseményhez kapcsolódik, amelyet az okkult tudományban a Marsnak a Földtől való kivonásának neveznek. A Mars az a bolygó, amelyik ez előtt az eltávolítás előtt a rá jellemző erők segítségével hatott az emberi testben arra, amit később a vérkeringés vett át magában az emberi testben. Míg a vér a Földön ilyen módon magára vállalta a Mars munkáját, a szellemi lények ki tudtak emelkedni a Földből, úgyhogy aztán a Mars hatása az emberre olyanná váljon, ami kívülről hat. Fizikailag ez annak köszönhetően valósult meg, hogy a vas a vér fontos összetevőjévé vált; és a vas az az anyag, amire a Mars erőinek különös hatása van. Így a légzés modern formája a Marsnak ezzel a leválásával kapcsolatos. De ennek köszönhetően az ember mindazt tartalmazza, amit a vére belső erejének nevezhetünk. Ezzel kapta meg a lélekkel való áthatottságot. Valójában a levegőlégzéssel lélegezte magába az ember a saját élő lelkét.

Amíg a Föld a Nappal kapcsolatban állt, a Nap ereje olyan volt, hogy a többi hatást szabályozta az emberi testben. A Nap ereje mindazt tartalmazta, ami az emberi testben egyidejűleg mint férfi és női hatott. És az ő hatása alatt vált a hő befogadása és átadása, ami a Marstól indult, törvényszerűvé és rendezetté. Most, amikor a Nap kivált, bizonyos emberi testek kezdtek úgy átalakulni, hogy terméketlenné váltak. Ezek a későbbi férfi-természet előfutárai voltak. Amíg a Hold erői még kapcsolatban álltak a Földdel, addig egy másik rész megőrizte az önmegtermékenyítés képességét. A Hold kiválásának következtében ezt elveszítette. Ettől a pillanattól kezdve a szaporodási képességre a Nap hatott, mégpedig azok a lények, akik most benépesítették, az Angyalok. A férfi étertest ezeknek a Nap-lényeknek a hatása alá került. A női étertest, ami férfi minőségű, megőrizte a kapcsolatát azokkal a

lényekkel, akiknek a színterévé a Hold vált. Ennek megfelelően a nők fizikai teste a Nap-erők hatása alá került. A neki megfelelő forma természetesen akkor alakult ki, amikor a Nap már kívülről sütött a Földre. A férfi fizikai test viszont a Hold hatása alá került, mivel a Földdel még egyesült bolygó hatása alatt a szaporodással kapcsolatban terméketlen formát öltött. Mindezen folyamatok mellett egyidejűleg zajlik az érzékszervek kialakítása, melyek az érzőtest képi világát a földi környezet hatása alá helyezik, és ez az embert a Szaturnusz bolygótest leszármazottainak hatása alá vezeti. A későbbiekben a belsőben kifejlődik a vér pulzáló ereje, aminek köszönhetően létrejön a lélekkel való áthatottság, és az érzékszervi észlelésekkel együtt kialakulhat a belső élet, a környezethez viszonyuló szimpátia és antipátia.

Az így jellemzett szintre az ember akkor érkezett meg, amikor a negyedik körben a Föld mint fizikailag önálló bolygó jelent meg és elvált a Naptól, a Holdtól és a Marstól.

Így az ember végrehajtotta a két nemre való szétválást. Érzékszervei segítségével tekintett a környezetbe. Vonzást és antipátiát érzett ezzel a környezettel kapcsolatban. És annak köszönhetően, hogy különbözött ettől a környezettől, kezdődő ön-érzéshez jutott. Az emberi test négytagú lényvé vált. És a negyedik tag belsejében, a Mars erőinek bejáratot biztosító vérnek köszönhetően létrejött a belső lény (Seeleninnerlichkeit).

Az ember így fejlesztette ki magában mindazt, ami a fejlődés három első bolygósíntjének gyümölcseként az övé lehetett. És megkapta teste negyedik tagját, amely azért keletkezett, mivel visszahúzódtak a Földtől azok a hatások, melyeknek nem érinthették a fejlődését.

Az okkult tudományban *ezt* az emberiséget a *harmadik* fő földi fajnak nevezik. Tulajdonképpen csak ettől a pillanattól kezdve lehet a fajok kialakulásáról beszélni. Hiszen csak most volt emberi szaporodás, és ezzel különbség az emberiségen belül, ami maguknak az embereknek az egymásra hatásán keresztül jött létre. Ez hozta azt, amit öröklődésnek, rokonságnak nevezünk. Most ugyanakkor a Föld, a fejlődés negyedik planetáris formája, még semmilyen hatással nem volt. A környezet észlelései csak az érzőtest szerveit ragadták meg. Az étertest még nem állt a földi környezet hatása alatt. A negyedik bolygónak még nem volt hatása az öröklődésre. Csak az első háromnak [planetáris formának]. Ezért nevezik a fajt, aminél ez végbement, harmadiknak.

Utána következett a negyedik, amelyen belül a földi környezet egyfajta étertest feletti hatásra tett szert. Ez csak akkor történhetett meg, amikor olyan lények hatottak az emberre, akik a fejlődésükben olyan szinten álltak, hogy hiányzott az a teremtő képességük, hogy a megtermékenyítés értelmében hassanak az étertestre, de akik mégis túl voltak azon, hogy – mint maga az ember is – a környezetükből csak az észlelések benyomásait tudták megőrizni. Ilyen lények voltak azok, akik a Holdon, vagyis a Föld előző megtestesülésének idején nem emelkedtek a Napot benépesítő teremtő lények szintjéig, de akik ugyanakkor eljutottak annak a szintnek a határához, amin az emberi test képeinek köszönhetően belső életet lehet folytatni. A Földfejlődésen belül lehetőségük volt, hogy az emberi érzékek (Sinne) közvetítésével érzékeljenek, de ezeket az érzékeket nem tudták létrehozni. Ezek a lények itt az emberek számára tudnak ...

[A kézirat itt megszakad.]

2. A Föld fejlődése

Kiegészítés a Marie von Sievers-nek írt levélhez, 1906. jan. 6/7.

A Föld a hét bolygó közül a negyedik, melyeken az ember egymás után fejleszti a hét tudatállapotát. Ráműtöttünk, hogy a Hold a képtudat fejlődésének színtere. A „kép” csak hasonló, de nem egyenlő a tárgyával. A Földön alakuló tudat azonban olyan képzeteket alkot, melyek bizonyos vonatkozásban „egyenlőek” a tárggyal, melyre vonatkoznak. Ezért a földi tudatot „tárgyi tudatnak” is hívják. Ugyanakkor ez a tárgyi tudat a Földnek csak a negyedik kis köre (Runde) idején fejlődik ki. Az első három kör idején röviden megismétlődnek azok az állapotok, melyeket korábban a Szaturnuszon, Napon és Holdon végzett. És itt ismét el kell mondani, hogy ez nem egy pusztán ismétlés, hanem ennek az ismétlésnek az idején átalakul a fizikai test, az étertest és az asztrálest, úgyhogy az „én” hordozóivá válhatnak, hiszen a negyedik körben ennek fejlődésétől függ a tárgyi tudat.

Így azután, amikor a Föld a harmadik ismétlési köre után ismét egyfajta álomállapotot él át – az úgynevezett archetipikus- és arupa-glóbusz között, – akkor a negyedik kör elején előlép mindaz – mindenekelőtt arupa-módon – amit a Szaturnusz-, Nap- és Holdfejlődés eredményeként vizsgálhatunk. Vagyis itt a három holdbirodalom leszármazottaival van dolgunk: az ásványi birodalommal, mely bizonyos értelemben még növényi, a növényi birodalommal, amely valamennyire hasonlít az állati életre, és az állati birodalommal, amely magasabban van, mint a modern állati birodalom. Ez a három birodalom együttesen alkotja a szürkület állapotából ismét előlépő bolygót, a Földet. Ugyanakkor tartani kell magunkat ahhoz, hogy ebben a Földben még benne van a korábbi Nap és a korábbi Hold. Akkor, amikor a Hold manvantarája a végéhez ért, a Nap és a Hold ismét egyesült és egy testként ment át a pralayába. Aztán itt is egy testként lépnek elő, habár már a harmadik körben világosan megmutatták a szétválásra való tendenciát. Most – a negyedik kör idején – a Föld átmegy a rupa- és az asztrál-állapoton, aztán felkészül, hogy ismét fizikai állapotba kerüljön

Ennek a fizikai állapotnak a kialakítása a három megnevezett birodalomnál a „Formaszellemek” felelnek. Főképpen a legmagasabb birodalomnál, az állati-emberi birodalomnál, a korábbi „érzékszervcsírákat” valóságosan kialakított érzékszervekké alakítják. Minden korábbi fizikai állapotban, amiken átment az ember, az érzékszerveknek még nem volt kötött formájuk.

Most annak köszönhetően, hogy ezek a szervek kemény formát kaptak, megszűnnek *aktívnak* lenni; elveszítik a produktivitásukat, teljesen passzívvá válnak, alkalmasak a kívülről tárgyként belépő dolgok pusztán észlelésére. Így a produktív ereje visszavonul az érzékszervekből; inkább belülré irányul; az értelem szervét alkotja. – De ez a szerv nem tud kialakulni anélkül, hogy az embertársak egy meghatározott része ne süppedjen ismét egy mélyebb szintre. De most az ember önmaga lényének egy részét süllyeszti egyfajta alárendelt régióba. Lényének egy részét mint a saját alacsonyabb természetét, elszigeteli. És ez az alacsonyabb természet megőrzi a produktív erőt, amelyről az érzékszerveknek le kellett mondaniuk. Ez az alacsonyabb szférába ereszkedett produktív erő a nemi szaporodás erejévé alakul, ahogyan az a Földön megjelenik. A „Formaszellemek” a szaporodás összes erejét, és azzal együtt az egész életet is egyetlen formába merevítenék, keményítenék, ha nem koncentrálnák ezt az erőt az emberi lény egy részére. Ezért a formaszellemek idézik elő a nemek kialakulását. Enélkül az élő ember helyett csak szobor keletkezhetne.

Ez az egész folyamat a Föld teljes átalakításával kapcsolatos. Olyan feltételek jönnek létre, hogy élni tudjanak a jellemzett lények. Ez annak köszönhetően válik lehetővé, hogy a Föld – amely most még a Holddal egyesült állapotban van – elkülönül attól, ami Napként marad meg. Ennek köszönhetően a Nap önálló testként kerül szembe a Földdel. Ez a külső fizikai feltétele a külső észlelések, a tárgyi tudat és a

nemi berendezés kialakulásának. Ugyanakkor erre az időre, kétségtelenül duplaneműséggel (Doppelgeschlechtigkeit) (androgün) van dolgunk. Ez abból ered, hogy a Hold-erők még mindig a Föld belsejében vannak. De ennek az időszaknak az idején habár létezik az értelem szerve, de még mindig teljesen tétlen. Az aktivitását csak akkor tudta kifejleszteni, amikor a nemi termékenység ereje a felére szűkült. Ezzel aztán az kétneműség (Zweigeschlechtigkeit) is adott lett. Külsőleg ez azoknak az erőknek a Földről való kivonulásával érhető el, amelyek őt mint modern Hold veszik körül. Ha nem következett volna be ez a szétválás, akkor az egész Föld egy fagyott tömeggé, pusztán formává vált volna. Ugyanakkor ilyen módon csak az lett belőle eltávolítva, aminek feltétlenül keménnyé kellett válnia, és éppen ez lett a Hold, amelyen emberi élet nem tudott kifejlődni. És így a közös planetáris anyagból kiindulva a Föld megmentette azt, ami termékeny lehetett, habár csak a nemi élet alacsony területén. A „Formaszellemelek” képviselője Jehova. Ő hozza így létre az érzékszervek formálódását; de ha már csak egyedül hatott volna, hozzájárult volna a pusztta formába való teljes megkeményedéshez is.

Most két esemény válik jelentőssé a további haladás számára. Az egyik a két nem megjelenése, a korábban megadott alapból kiindulva. A nemiség formája a Formaszellemelektől ered. De ezzel mégsem adott a két nem egymáshoz való vonzódása, az egyiknek a másikhoz való hajlama. Ez abból ered, hogy mindkét nem életében különös lények testesülnek meg, akik idegen cselekvési helyről, a Vénuszról szállnak alá. Rajtuk keresztül kerül a szeretet a maga legalárendeltebb formájában, a nemek egymás iránti hajlamában. Ez a szeretet arra hivatott, hogy egyre inkább megnemesedjen, és később a legmagasabb formákat öltse.

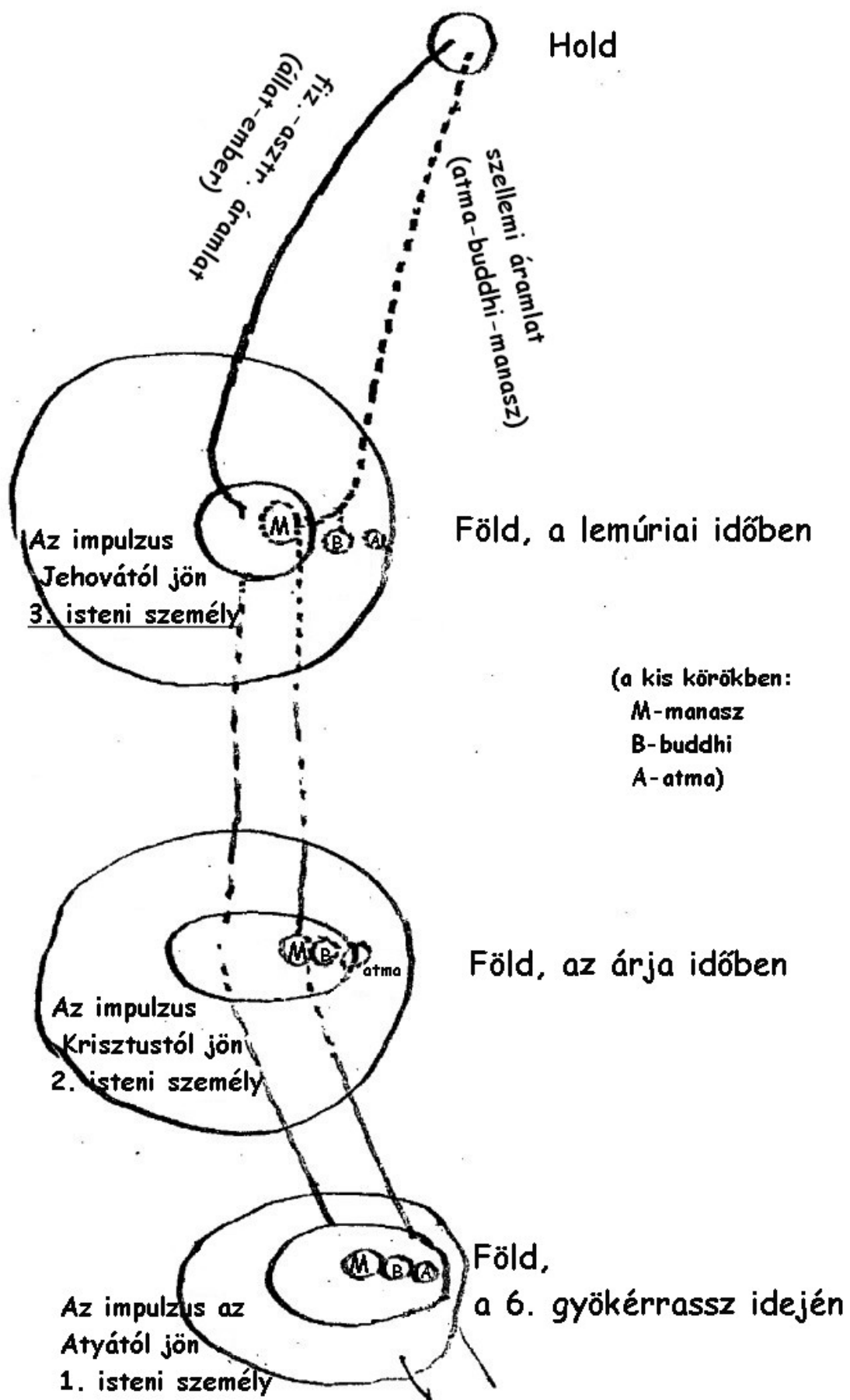
Ahogy ma a Vénusz-lények a szétválasztott nemek számára a [egymás iránti] hajlam elemét képviselik, másrészt úgy hatnak, hogy az értelmet termékennyé teszik. Az értelem megkapja a termékeny-képesség felét, ami a nemi erőben lett megtakarítva. Ebből kiindulva a monádok – mindenekelőtt a manasz-részük – melyek, ahogy rámutattunk, a Szaturnusz-, Nap- és Hold-ciklusok idején képződtek, le tudnak húzódni az értelem szervébe. Ugyanakkor a monádok hatása hideg és száraz maradt volna, ha az asztráltest nem kapna olyan hatást, hogy az ember egy bizonyos magasabb szenvedéllyel foglalkozzon a saját értelmének tevékenységével. Ez a hatás a Marsról érkezett az emberhez. És azok, akik ezt átadták, azok a luciferi lények, akik habár a Holdon elérték a későbbi földi-emberi lét fokát, de ugyanakkor nem jutottak annyira előre, hogy be tudják fejezni a fejlődésüket a Hold manvantarájával mint Hold-Pitrisek. Ők, mint beavatottak, a Mars asztrál-erőit elhozzák az ember asztráltestébe, és ezzel az intellektus tevékenységére irányuló szenvedélyt ébresztenek benne. Ezzel *élnkítik* az ember tudását; önállóságot ébresztenek benne. Ez az a segítség az ember további fejlődése során, amelyet a luciferi alapelv ad. Ugyanakkor ők a megismeréshez egoizmust is társítanak. Hiszen a gondolkodást a szenvedélyen keresztül tüzelik, és ez az egoizmust szül. De csak ennek köszönhetően vált lehetővé, hogy az ember a Földet a saját céljai szolgálatába állította, saját használatába vette. Jehova csak *formát* adott volna az értelem szervének, és a Vénusz szellemei csak szenvedélymentes értelmet ébresztették volna benne; hiszen az, amit ők tudtak adni ebben az irányban, az a szaporodási erőnek lett átadva.

3. Krisztus lénye, mint fordított makrokozmosz ember

Részlet a Marie von Sieversnek írt levélből, 1906. január 3.

Krisztus „lényét” (Wesen) úgy képzelhetjük el, mint egy fordított makrokozmosz embert, aki ugyanakkor egyenlő az istenség vagy Logosz második aspektusával. – Képzeljük el azt a pillanatot, amikor az úgynevezett „monád” (a monádok összessége) leszáll, hogy megtestesüljön az addigra előkészített ember-állati testekbe. Az állatvilág, amennyire az kialakult, az emlősök kivételével, addigra fizikailag demonstrálta mindazt, amit az alacsonyabb ember számára egy lénybe kellett egyesíteni. Ezekbe a lemúriai ember-állatokba száll alá a monádok világa, miközben először a manasz elválik a buddhitól. Így a lemúriai emberben megtestesült a manasz, amelyik a kámával [a vágyak szubsztanciájával] káma-manaszba egyesül; és a buddhi-atma a manaszhoz csak függelékként kapcsolódik. Krisztus pedig az a lény, aki először ébreszti fel első szikraként a „buddhit”. Ehhez arra van szükség, hogy a Krisztus-lény birtokba vegyen egy harmadik szintű chela-t (Jézust). És így a Krisztus-eseményre a Földön úgy kell tekintenünk, mint a monádok világán belüli folyamat megfordulását ahhoz képest, ami „Ádámnál” végbement. Hiszen Pál tökéletesen világosan kimondja ez, amikor „Krisztust” „fordított Ádámnak” nevezi [A GA89 német nyelvű szövegéhez adott magyarázat ezt adja: 1Kor 15,45, amit szokásosan így fordítanak: „utolsó Ádám” ford.megj]. A külső történelmi folyamat csak egy belső szellemi folyamat tényszerű szimbóluma.

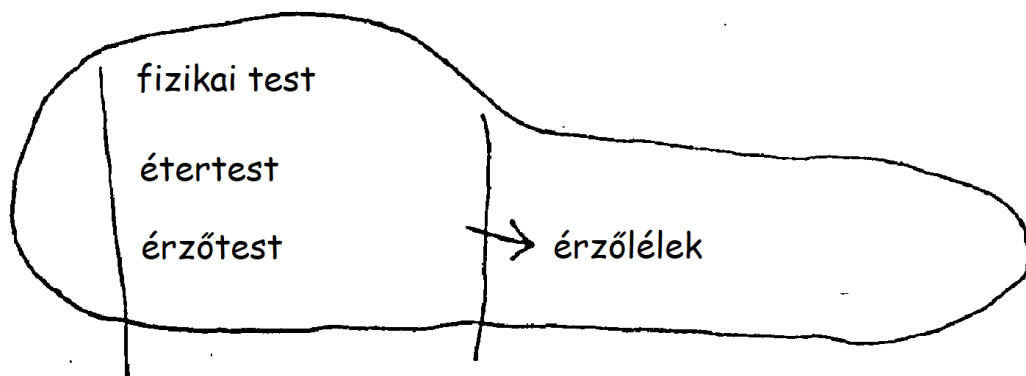
Így a dolgokat magunk számára a következő séma szerint tehetjük egy kissé világosabbá:

4. A hét napjainak megnevezése és az ember evolúciója

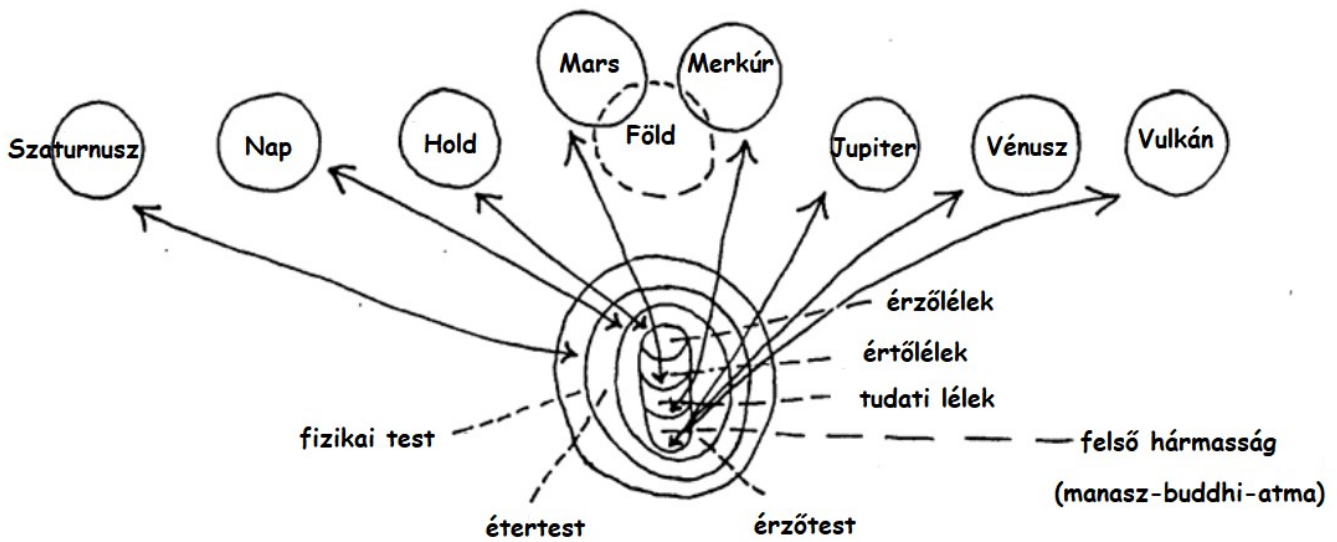
Kiegészítés a Marie von Sievers-nek írt levélhez, 1905. nov. 25.

A hét napjainak sorában bolygórendszerünk evolúciója mutatkozik meg. Eközben teljesen világosnak kell lennie, hogy ezoterikusan a Földet két bolygó helyettesíti: a Mars és a Merkúr. Mégpedig a Földfejlődésnek az első fele, kezdettől az atlantiszi kor feléig (az 1., 2. 3. faj és a 4. faj fele) ezoterikus értelemben a Marshoz tartozik, a második fele (a 4. faj közepe és az 5., 6., 7. faj) a Merkúrhoz. Amikor a Holdon kifejlődött lények felbukkantak a pralaya sötétjéből (A Föld 1. köre), az emberben csíra állapotban a következő részei fejlődtek ki: 1. Fizikai test (a Szaturnuszról) 2. Éteri kettős test (a Napból) 3. Érző test (A Holdból). Ahhoz kapcsolódva, ami a Holdtól megvolt, most – külső hatás nélkül – a Föld első felében (1., 2. és 3. kör) ki tudta fejleszteni az érzőleket, amely maga is összeolvad az érzőtesttel. Így az ember a tendenciáknak a következtében, amik az egyenes evolúciós vonalon állnak, hajlamos volt, hogy egy olyan lényként szilárduljon meg, aki a következő séma szerint épült volna fel:

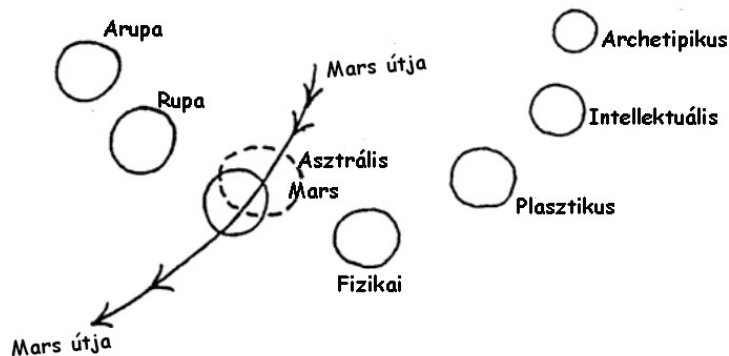
ember tovább akart fejlődni, új hatásra volt szüksége. A Földön az evolúciójának első felében olyan erőknek kellett kifejlődniük, melyek a három előző világtesttől még nem voltak jelen. A Föld fejlődésének vezető lényei ennek a fejlődésnek az első felében ilyen erőket vettek a *Marstól*; a második felében a *Merkúrtól* veszik ezeket. A Mars erőinek köszönhetően az ézőlélek (asztrálest) egyfajta felfrissülést tapasztal. Abba fordul át, aminek a „Teozófia” c. könyvemben értőlélek a neve. A Merkúrtól kapott erőknek köszönhetően ez az értőlélek ismét úgy felfrissül, hogy nem marad meg a saját evolúciós szintjén, hanem kitarja magát a tudati lélek számára. És a tudati lélek belsejében születik meg a „szellemén” (manasz). A szellemén lesz a Jupiteren az emberben uralkodó princípium. Hasonló módon lesz ez az életszellemmel (buddhi) a Vénuszon és az atmával a Vulkanon.

Ha az emberi lénytagokat párhuzamba állítjuk a bolygókkal és azok erőivel, ahogyan ez utóbbiak részt vettek e tagok kialakításában, a következő sémát kapjuk:

Az ember nem volt a Marson; ugyanakkor az értőlelke olyan ezoterikus viszonyban áll ezzel a bolygóval, hogy ereje tőle jön. *Térbelileg* ezt úgy lehet elképzelni, hogy a Föld, mielőtt a negyedik körében maga éterivé (vagyis fizikaivá) vált, áthaladt a Marson, amely akkor éteri volt. Sematikusan ezt így lehet elképzelni:

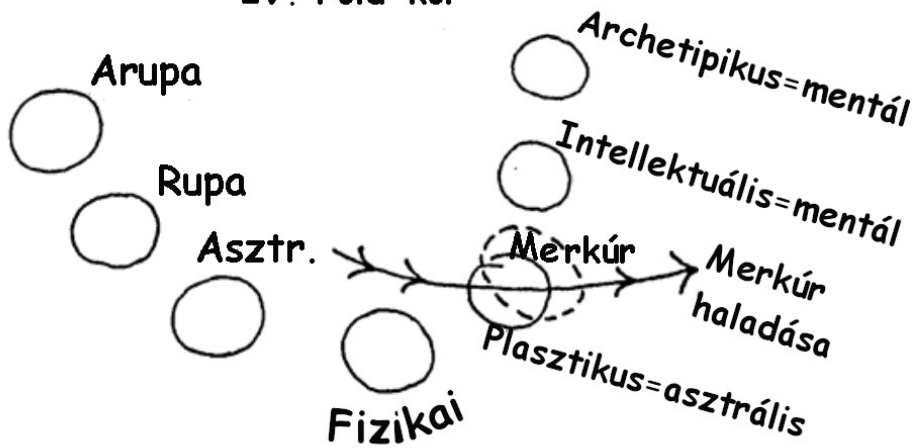
IV. Föld-kör

Ez az átmenet még a Föld fizikai időszakában is folytatódott, és amíg folyt, a vezető lények elvitték a Marsról az értőlélek számára szükséges káma anyagát, és mivel ennek a káma-anyagnak a fizikai hordozója a meleg vér (Áresznek, a harc emberének a vére), ekkor került bele a Föld *vasa*, ami a vér alkotóeleme.

Az ember a Merkúrt is kevésbé fogja igazán lakni, ugyanakkor a Merkúr káma-anyagával (valójában a káma-manasszal) az atlantiszi világ közepe óta kapcsolatban állt, és belőle látták el erővel a vezető lények az emberi tudati lelket. Fizikai befogadó közegként, ennek a Merkúr-hatásnak a következtében érkezett a Földre a higany (Merkur). A Föld plasztikus állapotba való fejlődése térbelileg a Merkúron át vezet. Maga a Föld akkor asztrális lesz, a Merkúr pedig éteri. Sematikusan ez így néz ki:

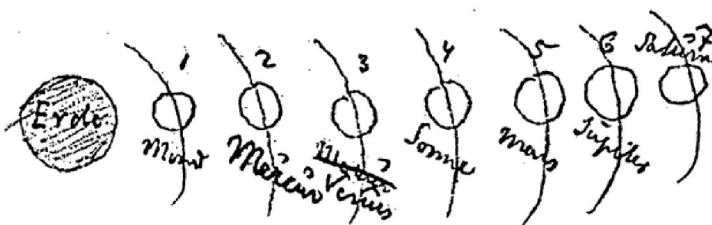
IV. Föld-kör

A beavatottak a Földnek ezt az evolúciós útját a hét napjainak sorrendiségében fejezték ki:

1. Szombat = Sonnabend = *Saturntag*: Saturday
2. Vasárnap = *Sonntag* (Sonne:Nap; tag:nap; Sonntag: a Nap napja)
3. Hétfő = *Montag* (Mond=Hold)
4. Kedd = *Marstag* — mardi = diustag (Diu: a német Árész, Mars vagy a háború istene)
5. Szerda = *Merkurtag* = mercredi = Wotanstag, Wotan napja (Wotan: a német Merkúr; ld. Tacitus: Germania)
6. Csütörtök = *Jupitertag* = jeudi = Donarstag (Donnar: a német Jupiter)
7. Péntek = *Venustag* - vendredi = Frejatag (Freja: a német Vénusz)
8. *Vulkantag* - a Vulkán napját nem képzik, mivel az ismétlés, ahogyan az oktáv a prím ismétlése.

Ma az okkult iskolákban a hét napjainak még egy másik törvényszerűségét is tanítják, ami nem áll ellentétben az elsővel, hanem azzal teljesen összeegyeztethető. A törvényszerűség azon alapul, hogy egy nap négy részre tagolódik, és mindegyik részhez egy bolygó tartozik. Az egész tehát a bolygók Földtől való távolságának sorrendjén alapul, mégpedig:

(Föld, Hold, Merkúr, Vénusz, Nap, Mars, Jupiter, Szaturnusz)

Ilyen módon ezt kapjuk:

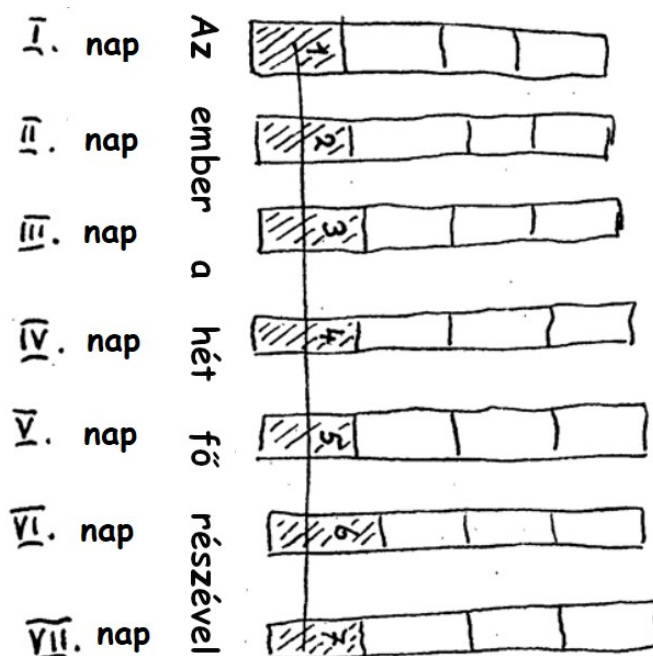
	Dél előtt	Dél után	Éjfél előtt	Éjfél után
--	-----------	----------	-------------	------------

I. nap	Hold Hétfő	1	Vénusz [Merkúr]	2	Merkúr [Vénusz]*	3	Nap	4
II. nap	Mars Kedd	5	Jupiter	6	Szturnusz	7	Hold	8
III. nap	Merkúr Szerda	9	Vénusz	10	Nap	11	Mars	12
IV. nap	Jupiter Csütörtök	13	Szturnusz	14	Hold	15	Merkúr	16
V. nap	Vénusz Péntek	17	Nap	18	Mars	19	Jupiter	20
VI. nap	Szturnusz Szombat	21	Hold	22	Merkúr	23	Vénusz	24
VII. nap	Nap Vasárnap	25	Mars	26	Jupiter	27	Szturnusz	28

* Az „I. nap” sorában Rudolf Steiner elírása lehet: A Vénuszt és a Merkúrt fel kell cserélni. Ld. az előtte lévő sémát (a kézirat fakszimiléjét)

Tehát a bolygókat a nap negyedrészeiben ilyen sorrendben kell felírni: Hold, Merkúr, Vénusz, Nap, Mars, Jupiter, Szturnusz, aztán ismét előlről kezdeni: Hold, Merkúr stb. Ha már annyiszor megtettük ezt, hogy ismét a Hold kerülne az első helyre, akkor a 7 nap elfogyott.

Ehhez a felosztáshoz a 4-nek (a tetragramnak) a 7-hez való viszonya ad alapot. Ennek az az értelme, hogy a nap első részénél a fő részek egyike ahhoz a bolygóhoz kerüljön, amelyikhez annak erői szerint tartozik:

Egy ilyen szabályszerűségen keresztül látható, hogy az ember hogyan épül fel a makrokozmoszból, és így a legkülönbözőbb kapcsolatokkal rendelkezik a makrokozmosz testeinek konstellációival.

[1. Bondarev hozzáfűzése: A napokat ilyen részekre kell osztani: 6-12, 12-18, 18-24, 24-06

http://bdn-steiner.ru/al/parset1.php?id_page=204690&level=381

2. itt az I. nap bizonyára a 1/2, a II. a 1/3 stb.]

Teozófus kozmológia

A berlini Zweigben felolvasott három előadás

1904. május 26., június 2. és 9.

A következő időszakban csütörtökönként a teozófus kozmológiáról fogok beszélni, azokról az elképzelésekről, melyeket a teozófia tud adni a világépítmény (Weltgebäude) keletkezéséről (kialakulásáról). Akiket érdekelnek ezek a kérdések, sok olyan dolgot hallhatnak, melyek számukra a szokásosan használt teozófiai irodalomból talán még ismeretlenek. A teozófia elemeiről későbbi időszakban fogok előadást tartani.

(Berlin, 1904. május 23., Pünkösdhétfő, GA93, 21.o.)

5. 1. előadás. Berlin, 1904. május 26.

Tartalom: A kozmológiai fejlődés ábrázolásának nehézségei a teozófiai művekben (Blavatszkaja, Sinnett). A teozófiai kozmológia és a modern tudomány. Ki az a beavatott? Az okkult tudás visszatartása a korábbi időkben. A teozófiai mozgalom feladata: okkult lények közlései a modern élet gondolatformáiban.

A teozófia alapelemeiről szóló ciklust, melyet nemrég jelentettem be, majd csak később lehet megtartani, amikor talán több érdeklődés lesz. Ezeket az előadásokat elhalasztottam, és úgy döntöttem, hogy a következő hetek csütörtöki napjait azzal töltöm ki, hogy a kozmológiáról, a világ fejlődéséről, vagyis a világ keletkezésének eredetéről és az embernek ebben a világban való kialakulásáról szóló tanítással foglalkozom teozófiai értelemben.

Tudatában vagyok annak, hogy ezzel a teozófiai tanítás egyik legnehezebb fejezetével szándékozom foglalkozni, és talán elmondhatom Önöknek, hogy néhány páholyunkban olyan döntést hoztak, hogy egyelőre egyáltalán nem foglalkoznak ezzel a témával, mivel túl nehéz. Ennek ellenére emellett döntöttem, mivel úgy hiszem, hogy a leírások, melyeket nyújtani tudok, némelyeknek mégis hasznára válhatnak. Ha rögtön nem is vagyunk képesek teljesen behatolni egy ilyen nehéz témába, mégis ösztönzést kaphatunk arra, hogy később mélyebben foglalkozzunk ezzel az anyaggal.

Azok, akik régóta vannak a teozófiai mozgalomban, tudják, hogy az ilyen kérdések: Hogyan is keletkezett tulajdonképpen a világ? Hogyan fejlődött fokozatosan addig a pillanatig, amelyben az olyan fajta lények, mint amilyenek mi vagyunk, be tudják népesíteni ezt a világot? – hogy ezek a kérdések a legelső között voltak, amelyekkel foglalkoztak a teozófiai mozgalomban. A világ keletkezéséről és fejlődéséről szóló ilyen kérdéseket nemcsak az egyik legelső könyv fejtegette, amelyik Nyugaton figyelmet fordított az ősi világnézetre, H.P. Blavatszkaja: „Leleplezett Ízisz” c. könyve, hanem az a könyv is, amelynek talán a legrégebbi követőink nagy részét köszönhetjük, Sinnett: „Ezoterikus buddhizmus” c. könyve. Hogyan alakul ki a Naprendszer, a bolygók és a csillag-csoportok? Hogyan fejlődött ki a Földünk, milyen szinteken ment keresztül és milyen szintek állnak még előtte? Ezek azok a kérdések, melyeket az „Ezoterikus buddhizmus” teljes szélességében kifejt. Aztán a nyolcvanas évek

végén megjelent Blavatszkájától a „Titkos tanítás”, és az első kötetben ismét ezt a kérdést fejt ki: Hogyan fejlődött ki a világrendszer? – a második kötetben pedig ezt: Hogyan fejlődött ki az emberi faj a Földünkön belül?

Most csupán egyetlen pontra kell utalnom, hogy felmutassam a teljes nehézséget. Ha kinyitják Blavatszkaja: „Titkos tanítás” c. művének első kötetét, észreveszik, hogy a Sinnett „Buddhizmusában” található állítások egy részét hibásnak nevezi és részben helyesbíti. Ezeket a dolgokat a teozófus írók részben félreértették, részben félreértelmezve közölték. Blavatszkájának ezért rendbe kellett tennie ezeket a nézeteket. Azt mondta, hogy a teozófus kozmológiát illetően egyfajta babiloni nyelvzavar uralkodott, és a [Teozófiai Társulat] vezető személyei egyáltalán nem ismerték ki magukat ezekben a kérdésekben.

Önök mindnyájan tudják, hogy a „Secret Doctrine”, a „Titkos tanítás” hatalmas, magasztos mesterek közléseiből származik, akik a mi átlagos fejlődésünket messze megelőzték. Hiszen már a „Secret Doctrine” előtt megjelent egy könyv, amelyben Sinnett, az „Ezoterikus buddhizmus” szerzője mahatma-levellek sorát adta közre. Ebből láthatók a nehézségek, melyek gátolják ennek a titkos tanításnak a megértését, és akkor megértjük, hogy azok, akik Sinnetthez és Blavatszkájához hasonlóan törekedtek ezeknek a tanításoknak a fogadására, szinte nyögtek a nekik adott tanok megértésének nehézsége alatt. Ó, így szólt egy tanító, ti, akik egy másik észjárás segítségével szoktatok hozzá a dolgok felfogásához, nem vagytok képesek megérteni a mondanivalónkat, bár a legnagyobb erőfeszítést teszitek meg, hogy megértsétek. – Ha magunk előtt tartjuk ezt a kijelentést, akkor szembetűnővé kell válniuk a nehézségeknek. Mindenütt, ahol kozmológiát adtak elő, ellentmondásos nézetek keletkeztek. Nos, ez bizony igazán megalapozott, úgyhogy némi elnézést kérek, amikor ehhez a tanhoz igyekszem valamit hozzátenni.

Most szeretnék előrebocsátani valamit, ami tisztázza a teozófus kozmológia helyzetét a modern tudományhoz és módszereihez képest. Mert jöhetne valaki, és ezt mondhatná: Nézzétek, milyen fejlődést értek el a csillagászaink; ezt a távcsöveknek, a matematikai és fényképészeti módszereknek köszönhetjük, amelyek a távoli csillagok megismeréséhez vezettek minket. – A mai tudománynak, a maga gondos módszereivel, úgy tűnik, hogy – a csillagászok véleménye szerint – egyedüli kizárólagos joga van arra, hogy feltárjon valamit a világrendszer fejlődéséről. Mintha joga lenne kigúnyolni mindazt, amit más oldalról mondanak a világrendszer fejlődéséről és keletkezéséről. Némely csillagász ellenérvelhet: Az, amit ti teozófusok mondtok nekünk a kozmológiáról, az igencsak ősi tan, melyet a káldeusok vagy a védák papjai tanítottak, és amely az emberi nem legősibb bölcsességéhez tartozik; de milyen jelentősége lehet annak, amit évezredekkel ezelőtt mondtak, hiszen a csillagászat tanításai csak Kopernikusz korával kaptak többé-kevésbé megbízható formát. – Tehát az, ami Blavatszkaja „Titkos tanításának” első kötetében áll, úgy tűnik, zavarja mindazt, amit a távcsövekkel és egyebekkel felszerelt csillagászok tisztáznak. De a teozófusnak egyáltalán nem kell ellentmondásba ütköznie azzal, amit az asztronómus állít. Erre nincs szükség, habár vannak teozófusok, akik azt hiszik, hogy harcolniuk kell a mai csillagászat ellen, hogy helyet kapjanak saját tanításaik. Nagyon jól tudom, hogy a teozófiai mozgalom vezető szellemiségei azt hiszik, hogy kioktathatják a csillagászokat. Egy egyszerű példa segítségével világítsuk meg a teozófusok álláspontját a csillagászokéval szemben.

Vegyünk egy költőt, akinek az alkotása számunkra épületes és gyönyörködtető. Ez a költő esetleg egy másik személyiségben talál egy életrajzíró, aki megpróbálja megértetni velünk, és elmagyarázni a költő bensőjében lakozó lelkiséget-szemléletet. De van egy másik szemléletmód is, a fiziológiai, a természettudományos. Tegyük fel, hogy egy természetkutató tanulmányozza a költőt. Ő a költőnek természetesen csak a maga szempontjából érdekes fiziológiai és fiziognómiai viszonyait tanulmányozza; természettudományos álláspontból tanulmányozza, és azt, amit természettudományos értelemmel meglát és összekapcsol, azt fogja nekünk közölni a költőről. Teozófusként mi azt mondanánk, hogy a

természetkutató a fizikai szintű lét álláspontjából írja le és magyarázza a költőt. – De ez a természetkutató egy kukkot sem mond majd arról, amit a költő életrajzának nevezünk, az ő szellemiségéről-lelkiségéről. Tehát két egymás mellett haladó szemléletmóddal van dolgunk, melyeknek egyáltalán nem kell ütközniük egymással. Miért is ne történhetne egymás mellett a természettudományos és a szellemi-lelki szemlélődés, és miért ne lehetne mindegyik érvényes a maga módján? Hiszen az egyik nem avatkozik a másikba.

Így van ez a természettudományos kozmológiával is, azzal, amit csillagászaink a világépítményről és a vilárendszer fejlődéséről mondanak. Azt fogják mondani, ami a külső érzékek (Sinnen) számára megnyilatkozhat. Emellett azonban lehetséges egy szellemi-lelki szemléletmód is, és amikor a világépítményt így fogjuk fel, akkor sohasem fogunk ütközésbe kerülni a csillagászzal [asztronómia]; épp ellenkezőleg, a két szemléletmód olykor támogatni fogja egymást, hiszen egymás mellett haladnak, egymástól függetlenek. Amikor például az agy természettudományos fiziológiája még messze nem volt olyan fejlett, mint ma, mégis voltak már olyan emberek, akik jelentős szellemiségek életrajzát adták közre. Ezért a csillagász nem jöhet azzal az ellenvetéssel, hogy az okkult szemléletmód elavult és lehetetlen, csak mert Kopernikusz a csillagászatot más alapra helyezte. Az okkult források egészen mások; azok már jóval azelőtt léteztek, hogy a szemet az égbolt távcsővel való kémlelésére iskolázták volna, és mielőtt létrejött volna a fotográfia a csillagok fényképezésére. A kopernikuszi kutatásnak egészen mást kellett mondania, mint az okkult kutatásnak; és az emberi lélekben élő egyik erő egyáltalán nem függ a másiktól. Az az erő, amely magyarázatot ad nekünk a szellemi-lelki dolgokról, olyan messziségekbe nyúlik vissza, hogy egyetlen történetíró sem tudná nekünk elmondani, hol is kezdődött tulajdonképpen ez a fajta világépítmény-szemlélet. Lehetetlen kideríteni, hogyan jutottak a vezető szellemek ezekhez az okkult nézetekhez.

@@Európában is léteztek okkult iskolák, már a Teozófiai Társaság 1875-ös megalapítása előtt is. Abban az időben azonban azt a tudást, amiről ma nyilvánosan beszélünk népszerűsítünk, természetesen csak nagyon szűk körben közölték. S Volt egy szigorú törvény volt, ami nem engedte, hogy a tudás ezeknek az iskoláknak a körénak a falain kívül hasson. Ha valaki be akart volna lépni az valamilyen iskolába, szigorúan dolgoznia kellett volna magán, mielőtt átadták volna neki az első igazságokat. Mindenképpen Mindig abból a nézetből indultak ki, hogy az embernek előbb éretté kellett válnia meg kell érnie arra, hogy befogadja ezeket az igazságok befogadásáraat. Az iskolákban sok fokozatszint volt, melyeken át léptek előre haladtak, megpróbáltatások szintjei; és akit nem találtak kellően érettnek, annak folytatnia kellett az előkészítést. Ha vázolniam Önöknek ezeket a fokokat, megszédülnének főrogná a fejük ennek az útnak a szigorától. A világ fejlődését érintő dolgok a legfontosabb dolgoknak számítottak, és csak a legmagasabb szinten adták át ezeket az embernek. A XVII. században, melynek nagy hatása volt a kultúrára, ez a tudás a rózsakeresztes mozgalom kezében volt. Ez a rózsakeresztes mozgalom kezdetben a keleti, orientalista tudásból eredt, és ezt a tudást akkoriban a legkülönbözőbb szinteken közölték az európai tanítványokkal követők számára. A XVIII. sz. végén és különösen a XIX. sz. elején ezek az okkult iskolák eltűntek Európa kultúrájából, és az utolsó rózsakeresztesek az Oriente-Keletre húzódtak visszavonultak. Ez volt az a kor, amelyben az embereknek a külső tudásnak megfelelően kellett szabályozniuk az életviszonyokat; jött a gőzgép feltalálása, a természettudományos sejt kutatás, stb. Az okkult bölcsességnek azonban nem volt ebbe semmi beleszólása, és azok, akik ennek a bölcsességnek a legmagasabb csúcsára jutottak, a legmagasabb fokú beavatottak, Keletre vonultak vissza. Habár később is voltak okkult iskolák, de ezek most számunkra nem érdekesek; de meg kell őket említenem, mivel Blavatszkaja asszony és Sinnet úr eljutottak a fő forrásokhoz, amikor kozmológiai tudás ban részesültek kaptak a buddhista-tibeti okkult iskoláktól.

Európában a hosszú szellemi fejlődés oly messzire vitte az európai agyat, az európai gondolkodási képességet, hogy az okkult igazságok megragadásamegértése nehézségekbe ütközött. Csak nehezen

lehetett ezeket az igazságokat már megérteni. Amikor pedig ez az első ismeret a teozófus kozmológiáról részben az „Ezoterikus buddhizmuson”, részben az „Okkult tanításon” keresztül a nyilvánosság elé jutott, akkor az okkult iskolák követői felfigyeltek megijedtek, számukra helytelennek tűnt, hogy megszegték azt a szigorú szabályt, hogy semminek sem szabad kijutnia az iskolából. De a teozófiai mozgalom követői tudták azonban, hogy szükséges volt valamit közölni ebből. De a Nyugat tudománya az elmondottakkal semmit sem tudott kezdeni, hiszen senki sem volt képes ellenőrizni azt, amiről Blavatszkaja és Spinnett írt. Elsősorban Különösen senki sem tudta, hogy mit sem tudtak kezdeni kezdjen azzal a csodálatos kozmológiai énekekkel, amely az úgynevezett Dzyan-strófákból áll, és amely Blavatszkaja "Titkos Tanításának" mindkét kötetének elején szerepel. Kétkedtek a világ mindenségépítmény történetét elmesélő strófák hitelességében; egyetlen természetkutató sem tudott mit kezdeni velük; eleinte úgy tűnt, orcán csapják mindazt hogy szembemennek mindazzal, amit az európai tanult emberek udósok tudtak. Volt egy kutató, egy általam nagyon nagyramagasra tartott orientalista, Max Müller, aki letterősen határozottan kiállt a keleti bölcsesség gekértg védelmében. Mindazt, ami számára elérhető volt a keleti bölcsességből, feltárta az európaiaknak. Ugyanakkor sem Max Müller, sem más európai kutató nem tudta, mit kezdjen azzal ell azzal tenni, amit Blavatszkaja hirdetett. Abban az időben csak arról beszéltek, hogy „ami az „Okkult tanításban” áll, az pusztán fantázia”. A tudósok erről ugyanis semmit sem találtak erről az indiaiak könyveiben.

Blavatszkaja állította azt mondta, hogy ott, ahonnan a titkait kapta, az ősi irodalomnak másér hatalmas kincsei rejtőznek, és hogy ugyanakkor ebből a bölcsességből a legfontosabbakat elrejt ve tartják ették az európai tudósok szeme elől. Hiszen még azt a keveset is, amit közölhettek ezekből, nem értették meg az európai gondolkodásmód miatt; hiányoztak azok a magyarázatok, amelyek kulcsot adtak volna a megértéshez. Azokat a könyveket, amelyek feltárták megmutatták, hogyan kellene az egyes bizonyos mondatokat értelmezni megérteni, gondosan őrizték el rejtették Tibet beavatott őslakosai, legalábbis ezt mondta Blavatszkaja. De más szellemi haladó tudósok azonban azt is azt állítják, hogy ez az irodalom történelmi tanúságot tesz arról, hogy létezett egy ősi bölcsesség, amelyik spiritualitásban, szellemi dolgokban sokkal magasabb mindannál, mint amit ma a világ tud. A keleti bölcsék azt mondják, hogy ez az eredeti bölcsesség azokban a könyvekben adatott meg, melyeket oly lelkiismeretesen őriztek, és hogy ezt a kezdeti bölcsességet nem hozzánk hasonló emberek adták át számunkra, hanem magasabb rendű lényektől származik, isteni forrásokból ered. Egy isteni eredeti ősbölcsességről beszéltek a Kelet iek lakói. Ugyanakkor Max Müller egy előadáson azt mondta a hallgatóinak, hogy a kutatás nem teszi lehetővé annak állítását, hogy létezett ilyen ősbölcsesség. Erre egy nagy hatalmas brahman, szanszkrit-tudós így szólt mondta, amikor Blavatsky asszonyon keresztül hallotta Max Müller ezen ítéletét: azt mondta: Ó, bárcsak ha Max Müller brahman lenne lenne, elvihetném tudnám hozni egy ősia szentélybetemplom egy helyéhez, ottés akkor meggyőződhetne arról, hogy létezik egy van ősi isteni bölcsesség.

Azok a dolgok, melyek etről Blavatszkaja a Dzyan-strófákon keresztül közöl, részben szintén ilyen rejtett és általa felnyitott forrásokból ered. Ha Blavatszkaja maga gondolta volna ki ezeket a strófákat, akkor csak egy sokkal nagyobb magasabb csoda előtt állnánk.

De nem vagyunk arra ráutalvami nem függünk attól, hogy a világ eredetéről szóló okkult közléseket ősi írásokból vegyük átát vesszük-e. Az emberben vannak olyan erők, amelyek lehetővé teszik számára, hogy maga is szemlélje és kutassa a bölcsességet, ha ezeket az erőket helyes módon fejleszti. És az, amit ilyen módon meg lehet tudni, megfelel annak, amit amit Blavatszkaja hozott át a Kelet távolából. Kiderült, hogy az okkultisták Európában is megőrizték a tudást, amelyet a tanító nemzedékről nemzedékre adott át a tanítványnak, és sohasem bízták könyvekre. Ezért az okkultisták azt, amit Blavatszkaja a „Titkos tanításban” közölt, a saját tudásuk alapján leellenőrizték, főként mindenekelőtt az alapján a tudás alapján, amelyre a saját képessége eüik által nek köszönhetően tettek szert. Még az is

eljuthat oda, hogy képes ellenőrizni azt, amit Blavatszkaja „Titos tanítása” tartalmaz, aki európai módon tanult. Ezt már ellenőrizték igazolták és alátámasztották, viszont még mindig nehezen tudnak megbékélni ezzel vele az európai okkultisták. Csak egy dolgot említsünk meg: az európai okkult tudást nagyon határozott módon rozottan keresztény és kabbalisztikus befolyások határozták meg, ezért az egyoldalú jelleget öltött. De ha ezt kivonjuk és visszatérünk ennek a tudásnak az alapjához, akkor teljes egyezés válik lehetségessé azzal lehet azzal, ami Blavatszkaja által nyílt meg számunkra.

Így, bár volt lehetőség annak ellenőrzésére, amit Blavatszkaja kozmológiaként elhozott nekünk, a tudósokkal nehéz megértetni, mit kell az alatt érteni is jelent az, amikor az okkult tudásból kiindulva beszélnek van szó a világ keletkezéséről. Természetesen bámulatos esodálatra méltó, amit a tudósok az ősi dokumentumok megfejtésében végeznek, –hogy milyen fáradságos munkával fejtik meg a babiloni ékirásokat és az egyiptomi hieroglifákat; de maga Max Müller mondja, hogy az, amit ezekből a feliratokból megtaláltak, még nem ad képet a világ keletkezésének történetéről. Azt látjuk, hogy a tudósok mindenütt egy bizonyos mértékig a héjon dolgoznak, de nem jutnak be a magi határok bele a mélybe. Egyáltalán nem akarok semmit sem mondani a tudósok hatalmas gondossága és finom mozaikmunkája ellen szóljunk. Csak rá akarok mutatni azokra a könyvekre, amelyek a Biblia-Bábel-vita (Bibel-Babel-Streites) kapcsán jelentek meg. Ezek lényegében mind mozaikos művek; de a tudósok csak a héjon tapadnakhoz ragaszkodnak. Érezni lehet, hogy fogalmuk semmilyen elképzelésük sincs azokról az utakról, melyek ezeknek a titkoknak a kulcsához vezetnek. Ez olyan, mint amikor valaki elkezdünk egy idegen nyelvű könyvet a saját nyelvünkre fordítani. Eleinte tökéletlen. Ugyanez van történelmi a mai modern tudósainkkal is az világ teremtéséről szóló ősi teremtésmítoszok lefordítása során. Ezek az ősi bölcsességtanításoknak megcsönkolásai, pont úgy ahhoz képest, ahogyan azokat az okkult iskolákban nemzedékről nemzedékre közölték átadták. Csak azok voltak képesek valamit megtudhattak valamitni meg erről, akik egy bizonyos fokú beavatottsághoz jutottak. Erre az előadások végén nek a lezárásakor még visszatérek.

A beavatottak tehát azok, akik ezekhez a dolgokhoz a saját tapasztalatuk révén tudnak eljutni. Megkérdezhetik Önök: Mi is valójában egya beavatott; a teozófiában és az okkult társaságokban annyit olyan sokat beszélnek az úgynevezett beavatottakról? – A beavatott az, aki önmagában magas szinten fejlesztett ki olyan erőket, amelyek minden emberben benne szunnyadnak, de ezeket melyeket ő maga kifejlesztheti ki. A beavatott olyan mértékben fejlesztette ki és sajátította el ezeket, hogy meg tudja érteni, milyen fajta erők működnek a kozmoszban, a világ szerkezetében építményben, amelyek azokat az erőket, melyeket figyelembe vesznek ahhoz ahhoz fontosak, amit ki akarok fejteni. Nos, Ugyanakkor ezt fogják Önök mondani: Mindig azt mondják nekünk, hogy vannak olyan okkult erők, melyek szunnyadnak az emberben, de nincs erről bizonyosságunk nem vagyunk ebben biztosak. – Ez csak egy fajta félreértésből adódik. Semmit, egyáltalán semmit sem állít a misztikus, az okkultista, azon kívül mint amit bármely tudós is tud állít hatani a saját területén. Képzeljék el, hogy valaki matematikai igazságot állít Önöknek. Ha önök maguk sohasem tanulmányozták a matematikát, akkor nincs meg az az ismeretük tudásuk, amivel hogy ellenőrizhetnék ezt az igazságot. Egyetlen ember sem fogja vonja kétségbe vonni, hogy a matematikai igazság megítéléséhez először a szükséges képességeket kell elsajátítani kell rendelkezni. Egyetlen tekintély sem dönthet egy ilyen igazságról, csak az, aki azt megtapasztalta ismerte, az ítélezhet róla egyedül. Ilyen módon az okkult igazságról is csak az dönthet, aki maga megtapasztalta ismerte egy az ilyen igazságot, maga is megélt tapasztalta. A kortársaink azonban azt követelik az okkultistától, hogy közvetlenül minden az ilyen átlagértelemmel os intellektussal rendelkező számára is bizonyítsa be azt, amit mond. Eközben erre a mondásra hivatkoznak helyzetre utalnak: Ami igaz, annak bizonyíthatónak azt tudni kell bebizonyítani, és mindenki számára érthetőnek kell lenniük meg kell azt érteni. – Az okkultista azonban nem állít semmi mást, mint amit minden más tudós is állít a saját területén, és nem követel igényel semmi egyebet olyat, amit ne követelne meg igényelne bármely matematikus is.

Most megkérdézhetik: Miért ~~beszélnek számolnak~~ ma ~~be~~ egyáltalán okkult igazságokról? Hiszen az út, amelyen az eddig létező okkult iskolák haladtak, éppen ~~azolyan~~ volt, hogy a tudást ~~szűk ezekben a~~ körökben ~~örizzéktartsák~~. Az „igazjobboldalt” („Rechten”) okkultisták még mindig ~~ezten~~ az ~~utatátat~~ ~~járják on mennek~~. De ~~akinek van tapasztalata~~ és felismeri ~~az időkkorunk~~ jel~~éit~~, az tudja, hogy ez ma már helytelen. És éppen ennek ~~a körülménynek~~ köszönhető a teozófiai világmozgalom keletkezése, hogy ez ma már helytelen. Ami jelen ~~korunkra leg~~ a legjobban kialakult, az az értelem. Az érzékekkel összekapcsolt, kombináló gondolkodásnak köszönhető az ipar és a technológia sikerei. Ez az értelem, ez az intellektualitás a XIX. században ünnepelte legnagyobb diadalát. ~~Még soha nem uraltuk aA~~ külső, intellektuális gondolkodást ~~soha sem uralkodott még~~ úgy, mint napjainkban. Amikor azt mondtam, hogy a keleti bölcsek ~~ős-bölcsességgel rendelkeztek~~, akkor azt a mai gondolkodástól teljesen eltérő formában birtokolták. Még a Kelet legnagyobb mestereinek sem volt ilyen éleslátású logikus gondolkodásuk, ilyen tiszta logikájuk; erre nekik nem is volt szükségük. Éppen emiatt lehet~~ett~~ nehezen megérteni őket. Intuícióval, belső látással rendelkeztek. Az igazi intuíció~~rat~~ nem logikus gondolkodás segítségével, nem a kombináló gondolkodás segítségével lehet ~~szert tenni megkapni~~, hanem ~~egyaz~~ igazság közvetlenül az érintett szelleme előtt ~~lebegtálható~~. Ő ~~tudja~~ az igazságot. ~~N~~Neki nem kell ~~neki~~ azt ~~bebizonygatni~~ítania.

~~MostA mostani időben~~ a teozófiai mozgalom tanítóinak joguk van az okkult bölcsesség egy részét közölni. Jogunk van ahhoz, hogy a modern élet gondolati formáiba öltöztessük azt a bölcsességet, amely~~et~~ intuíció formájában ~~adtak nekünklett részünkre átadva~~. A gondol~~at~~kodás ~~olyanolyan~~ erő, ~~ami hasonlít mint~~ az elektromosság~~hoz~~, olyan erő, ~~mintami hasonlít a~~ gőz-erő~~éhez~~, a hő-erő~~éhez~~; és aki befogadja ezeket a gondolatokat, amelyekről a teozófiai mozgalmon belül beszámolnak, aki ezeknek szenteli magát és nem gyanakvással fogadja kezdettől fogva ezeket, azokban ~~erő~~ ezek a gondolatok ~~erővé válnak~~. A hallgatók kezdetben ~~ezt~~ nem veszik észre, a mag csak később csírázik ki. Egyetlen egy teozófiai tanító sem akar mást, csak hogy meghallgassák. Nem ~~vak hitet kér, kéri, hogy vakon higgyenek neki~~, hanem csak ~~meghallgatástssák meg~~. Sem a hiszékeny befogadás, sem a hitetlen elutasítás sem helyes ~~álláspontpoziéió~~. A hallgatónak ~~csak~~ át kell gondolnia a vele közölt gondolatokat ~~csupán~~, hit és kételkedés nélkül, „igen” és „nem” ~~mentesenélkül~~. ~~Beállítottságának~~ „sSemlegesnek” kell lennie, és ~~hagyja a tanokat szellemében~~ „próbaképpen” ~~megengedni a tanítónak, hogy szellemben hatni~~sson. Aki ~~ilyen módon~~ hagyja, hogy ~~dolgozzanak benne~~ a teozófiai gondolatok ~~így dolgozzanak benne~~, az nemcsak gondolatokat kap, hanem spirituális erő is áramlik belé, amely hat rá és megtermékenyíti őt.

Mivel a nyugat-európai kultúra ~~ennyireilyen mértékben~~ kifejlesztette a gondolkodást, ezért az emberek a gondolkodáson keresztül ~~kapcsolódnak a legkönnyebben jutnak a legkönnyebb megközelítéshez~~. Még a leg~~hívőbbvallásosabb~~ ~~templomba járó~~ keresztényeky ~~hívők~~ sem tudják manapság elképzelni, milyen módon hittek ~~az emberek~~ korábban. A meggyőződésnek ezek a forrásai mára kiapadtak. Ma egészen másképp kell a gondolatainkat megtermékenyítenünk. Mivel korábban a gondolkodást nem művelték, ezért a szellemi közléseket csak okkult iskolákban lehetett átadni. Ma a ~~spiritualitással kellszellemivel~~ a gondolat erejéhez ~~kel~~ fordulnunk, ~~akkor lobbantjuk aztán a~~ gondolatokat úgy ~~lángrameggyújtjuk~~, hogy ~~azok éljenekjenek~~ bennünk ~~azok~~. A ~~spirituáliszellemi~~ szónok egészen másként ~~beszélfordul~~ a hallgat~~óságához~~éhez, mint a ~~hétköznapi~~szokásos szónok. Úgy beszél, hogy egyfajta szellemi fluidum, szellemi erő árad belőle. A hallgatóknak ~~teljesen objektív dologként, a gondolatot ki nem mondott mindenféle~~ „igen” és „nem” nélkül kell befogadnia ~~egy gondolatot, mint valami teljesen objektív dolgot, együtt kell élniegyüttélni kell élnie~~ ezzel a gondolattal, meditálnia ~~rólakeH rajta~~, és hagy~~nija~~, hogy hasson rá. Akkor a gondolkodásnak köszönhetően erő gyullad ~~fel~~benne.

Ma a világ ~~keletkezéséről eredetéről~~ és a világ kialakulásáról szóló okkult igazságokat az európai gondolkodás és a modern tudományosság formájában kell hirdetni. Ebben az megközelítésben ~~szólnaktartjuk~~ ezeket az előadások ~~a Földünk kialakulását megelőző állapotokról. at a hallgatóságának, melyek a Földünk kialakulásával foglalkoznak~~. Visszavezetnek bennünket ~~most azokba az~~ ősi időkbe,

ahol a legsűrkeőbb mély homályból kialakult az a lény, aki később emberré vált. Arra a szintrefókra visznek visszaezetnek bennünket, aholmikor a földi erők befogadták ezt az embert, aholmikor földi anyaggal lettve körbevéve, egészen addig a pillanatig, ahol ma tart. Megismerjükkedünk a világ szerkezeténeképtményünk a Földet megelőző és földi fejlődésével, és meg fogjuk látjniuk, milyen jövöképtperspektívát nyújt nekünk a teozófia a jövőre, meglátjuk, hová megy tovább a világunk fejlődése. Mindezt anélkül mutatjuk meg, hogy szembekerülnék a modern csillagászattal. Ha kifejlesztjük a bennünk szunnyadó erőket, akkor mi magunk fogjuk meg pillantani valósítani azt a hatalmas célt, amely felé tartunk: a kozmológiaiikus bölcsesség megszerzésételelését. Ezt a kozmológiusmikus bölcsességet nézzük meg a következő találkozásainkon.

6. 2. előadás. Berlin, 1904. június 2.

Nincs a szövegben!

Az emberi „én” szellemi természete; a fizikai agy mint eszköz. A szellemi „én” tudatállapota a Földfejlődés kezdetén. A Föld fejlődésének hét foka („körök”): arupa-kör, rupa-kör, asztrális és ásványi kör; a Föld jövője. Az ember mint a természeti világ társteremtője.

A múlt csütörtök bevezető megjegyzései után most azzal szeretnmk kezdeni, hogy a világfejlődés egyfajta vázlatát nyújtsamadjam Önöknek úgy, ahogyan ez a teozófiai felismeréseink alapján adható. Kérem, vegyék figyelembe, hogy mivel csak néhány óra áll rendelkezésünkre, csak egy rövid vázlatot tudok nyújtani—adni, melyben néhány dologra csak utalni tudok. Lehet, hogy később alkalmunklehetőségünk lesz ennek további részletezésére.

Mielőtt teozófiai értelemben követnénk a világegyetem fejlődési történetét és mindenekelőtt a földi bolygónknak a kialakulását, el kell sajátítanunk néhány fogalmat, melyeket a nyugat-európai ember már egyáltalán nem ismer, amiatt, hogy túl hosszú időn keresztül kizárólag csak a fizikai jelenségekkel foglalkozott. Minden kozmológiáról szóló könyvben újra és újra is rámutatnak, hogy csak fel kell tekintenünk a világűrbe, akkor a tekintetünk elé világok ezrei és ezrei tárulnak, melyek ugyanolyanok, mint a mi saját naprendszerünk, és hogy a mi Földünk, az a bolygó, amelyen az életünk már évmilliók óta zajlik, úgy néz ki, mint egy pici porszem e között a sok világ között; az ember a világegyetemben pedig egy pindurka élőlénynek látszik ezen a porszemen. A természettudomány mindezt a Kopernikusz-elmélet megjelenésének idejétől kezdve felismerte. A tudomány elmondja, hogy mennyire téves volt, hogy az ember az ősidőktől kezdve a Földet tekintette a világ középpontjának és azt hitte, hogy ami kozmikus történt, az csupán a saját emberi létének előkészítése. A tudomány belénk sulykoltarávilágított arra, hogy az ember mennyire kicsi a világegyetemhez képest. Az ember önteltsége azvolt, hogy elazt-hiszitte, hogy a világ őerte lett kialakítva olyanná, mint amilyen. Már Schiller is e nézet és érzékelési mód ellen fordította „A csillagászokhoz” szép szavait:

Ne hadoválj nekem csillagködökről és Napokról!

Hatalmas-e a természet csak azért, mert megadja, hogy megszámláljuk?

A ti tárgyatok a térben persze a legmagasztosabb;

De barátaim, a Fenséges nem a térben él.

Schwatzet mir nicht so viel von Nebelflecken und Sonnen!

Ist die Natur nur groß, weil sie zu zählen euch gibt?

Euer Gegenstand ist der erhabenste freilich im Räume;

Aber, Freunde, im Raum wohnt das Erhabene nicht.

Goethe pedig, akiről más előadásokból tudják, hogy rendelkezett okkult ismeretekkel, ezzel a dologgal kapcsolatban valahogy így fejezte ki a gondolatait: De miért is létezne a világ az egész naprendszerével és a csillagokkal, ha nem az emberre irányulna, hogy felépíthesse magát és elteljen vele? – Látják, az ilyen valóban szellemi világnézetű emberek, mint ők ketten, nem tudtak megelégedni az ember kicsinységének és porszem-szerűségének (Staubkörnchenhaftigkeit) ideájával.

Nézzük **Vizsgáljuk** meg most a teozófia szellemében a kozmológiát és az embert az egész fejlődéstörténethez való viszonyában. Néhány gondolattal kell kezdenem. Nézzük meg kozmológiai szemszögből, milyen helyet foglal el a **jelenkormodern** embere a világban. Mindaz, amit az ember az érzékei (Sinnen) segítségével **megragadhatelgondolhat** – legyenek ezek a mindennapok durvább érzékei vagy finomabbak, melyeket a természettudomány a mikroszkópjaival vagy az **atomizálónatomia** módszereivel élénk tárhat, – mindaz, ami így előttünk áll az emberben, végül is csak a külső, fizikai ember. Azok, akik gyakrabban hallgattak **már** teozófiai előadásokat, tudják, hogy ez a külső ember csak burok, a valódi, belső emberi lény külső fizikai megnyilvánulása. Mi is az a fizikai ember? Amikor a fizikai embert anatómiailag tanulmányozzák, akkor **arra bukkannakészreveszik**, hogy különböző rendszerekből áll: a csont- és izomrendszerből, idegrendszerből, amely aggyá alakult, stb. Azt is tudják, hogy az agy a gondolkodás szerve. Teozófusokként azt is tudják, **hogy**–hogy nem az agy az, ami gondolkodik, hanem az agy csak egy eszköz, **tehátúgyhogy** az ember igazi lénye csak eszközként használja az agyat a gondolkodáshoz. Azt a lényt, aki gondolkodik az emberben, fizikai érzékszervek segítségével nem lehet észlelni; **sőt** ezt még az sem látja, akinek az asztrális érzékszervei megnyíltak. Nagyon jól ki**fejlesztettépített** tisztánlátó érzék kell ahhoz, hogy valóban érzékelni tudjuk, mi is gondolkodik igazából az emberben. Teozófiai értelemben azt, ami az emberben gondolkodik, az ember igazi „én-jének” (Selbst) nevezzük. Ez a belső lényegi mag, az ember igazi „énje”, szellemi természetű. Nem olyan valami, ami tágul a térben, sem olyan, ami az időben halad. Szabad az időtől és a tértől, időn és téren túl létezik, örök. Erről az „énről” kaptak már egyfajta leírást a devachánról szóló **előadásaimbanleírásaimban**, és részletesebb leírást kaphatnak a **következőzeli** napokban megjelenő „Teozófia” [GA9] c. könyvemben.

Ahhoz, hogy az emberiség fejlődésének jelenlegi korszakában élni és gondolkodni tudjon, a szellemi „énnek” fizikai agyra van szüksége. **Ezzelnek**–a szellemi „énnek” **a segítségével** fizikai agy nélkül is képesek lennének érzékelni az asztrálvilágban és a devacháni **vagy mentális** világban, de ebben a külső fizikai világban csak a fizikai agy segítségével érzékelhetünk. Ha helyesen akarjuk megérteni a **jelenlegimodern** embert, ezt kell mondanunk: Ez a **majodern** ember egy szellemén (Geistesselbst), fizikai agyban megtestesülve. De előbb ennek a fizikai agynak létre kellett jönnie, előbb ki kellett fejlődnie, nem örökkévaló, mint a szellemi „én”. A szellemét visszakövethetjük a múlt végtelenül távoli időszakaiba és előrekövethetjük a jövő végtelenül távoli időszakaiba is. Egy meghatározott időponttól kezdve ez a szellemén agy**ba burkolja magátat-ölt magára**, agyat teremt **magának**, saját lényének megfelelően alakította ki ezt az agyat. Ilyen szervet nem **lehet csak úgyannyira könnyű** kialakítani a fizikai természetben. Teljesen lehetetlen lenne, hogy valaki most valamilyen világfolyamatok segítségével **ideteremtsenlétrehozzon** egy életképes agyat **ebbe a térbe**. Az egy mesterséges dolog lenne, nem pedig egy életképes agy, melyet **egy** szellem eszközként használhatna. Ahhoz, hogy egy ilyen agy létrejöjjön, előbb más szerveknek kellett kifejlődniük. Az agy csak olyan fizikai testben **tud kifejlődni** **ki**, mint amilyen az emberi test. Ezért **szükségszerű voltvolt**–**szükség**–**arra**, hogy agyi eszközünk fejlődését megelőzze a fizikai test többi részének fejlődése. Ha visszatekintünk azokra a fejlődési stádiumokra, amelyek megelőzték a mostanit, akkor látjuk, milyen lassan és **apránkéntfokozatosan** alakult **csak**

kijeztetben az, amivel az ember ma saját eszközeként rendelkezik, amelyen keresztül a környezetével kommunikál. Az, tFisztelt jelenlevők, hogy az ember a szellemi „énjével” olyan szerveket kapott, amelyek ilyen módon elvezethettékik a világ megértéséhez, ez a modern földi fejlődésünk célja és értelme. Mindennek, ami ezen a Földön már évmilliók óta történt, az volt a célja, hogy a fejlődés eljuthasson arra a pontra, amikor a szellemén képes lesz használni az agyat.

Helyezzék magukat velem együtt egy pillanatra vissza~~Vessük együtt tekintetünket~~ a földi fejlődésünk kezdeti pillanatára. Akinek kifejlődött a mentális [szellemi] látása, a zmmak a következőt fogja észlelni: a planetáris fejlődésünk kezdetén a szelleménünk saját létének egy meghatározott szintjére ért.t-érte-el. Közülünk mindenki, amikor a Föld a saját csíráállapotában volt, egy meghatározott fejlődési fokon állt. Az összes szellemi „ént”, amely ma a Földünkön megtestesül, megtestesült vagy meg fog testet öltetni, úgy gondolhatjuk el, mint ami akkor volt, amikor a földi fejlődésünk kezdetére visszahelyezve gondolhatjuk el-elkezdődött. MindEzek már akkor is jelen voltak, természetesen nem olyanként, mint amilyenek ma, hanem teljesen más állapotban. A földi fejlődésben egészen meghatározott feladatunk van; az embernek ezen a földi fejlődésen keresztül kell valamivé válnia. Hadd meséljemondjam el néhány szóban, milyen volt a szellemén, amikor belépett a földi fejlődésbe. Amikor a szellemén a földi létünk kapujában állt, egészen más tudata volt, mint amilyennel ma rendelkezünk. Úgy tehetjük ezt érthetővé magunk számára, ha egy tompa álmodozó helyébe képzeljük magunkat, aki nem képes fogalmakban gondolkodni a tudata előtt elsuhanófelvilhanó képekről, hanem egyszerűen maga elé helyezte azokat, és nézi látja, ahogy panorámaként lejátszódnak előtte. Minden egyes szelleménnek ilyen álomtudata volt, és a földi fejlődésen kellett keresztül kellett mennie és távolabbi fejlődésen is át kell mennie ahhoz, hogy a képi észlelés homályos tudatából a világos, tiszta, nappali fogalmi tudathoz fejlődjön. A tudat álomszerű-állapota, amelyben a szellemi „én” a földi fejlődés kezdetén volt, hasonlít az állat tudatához, de a tudatosság szintje nem ugyanolyan. Ez az a feladat, amit a szellemi „énünknek” teljesítenie kell ennek a planetáris időszaknak a folyamán, hogy a tudat egyre fényesebbé és fényesebbé váljon; és amikor a távoli jövőben kilépünk ebből a földi fejlődésből, ezt a fényes, világos tudatot, a legmagasabb csúcsra juttatssuk majd.

Azokat a lényeket, akik ekkor beléptek a földi fejlődésbe, „pitris-nek”, vagyis „atyáknak” nevezük. Akkoriban ilyen pitris-ek voltunk; ezt a természetünketet a fejlődés korábbi állapotában értük el. Mielőtt beléptünk volna a földi fejlődésbe, előzetes szintekenfokokon mentünk már át, és saját erőnkkel dolgoztuk fel magunkat a pitri álomszerű állapotához. Mígy-most tehát már tudjuk, hol álltunk mi, amikor elkezdődöttük a földi fejlődést. A pitris-eknek fokozatosan kellett körülvenniük magukat azokkal a szervekkel, amelyekre szükségük voltan ahhoz, hogy abban a fizikai testiségben, amelyet ma ismerünk, egya fizikai agy segítségével képesek legyenek aa fizikai környezettel kommunikálni, amely világ szintén fizikai. Az utolsó dolog, amit el kellett az embernek érnie – ez az előzőekből levonhatóki derül, az volt: – hogy-neki magának is fizikai gondolkodó lényvé kellett válnia, hogy az „énje” képes legyen a fizikai közegbenban gondolkodni.

Most pedig rátérek a második magyarázatragondolatra, amelyet előre kell bocsátanom. Ha megvizsgálják az agyat, ha tudományos módon kutatják minden oldalról, akkor azt fogják megállapítaniészrevehetik, hogy ez az emberi agy, ha csak az érzékszervek segítségével vizsgálják, ugyanazokból az anyagokból áll és ugyanazok az erők irányítják, mint a többi fizikai lényt a Földön. Ha megnézünk egy hegyi kristályt, egy darab kalcitot, egy darab kősót, növényt, állatot, majdés kémiaiilag és fizikailag megvizsgáljuk, akkor azt találjuk, hogy az egész fizikai természet, amennyiben szemmel látható, kézzel fogható, egyformahasonló módon ugyanazokból a kémiai és fizikai erőkből áll, mint amelyek az ásványi, növényi és állati világban működnek. Ezért mondjuk a teozófiában: ahhoz, hogy az ember elérhesseje a maiódem fejlődési fokát, a spirituális „énjét” ásványi testbe kellett öltöztetnie. A szellemi „én” ásványi testet teremtett magáranak. Ez hosszú időt vett igénybe, és ez a folyamat még ma sem zárult le. Az ember a jövőben még tovább fog fejlődni ebben az ásványi burookban. A testünkben

vannak még csíra-állapotú szervek, amelyeknek előbb majd ki kell fejlődniük, új érzékszervek, melyek most csak finom jelzéseként léteznek. Látják, hogy az embernek, a szellemi „énjének” hosszú időre volt szüksége arra, hogy abba a fizikai testbe öltözzön, amellyel ma rendelkezik.

Most helyezze ékük át magunkat abba az időpontba, amikor az ember szellemi „énje” belefogottelkezde abba a munkába, hogy kialakítsa magának ezt az ásványi testet, amely képes járni és állni, amely rendelkezik minden olyan növekedési és szaporodási funkcióval, mely az ember számára szükséges, amely rendelkezik olyan idegrendszerrel és aggyal, amelyre az embernek szüksége van. Menjen ének vissza abba az időben, ahol mi kor mindez kezdeti csíraállapotban volt, aztán helyezze zzék magukat kedjünk abba az időbe, amikor majd az ember már elérte a fejlődésének csúcspontját, amikor a fejének a közepében kifejlődött már az a szerv, melynek köszönhetően más érzékelésre tesz majd szert lesz képes, mint amire ma képesek vagyunk. A két időpont között időszakban folyik a mai edem ember egész ásványi fejlődése. Az ilyen időszakot a teozófiai kifejezőmód „körnek” (Runde) nevezi. A kört, amit most felvázoltam önöknek, ezt az időtartamot „ásványi körnek” nevezzük. Ugyanakkor mielőtt az ember ilyen módon fizikai testet formált volna, hogy létrehozza magának az agy eszközét, előbb lényének más részeit kellett előkészítenie. A szellemi „én”, ez a tisztán spirituális lény, egyszerűen nem tudott volna egy ilyen ásványi testet irányítani. Képzeljék el a szellemi „ént” felőlem akár mint egy pontot ként, és képzeljék el ezt a pontot egy olyan mechanizmus belsejében, mint amilyen a fizikai testünk; ez a pont sohasem tud náta volna a mechanizmust mozgatni, sohasem lennett volna képes gondolkodni a fizikai agyon keresztül gondolkodni.

Vagyis kétféle dologról van szó: tudjuk, hogy a szellemi „énünknek” kezdetben álomszerű tudata volt, de sohasem lett volna képes az ásványi testet irányítani. Egy közvetítőt kellett létrehoznia ahhoz, hogy mozgatni tudja a testet. Minek köszönhetően mozgatom a kezemet? Először arra gondolok a gondolatot ragadom meg: mozdítani akarom a kezemet. – Ha csak a gondolatommal rendelkeznék lenne, akkor még ha élne ugyan a gondolat él is bennem, mégsem tudnám sohasem tudnám meg felem emelni a fizikai kezemet, ugyanúgy nem, mint ahogy egy puszta gondolat sem tudna sohasem tudná egy üvegpalackot felemelni pl. a palackot. Ha mozdítani akarjuk a palackot, akkor a gondolathoz még egy erő nekt kell társulnia hozzáadni, ami közvetítő lesz a gondolat és a fizikai testem között. És ezt az erőt asztrális erőnek nevezzük. Ez egy olyan erő, amely az asztrális világban található. Nem tudnám a karomat kezemet mozgatni, ha a gondolatom és a fizikai testem között, amihez a karom tartozik a karomezem, nem lenne bennem egy asztrális erő, amely közvetít a gondolatom és a fizikai testem, a fizikai karomezem között. Kell lennie a szellemi „énem” és a fizikai testem között egy közvetítőnek kell lennie, és ez a közvetítő az asztrális lény is égből való. Akár a lábamat, akár a kezemet mozdítom, akár az agyamat hozom mozgásba, hogy gondolatokat eszeljek ki – a fizikai testemnek az asztrális organizmuson keresztül kell kapcsolatot teremtenie éne a gondolatommal.

A korábbi előadásokból tudják, hogy ez embernek van egy asztrálteste, melyet a tisztánlátó egy asztrális felhőben lát, melyet az aurájának hívunk, és amelyben a kívánságai, az akarata és a vágyai élnek. Ha van egy gondolatom, akkor ez a gondolat magában tehetetlen erőtlen, hogy csináljon valamit. Ha társul mellé emellett bejön egy kívánság, egy akarat, akkor ez egy olyan erő, egy olyan sugárzás, amely felismerhető a tisztánlátó számára. Az embernek azelőtt, mielőtt egy olyan fizikai-ásványi testet épített, amilyennel ma rendelkezik, létre kellett hoznia magának az asztráltestet, a vágyak testét, ami közvetíteni képes lehet a gondolata és a fizika-ásványi lényé között. Azt a fejlődési korszakot, amit „ásványi körnek” neveztem, meg kellett hogy elő nieze egy egy másik fejlődési korszak nak, amely az asztráltestet fejlesztette kivezette fejlődéshez. Így vissza kell helyezni magunkat egy olyan korszak ba, amelyik előkészítette az emberi asztráltestet. Csak utána tudott beágyazódni hozzáadni az asztráltest be hez az ásványi-fizikai test. Ezt a kort, amelynek ugyancsak viszont van egy kezdő és egy végpontja, és megelőzi az ásványi kört, „asztrális körnek” nevezzük.

Látják, két „időszakunk” van. Az egyik az, amiben most élünk: az ásványi kör. Az ásványi kört megelőzte egy másik: az asztrális kör. De magának az emberi asztráltestnek is előkészületre volt szüksége. Ennek a felépítése az ember természetébe csakz-esak egy teljesen meghatározott módon lehetséges. —ezt a testet az emberi természetén belül kellett felépíteni. Hiszen az asztráltest nem létezett azelőtt, mielőtt megszülettünk, és a halálunk után egy bizonyos idővel már nem fog létezni. Keletkezik és elmúlik, a keletkezés és elmúlás meghatározott szabályainak van alávetve-vonatkoznak rá. Nézzenek egy gyermekre. A gyermeknél az asztráltest neki megfelelően kicsi; a gyermek fizikai növéseével együtt növekszik. Az emberi lény ásványi-fizikai és éteri alapja a növekedés és a szaporodás. Vannak növekedési és szaporodási törvények, melyeknek megfelelően kell az embernek a földi életén belül fejlődni. Az, hogy létrejövünk és növekedünk, hogy egyáltalán élő lények vagyunk, annak nem az asztráltestünkben van az alapja. Az asztráltestben csak kívánságok, akaratok és vágyak vannak. Asztrális lények vagyunk, mint ahogy az állatok is asztrális lények, és a növényekkel és állatokkal közös bennünk az a lényiség, amelyik képes a szervezetből önmagához hasonlóakat létrehozni, és kicsiről nagyra való növekedésre készíteni azokat. Ha kifejezést szeretnének erre, akkor mondhatják: Az, amit felvázoltam, az alakot adó, az alakot formáló dolog. A fizikai és étertestünknek nagyon határozott alakokkal kell rendelkezni, amikor létrejön, és ennek az alaknak fejlődni nőnie kell és burjánzani nőnie kell. Úgy alkothatnak erről maguknak fogalmat, ha vesznek egy gabonamagra tekinteneket... [hézag a leiratban].

A formáló, alakító erő (Gestaltungskraft) nem tartozik az asztrálításához. Az asztrálítás életre kelhetkiélheti magát a formával rendelkezőben megformáltban, de előbb saját magának kellett megformálódnia. Az ember asztrálteste nem tudott volna létrejönni, ha nem előzték volna meg egy másik fejlődési korszak, az a korszak, amikor előkészítették az emberi alakot formája. Hadd nevezsem ezt a korszakot formáló korszaknak, teozófus nyelven: „rupa-körnek”. Ez az a korszak, amelyben az ember alakja előkészült, így tudott kialakulni a mostaniai formája.

Mindaz, amit ebben a három „körben” nyomon követhetünk, lényegében az ember szellemi „énjének” a öltözékeiruhái, burkai. Az ásványi körben az emberi lény ásványi burokkal öltöztette körbe magát. A megelőző körben, az asztrális körben az emberi lény asztrális burkot készített magának, és a még ezt is megelőző korszakban, a rupa-körben az emberi lény azt a képességet érte el, hogy formát adjon magának, amire szükség van ahhoz, hogy emberként tudjon érzékelni, gondolkodni és cselekedni.

Teozófusként azt mondhatjuk: amikor még pitris-ek voltunk, amikor még ebben az álomszerű tudatban éltünk, a földi fejlődésünk kezdetén, akkor, ha mondhatom így, eredmények, gyümölcsök voltunk. Akkor nem a semmiből keletkeztünk, hanem már fejlesztettük magunkat eddig az állapotig; korábbi korszakok eredményei voltunk, melyeket később ismertettünk. Hasonlóan aA gabonamaghozhoz hasonlóan, amely tavasszal új földbe kerül, és kinő belőle a növény, úgy kellett nekünk is előkészíteni magunkat a Föld szín helyérepadára, hogy ott fejlődhessünk ott. Egy másik világ eredményei voltunk, és most egy teljesen új világ számára kellett kezdetté válnunk, de ebben a világban először magunkra kell találnunk. Ugyanúgy, ahogyan az ősszel kapott gabonaszemetmagjuk számára lehetővé teszik az átteleltetikést, és tavasszal az új földbe helyezik, hasonló a helyzet a pitri-természettel. Először is Hiszen egy új környezetbe, a földi világ anyagaiba kellett beleszülye szteniédni, melyek a korábbi planetáris korszakokban nem léteztek. Ha elképzelést szeretnénk kialakítani arról, hogy milyen erők és anyagok is léteztek a korábbi planetáris szinten, amin már pitrivé alakultunk, akkor ott egészen más erőket és anyagokat találnának. Ezért ezt a fejlődési korszakot meg kellett —hogy előznie egy másiknak, amelyben az ember szellemjének, amely a megelőző korszakból hozta át magát, először hozzá kellett szoknia az új miliőhöz, az új környezethez. Itt már egy tőlünk messze távoli fejlődési korszaknál járunkhoz jutunk.

Minél inkább eltávolodunk a jelen kortól, annál nehezebbé válik elképzelést alkotni ezekekről magunknak. A teozófus nem hiszi, hogy kérdéseivel visszatérhet a világ kezdetéig. Amikor az emberek először hallanak valamit a teozófiáról, akkor gyakran megkérdezik: Tulajdonképpen Valójában hogyan keletkezett a világ? – Teozófusokként az ilyen kérdések jó részét nem tehetjük már fel, hiszen a kezdethez nem fogunk eljutni. Önök meglátták azt az időpontot: Hanatot, amelyben átjöttünk a pitri-természetből. A tisztánlátó bizonyos módszerek segítségével tudja követni ezt az időpillanatot. De az ember nem akkor jött létre először, akkor már a fejlődés egy meghatározott szintjén magasságán állt. A teozófus nem adja át magát spekulációknak, ezekről a dolgokról nem absztrakt fogalmakban gondolkodik. Követi az érzékfeletti világban a tapasztalatait kísérleteit, intuícióit, élményeit tapasztalatait, és amennyiben olyan mértékben, amennyiben rendelkezik ezekkel, tapasztalásai és élményei vannak, mesél azokról, azokat el is mondja. Ahogyan a földön utazó felfedező utazó (Forschungsreisender) nem tesz egyebet semmi mást, mint hogy leírja azokat a földi környékeket, melyeket látott, például Afrikából, és nem ír le semmi mást, amit nem látott, úgy a teozófus sem mond semmit sem a világ kezdetéről, ami nagyon-nagyon távol található. A teozófus a fejlődésünknek csak egy részét tudja követni, és ezt a részt tapasztalásokkal kísérletek és nem spekulációk segítségével követjük.

Ez egyfajta csíra volt, amely egy korábbi időből került át a fejlődésünkbe. Az ember egy alak nélküli földi csíra volt. Ezt az időpontot „arupa-körnek”, forma nélküli körnek nevezzük. Így négy időszakunk van, amíg eljutottunk oda, ahol máig vagyunk. Ezeket az időszakokat „köröknek” nevezzük. Az első, második és harmadik kör elmúlt; most a negyedik körben vagyunk, és még három kör fog majd következniük, melyekről még beszélnünk kell. A negyedik kör emberét az ásványvilág emberének nevezzük, mivel az ásványi erő benkel formálódott; az előző kör, az asztrál-kör emberét, mely asztrál-körben az asztráltestét alakította ki, a harmadik elemi világ emberének nevezzük. Megkülönböztetjük a harmadikz első, a második és az első-harmadik elemi világ emberét. Az első elemi világ vagy az első kör során az ember gondolatai egy forma nélküli gondolat matériában-anyagban mozogtak. A második elemi világ vagy második kör idején az emberi gondolatok formált gondolat matériában-anyagban mozogtak. És a harmadik elemi világban az emberi gondolatok már egészen a vágyig formálódhattak; olyan formát ölthettek, melyet az asztrálvilágban asztrál sugarakként követhetünk. Az ember csak a negyedik körben jutott el odarra a pontra, hogy uralja az ásványi birodalmat. Ahogy Mivel a harmadik körben az asztrális matériából anyagból kialakult az emberi asztrális agy, úgy az ember a negyedik körben képes volt a fizikai agyát kialakítani, amelyben gondolkodni tud.

Tehát van három elemi birodalmunk és az ásványi világ. A három elemi világban a múlt ember e élt. A következőkre csak utalni tudok, de az analógia alapján meg fogják tudják érteni. A mostani körünket egy másik fogja követni, amikor az ember még magasabb fejlődési fokot ér majd el. A De akkor nemcsak a fizikai agyában lesz képes gondolkozni, hanem azzal az erővel is, amit asztrális erőnek nevezünk. Akkor az ember képes lesz uralni nemcsak a fizikai anyagot, hanem az asztrális erőt is. Ennek csak megvilágításaként agyarázataként egy példát hozok: ha ma át akarom a poharat innen oda helyezni, akkor fizikai közvetítésre van szükségem –; a kezemre. A negyedik kör embere odáig jutott, hogy tudatosan tud cselekedni a fizikai, az ásványi világban. De még nem képes tudatosan használni az asztrális erőt, még nem fejlesztette ki az asztrális akarat-szervet. De az ötödik körben képes lesz erre. Az ötödik kör embere ugyanúgy uralja majd az asztrális világot, mint ahogy ma uralja a fizikait. A hatodik körben az ember még tovább lép. Akkor a formáló világot is képes lesz uralni, ahogyan ma uraljuk a fizikai világot, és ahogyan az ötödik körben uralja majd az asztrális világot. Az ötödik körben egy kívánságtá kívánt dolgot nemcsak azon a helyen tudja megvalósítani, ahol keletkezik a kívánság. Saját kívánságát távoli helyekre is el tudja akkor majd küldeni. A hatodik körben az ember saját maga is képes teremteni. Akkor a rupa erejét maga tudja majd uralni. A hatodik kör után a földi fejlődésünk a végéhez ér, és csak akkor fogadja magába mindazt, amit a Földön meg tudott tanulni. Csak akkor tud eljutni a szó igazi értelmében a valódi,

tiszta öntudatához. Akkor már nem lesz szüksége közvetítésre; közvetlenül a céljához ér. A hetedik körben elérte az ember a célját. Ismét forma nélkülivé válik. De mindent magában hord-szívott, amit meg kellott tanulniatanult.

Az embernek hét körön kell áthaladnia. Ezt a hét kört csak megközelítőleg tud amem felvázolni. Most még egy dolgot kell megragnunka-szemünk-előtt tartani: az ásványi körünk idején az ember és a Föld nem mindig volt fizikai, hanem előbb fejlődniük kellett ehhez az állapothoz, előbb fel kellett venniük ezt az állapotot ahhoz, hogy fizikailag érzékelhetővé váljanak. Az ásványi körünkből visszapillantunk a más ik fejlődési fokokra tekintünk vissza. Ebből közben láthatjuk, hogy hogy a Földünk hét szinten zajlólépesős fejlődésével van dolgunk, és hogy a szellemének hét szintenfokon vagy hét körön kellott keresztül mennie. E hét kör mindegyikének idején a szellemén a természet egyik birodalmában tartózkodott. - Nézzük az embert. Átment az első, a második és a harmadik elementáris birodalmon és most a negyedik körben van, ami a mi jelenlegi világunk.

Nos, legközelebb megmutatom, hogy csak az ember éri el ennek a negyedik körnek az idején az ásványi fokot. Viszont De az, ami ma ásvány, ami élettelen természeti anyag, ami hegyikristály, kalcit stb. fejlődésének csúcspontját már az első körben elérte. Az, ami ma a növény, saját fejlődésének csúcspontját a második körben érte el, és ami pedig ma állat, fejlődésének csúcspontját a harmadik kör idején érte el. Az ember saját fizikai-ásványi fejlődését a negyedik körben érte el.

Látjuk tehát, hogy a Földünket egy másik előzte meg évmilliókkal ezelőtt. A Ekkoriban jött létre az ásványvilág. De az ember akkor csak az első elemi világban volt. A második körben jelent meg a növényi természet; most már létezett az ásványi és a növényi természet; az ember akkor a második elemi világban volt. Elérkezik Beköszönt a harmadik kör, és a földi fejlődésbe bekerülfelveszik az állat iet. De az ember, mint olyan, ekkor csak asztrális lény, még nem képes leszállni az ásványi megtestesülés igbe. Csak a negyedik körben, amikor az ásvány, növény és állat létezik már, akkor tud az ember ásványi megtestesülésben megjelenni. Ezért a négy körben négy, egymás mellett álló birodalmunk van: az ásványvilág az első körben, a növényvilág a második körben, az állatvilág a harmadik körben és az emberi világ a negyedik körben. Az emberi világ előkészítő stádiumként küldte előre a három másik birodalmat. Ezért Goethe-nek igaza van, amikor ezt mondja: Mi lenne az egész természet, ha nem az emberre irányulna (hinzielte)? Ennek a nagy kozmikus eseménynek meg kellett történnie; az embernek három körön keresztül kellett fejlődnie, hogy a negyedik körben ásványi formát ölthessen. Az ember teremtő, láthatatlan alakban, teremtő, társ-teremtő volt. Pitriként a fejlődés egy másik korszakaszából érkezett. Álmodó omtudatunkkal az első körökön dolgoztunk. Előkészítőlegzetesen a Földünk kialakításán dolgoztunk, hogy kialakulhat tottsson az a birodalom, amely fejlődésünk alapjává válhat ott.

Ez a Föld fejlődésének menete attól a kezdettőlegy-bizonyos-kezdettől, amit ma Önök elé tudtam tární egészen addig az időpontig, amiben ma vagyunk. A következő alkalommal további kiegészítéseket teszünk.

7. 3. előadás Berlin, 1904. június 9.

Nincs a szövegben!

A Föld-fejlődés fokai. Manvantara és pralaya. Az anyag keletkezése. Az első három „kör”. A Föld a tűz-, az éter- és a ködképződmény állapotában. A negyedik „kör” a modern Földünk. Az ember a lemúriai, az atlantiszi és a jelenlegi korszakban. A teremtés napjai a Genézisben.

Nyolc nappal ezelőtt megkísérlettem próbáltam elmagyarázni azt a Nyugat számára oly idegen gondolkodásmódot, melyen keresztül a teozófus a kozmoszról a saját fogalmaihoz és ismereteihez jut. Az előadások a vázlatos jellege megakadályoz abban, amely ezeket az előadásokat jellemzi, megnehezíti számomra, hogy a teozófiai kozmológiát teljes részletességében minden részletében kifejtsem. Ma helyette azonban megpróbálok legalább elbeszélő formában egy teozófián alapuló képet adni a világ keletkezéséről. Kérem azokat, akik tudományos igényeket támasztanak, hogy gondoljanak arról, hogy szem előtt, hogy természetesen nem lehetséges számomra, hogy három előadás rövidségében tudományos megalapozását adjam annak, amit ma el fogok mondani. Akinek ilyen tudományos megalapozottságra tart igényt alapra van szüksége, az egy későbbi ciklusban fogja megtalálni, ahol részletesebben fogok erről a témáról beszélni. És a kozmológia lesz a „Teozófia” hamarosan megjelenő második kötetének is a kozmológia lesz a témája.

Mindenekelőtt hadd helyezzek előre egy fontos képet gondolatot, amely valójában nagyon egyszerű, de az, aki teozófiai értelemben meg akarja érteni a fejlődést, annak szem előtt kell tartania. Amikor a fejlődésről nagy vonalairól beszélünk, akkor ezzel együtt nem csupán az állati vagy növényi életnek a valami másból való kialakulására gondolunk, hanem a világegyetemben végbemenő hatalmas átalakulásokra, és ezek közé soroljuk a matériaz-anyag, a valódi értelemben vett anyag kialakulását, amelyet ma a fizikai érzékszerveinknek köszönhetően érzékelhetünk.

Legutóbb arról beszéltünk, hogy a bolygók fejlődéstörténetében hét egymást követő szintet fokot kell megkülönböztetnünk, és ezt fel is vázoltam önöknek, legalábbis jelzesszerűen. Vagyis azt kell így most elképzelniükjék-el, hogy a földi bolygók mintegy ritmikus sorrendben hét fokozatott jár be, melyeket köröknek nevezünk. Mindaz, ami ma a Földünkön van és él, már a mai Földünk keletkezését megelőzően is létezett; de csak egyfajta csíráállapotban volt, ahogyan a csírában is valójában már az egész növény benne van, mintegy alszik a csírában, mielőtt a külvilágban kialakul. A teozófiában az összes emberi lény ilyen szunnyadó állapotát „pralayának” nevezzük. Ezzel szemben azt az állapotot, amelyikben minden életre kel, fokozatosan előlép és a kezdettől a tökéletességig, egy bizonyos csúcspontig halad, „manvantarának” nevezzük. Amikor a tökéletesség állapota elérkezik, akkor azt ismét pralaya, az álomállapot követi, az álomállapota, és ezt szintén az ébrenlét-növekedés és a növekedésfejlődés állapota követi. Így megy át a bolygó bolygó hétszer-megy-át az állapotoknak ezen a során, hétszer éled ismét az új élet-körre. Az egyik manvantara és a következő másik közötti idő olyan állapotban telik, amelyben minden, ami a Földünkön él és hat, mintegy alszik. De ez nem az az alvás, amelyet össze lehetne hasonlítani a szokásos emberi alvással. A szokásos emberi alvás idején csak az ember értelme és az érzékszerveinek tevékenysége áll le, de a fizikai életét lehet látni. A Föld alvó állapotát egészen másként kell elképzelni. Ez úgy van, hogy ennek az alvó álomállapotnak az idején a Földünkön egyetlen lény sem lehet látható. Csak a legfejlettebb látó, az úgynevezett Dangma nyitott szeme számára lenne észlelhető a Földnek ez az állapota. A mi szavainkkal ez az állapot leírhatatlan, hiszen a szavaink nem erre a létmódra lettek megalkotva. Egyetlen egy nyelvben sem találom szavakat erre az állapotra. Ezért a fejlett látó, hogy erről az állapotról egyfajta elképzelést idézzon elő, valami egészen mást mond. Azt mondja: Képzeldetekünk el egy növényt. Látjátok ezt a növényt. Most képzeldetekünk el egyfajta gipszöntvényt

erről a növényről, de úgy, hogy minden, ami a növény, egy üreges, **ürespuszta** tér, körülötte pedig a gipszmassza. Most pedig **tegyük feltételezzék**, hogy mindaz, ami gipsz, szellemi, és csak bizonyos érzékszervekkel érzékelhető **lenne**. Aki képes a növényt látni, nem tudja egyidejűleg a gipszöntvényt, vagyis a növény negatívját látni. Körülbelül így viselkedne az, amit egy fejlett látó képes érzékelni a Földről a pralaya **alvása-álomideje** alatt. A Föld **nincs otthányzik**. **A FöldEz** egy kivájt, üreg-forma, olyan, mintha a legmagasabb szellemi lények egyfajta minden irányban elmosódó, fokozatosan eltűnő, hatalmas tengerében lenne, melyből mint **egyha** kiárad magának a Földnek a léte.

Most ennek az üreges térnek a belsejében elkezd valami keletkezni, de az, ami ott keletkezik, érzéki szemekkel még mindig nem észlelhető, csak a magasabban fejlett látó számára, aki tudatosan tud a devachán **birodalmak** szintjén közlekedni. Akinek ilyen látása van, a Föld-fejlődés kezdetén a térben egy gömböt látna, egy **tisztán** szellemi gömböt, **amelyen** minden csak szellemileg létezik, és amelyik csak a devacháni látó tekintet számára észlelhető. Minden alkalommal, amikor új kör kezdődik, a Földünk ilyen szellemi állapotban van. Amikor a pralaya **alvás** állapotából felébred, ilyen gömbként ébred fel. A devacháni látó tekintet csodálatos vörös **csillogásbanragyogásban** látja. Még az asztrális **látástekintet** számára sem látható ez a gömb. Ugyanakkor a gömb már mindazt tartalmazza, ami később Földdé válik. Még a legsűrűbb testek is benne vannak már ebben a gömbben.

Hogyan is képzeljük el ezt? Egy egyszerű folyamat segítségével tehetjük ezt világossá. Képzeljenek el egy edényt vízzel. A víz folyékony. Amikor a hőmérsékletet csökkentik, a víz jéggé dermed. Ugyanaz van előttünk, mint az előbb – a jég nem más, mint víz, csak más formában. Amikor növelik a hőmérsékletet, a jég ismét visszaváltozik vízzé, további melegítés során még gőzzé is alakul. Így azt is elképzelhetik, hogy minden anyagiság a szellemiből keletkezik sűrűsödés által. A szellemi gömb – ami csak a látó fejlett tekintete számára látható – egyre jobban és jobban sűrűsödik, miután áthaladt egy kis pralayán. Akkor már egy kevés **bésé** fejlett látó-tekintet is láthatja. Ezután ismét egyfajta rövid **alvó álom** állapot következik, utána az egész gömb ismét előttünk áll egy sűrűbb állapotban, és most ez a gömb láthatóvá válik az asztrális szem számára, vagyis azok számára, akiknek az érzékszervei asztrál-síkon nyitottak. Ismét eljön a pralaya állapota, és a gömb ismét előbukkan, most egy nagyon sűrű, fizikaivá vált anyagként. **Csak m**Most láthatja **először** a fizikai szem, hallhatja a fizikai fül, **tapinthatjamegragadhatja** a fizikai kéz. Ez a negyedik állapot. Ezután ismét egy rövid pralaya jön. A feloldódás állapota következik, és megint egy asztrális gömb lép elénk, de magasabban fejlett lényekkel. **AnalógHasonló** állapot következik a hatodik körben, amely ismét csak a devacháni látó számára látható. Ezután ismét pralaya és utána egy olyan állapot, amely **ismét** csak a legmagasabb látó tekintet számára látható. Aztán **elűnéshalványulás** következik még a Dangma számára is. Most egy nagy pralaya következik, és utána az egész folyamat megismétlődik. Ez hétszer történik meg. Így alakul át a Föld a legalacsonyabbtól a legmagasabbig.

Kövessük most az első kört. Ezt a kört úgy tudjuk a legjobban tanulmányozni, ha **tisztázzuk, világossá tesszük**, mi van jelen a Földünkön, ott, ahol a legsűrűbb. Az első körben még nincsenek sem ásványi formák, sem fizikai természeti erők, sem kémiai erők. A Föld **esupán egy korábbi az eddigi** előkészítésen **ment átcsupán azért ment át**, hogy megteremtse a fizikai lét alapjait; azért teremtette meg ezeket az alapokat, hogy **előkészítseüljön** a negyedik körben való fizikai **létezésre**. Itt a Földünk egy tüzes tömegként jelenik meg, olyan rettenetesen magas hőmérséklettel, hogy benne egyetlen mai **anyagnak szubsztanciáknak** sem lehetne olyan formája, mint amilyen most van. Ebben a tüzes **öskásábanmasszában** – hadd használjam ezt a triviális szót – minden **anyag** egy egynemű, differenciálatlan **matériábananyagban** árad **keresztül-kasulegybe**. A teozófia azt mondja: A Föld tűz állapotban van. - De ez nem egy közönséges tüzet jelent, hanem egy magasabb, szellemi jellegű tüzet. Itt még nincsenek kémiai elemek. De ami **ennek a matériának a belsejében bben az anyagban** van, mégis már tevékeny. Benne kétfajta szellemi lény tevékenykedik: azok, akiket „Dhyani Cho-hans”-oknak neveztünk,

és azok, amelyek még nem szálltak le a fizikai anyagságba, amelyeknek részben csak szellemi testük van, részben asztrális matériábaanyagba burkolóznak, és amelyek óriási sebességgel áradnakhatolnak át a tűzmatériánes-nyagon. Szabálytalan formák folyamatos keletkezését és elmúlását látjuk itt, és olyan formákét is, amelyek már emlékeztetnek arra, ami később a Földön létezni fog.—Egy Ssablonyszerűségekéntféléként jelenik meg az, ami folytonosan keletkezik és elmúlik. Valami felbuzogbukkan, ami a későbbi kristályok és későbbi növények formáira emlékeztet; bizonyés még olyasmin is, ami már emberi formákat ölt és aztán ismét szétoszlik. Az emberek, akik később testesülnek meg, megtestesülő emberi lények ebben a tűzben éltek, modellezve a testeket, előkészítve azokat. Így jelenik meg számunkra a Föld első körének ez az állapota. Aztán ennek a tüzes folyam-áradó Földnek az alvás állapotába való átmenete következik.

A második kör ugyanilyen szellemi módon kezdődik. Nézzük meg újra a Földet ott, ahol a legsűrűbb. Most ennek az állapotnak teljesen más formája van, mint korábban. Most olyan formája van, amit a modern fizika is ismer már; a maiodern fizikus „éterinek” nevezi ezt. Az éter finomabb, mint a jelenlegi gázaink, de sűrűbb, mint amilyen a Föld a korábbi körben volt. És ebben az egészen finomsűrű matériában képződik az, amit kémiai elemeknek nevezünk. Ezt a második lépcsőfokot minden vallás is könyvben megtalálhatják, csodálatosan szép meglepő módon leírva megtalálhatják-jelölve, amikor azt mondják, hogy az isteni lények mindent mérték, szám és súly szerint rendeztek el. Ami korábban szabálytalan volt, most kémiai elemekbe rendeződött, és ezek az elemek a szám alapján rendeződtek. A vegyész meg fog érteni engem, hiszen ismeri az elemek szabályos periódusos rendszerét. A matériaz anyag tehát bizonyos mérték- és szám-viszonyokba került egymással, miután matériakéntanyagként egy meghatározott sűrűséget és éteri formát vett fel. Az egyes anyagoknak ezen a szinten még nincs közükem volt egymáshoz viszonyuk. Idegenként állntak szemben egymással. Csak most, amikor a matériaz anyag differenciálódik, látjuk, hogy csodálatos formák alakulnak ki, melyek emlékeztetnek bennünket a későbbiekre, de még nem stabilak: csillag alakú formák, szögletes formák, tetraéderek, poliéderek, kerek formák stb. A természeti világban később megjelenő formákra utalnak. Ahogy az első körben a kristályformák, úgy most a második körben a növényiek birodalomma formálódiktak elő. Aztán minden ismét szétapadárad; az asztrális és a devacháni megint átmegy a pralaya állapoton, és a harmadik körben újból megjelenik.

Amikor a harmadik körben a fizikai állapotot figyeljükvizsgáljuk, akkor az anyagot már egy lényegesen más állapotban találjuk. Még nem rendeződött levegő vagy víz szerintformájába, hanem egyfajta köd-formája, gőzpára-formája van. Már nem éteri-formában, hanem mint a mai, egyfajta vízpára, köd vagy felhőképződmény, így kellenelehet elképzelnünki a Földet ezen a harmadik szintenfokon. És ezekben a ködképződményekben, melyeket az ősi mondákban megtalálunk – a Nebelheimről, Niflheimről szóló mondák megmutatják nekünk ezt az állapotot – a matériaz anyag más formában mutatkozik meg előttünk, nem szám szerint rendezetten, hanem erőkel felruházva-által-megformáltan. Az okkult kutató itt a lelki vonzódás törvényéről beszél. A vegyi anyagok a vonzódás törvénye szerint rendeződnek. De most, a harmadik körben, egy olyan erő lép feljelenik-meg, melynek hatására a kicsi megnagyobbodhatnagyobbá-válik, ki tud tágulni. Az anyagok képesek belülről teljesen átszerveződni (durchorganisieren), megáterősödni (durchkrafte). Nemcsak a növényi élet kezdetei jelennek meg, melyekkel a második körben ismerkedtünk meg, hanem most lehetségessé válik a növekedés. Megjelennek az az-első állati képződményekalakzatok, melyek ma számunkra rendkívül groteszknek tünnének. Hatalmas nagy, kolosszális formák képződtek magábólebből a ködtömegeből. Az okkultista számára van abban valami igazság, amikor felnéz a felhőkre és látja, hogy az egyik felhő úgy néz ki, mint egyvalami tevé, a másik, mint egy ló. Ebben a harmadik körben a lények ködszerűös formák, amelyek úgy szaporodnak, hogy egyik a másikba alakul át, egyik a másikkól keletkezik ugyanúgy, mint azok az alacsonyabb sejtes-organizmusok, amelyek ennek állítanak-emlékét hordozzák. Ezek az állati testek,

amelyek a ködből emelkedtek ki, most teszik lebiztosíthatják az első alapot ahhoz, hogy a korábbi világokból átjött individualitások testet találjanak. Az ember most megtestesülhet, talál egy burkot, amely lehetővé teszi számára a megnyilvánulását, kezdetben azonban tökéletlen, primitív, esetlen módon. FélresikerültSikertelen inkarnációk is lehetségesek. Elmondható, hogy a harmadik kör során a Földön az ember és az állat közötti köztes lények tartózkodtak-lehetett-találni, melyekben az ember nem érezte magát teljesen jól, de ugyanakkor meg tudott bennük testesülni.

Most egy újabb pralaya jön, és aztán a negyedik kör. Ez az a kör, amelyhez most mi magunk is tartozunk. Vagyis először a Föld bejárta a devacháni állapotot, aztán leereszkedik az asztrális és az éteri állapoton, végül fizikai állapotba jut, amit most értünk el. Az első kör idején az ásványvilág alapja alakult ki, a második kör idején a növényvilág alapja, a harmadik kör idején jött létre annak a lehetősége, hogy állati képződmények is megjelenhessenek-előléphessenek. És most, a negyedik kör idején, az ember megkapja annak lehetőségét, hogy olyan formát öltjön, amilyennel ma rendelkezik.

NézzükVizsgáljuk meg egy kicsit részletesebben a fizikai Földünk, a mostani körünket. A Föld állapotát ezen a negyedik szinten sokkal sűrűbbnek kell neveznijelölni, mint a korábbi körök állapotait. Először a tűz-állapot volt, aztán a köd-állapot, majd a levegő és víz- köztes állapotához hasonló. De most, a negyedik kör elején egyfajta duzzadó, a fehérjére hasonlító matériávalanyaggal van dolgunk. Az egész Föld ebben az állapotban van a negyedik körnek a kezdetén. De fokozatosan minden összesűrűsödött, és az, amit ma a Földön matériánakanyag nevezünk, nem más, mint összesűrűsödöttenyomott, eredetileg duzzadó matériaanyag – éppugyanúgy, ahogyan a jég sűrített víz-matériaanyag. Ennek a negyedik körnek az elején minden lény olyan volttulajdonságú-volt, hogy tudott ebben a duzzadó anyagban élni. Az embernek már a maihoz hasonló alakja volt, de még teljesen tompa tudatállapotban volt, amit az álmodó ember állapotához lehet hasonlítani. A létét álmodtaomban-látta egyfajta alvóálm tudatban; a szellem még hiányzott belőle. Nézzük meg ezt az állapotot egy kicsit pontosabbanrészletesebben. Az ember tehát már lehetővé vált ebben a duzzadó materiában. Álom-embernek hívjuk ennek az első fajnak az emberét. Nehéz leírni az első faj emberéről. Ezt az állapotot egy másik követte, melyben a matéria-anyag tovább sűrűsödött, és szétvált egy szellemibb és egy fizikaibb anyagságra, mintegy északi és déli pólusra. Csak arra kérem önöket, hogy közben vegyék figyelembe az okkult nézőpont és a darvinizmus elterjedt nézőpontja közti különbséget. A Földnek ebben a jelzett állapotában tehát jelen van eredetileg az ember, és a növényvilág; az állatvilág is létezett, de olyan formákban, ahol még nincs nemi szaporodás és nincs meleg vér. Ezek a lények még nem voltak képesek belülről hangokat kiadni bensőjükből. Maga az ember még néma. És még nem képes gondolkodni, még tompa elképzeléseket sem tud létrehozni. A szellem még nem húzódottlépett be a testbe. A következő, második fajnál a matéria-anyag két pólusra válik szét. Az ember mintegy magához vonja a számára hasznos matériátanyagot, és kiválasztja a kevésbé hasznosat, amelyből a magasabb állatoklények egyfajta oldalágként fejlődnek ki. Az állatok alacsonyabb fajtái már léteznek, a mai puhatestűek formáihoz hasonlítanak, sőt már a halakhoz hasonló formák is fejlődnek.

Az ember egyre magasabbra és magasabbra fejlődik, és a faj kialakulásának harmadik szintjén ismét olyan anyagot választ ki, amit nem tud a magasabb tudat hordozójá vá alakítaninak-megtenni. EAzt ismét átadja anyagként az on állatok számára, melyek most hatalmas alakú kétéltűekhez hasonlítanak. Ezeket az állatokat a népek meséi és mítoszai repülő sárkányoknak meg ehhez hasonlóknak írják le. Még most sem rendelkezik egyetlen kifejlődött lény sem nemi szaporodással. Csak a harmadik faj közepén, a lemúriai idő közepén jelenik meg ennek kezdete. Ezekneknek az eseményeknek a színtere Lemúriában volt, az Indiai Óceánban, Hátsó-India területén.

A lemúriai időszak közepén ment végbe az a hatalmas esemény, amely az embert emberré tette. A korábbi planetáris állapotokon átment emberi lények közül nem mindenki volt ugyanolyan fejlődési

fokon. Azok, akik már a korábbi köd-ciklus idején normál fejlődést értek el, a harmadik faj idején meg tudtak testesülni. De voltak közöttük olyanok, akik már magasabb szintrefokra jutottak; ők egyáltalán nem tudtak megtestesülni a harmadik kör idején. Az emberek minden körben egy normális szintre fejlődnek, mások pedig egy olyan stádiumig, amely túllép ezennek-határain. A Mesterek azok, akik túlléptek a normális mértéken. Ők magasabb fejlettségű individualitások. Ezeket a normális mértéket meghaladó, magasan fejlett individualitásokat, a teozófiában Solar-pitrisnek vagy Nap-pitris-nek nevezik. Ők már magas szellemiségre jutottak, de az akkori ember testébe ugyanannyira kevésbé bírtak beletestesülni, mint amennyire a mai ember sem tudna beletestesülni a növényeki felépítésébeszervezetbe (Pflanzenbau). Kivárták a továbbiTovábbi fejlődéstre-vártak, amíg nem jött el a megfelelő időpillanat, és az első valódi megtestesülésük a negyedik fajban tudott végbemenni. Csak most vehették birtokba a megfelelő formákat ezek a magasan fejlett individualitások, a Nap-pitris-ek. Egy szellemileg magasan fejlett emberiség keletkezett. A legendák és a mítoszok beszámolnak arról, hogy annak idején voltak olyan személyiségek, akik jelentősen embertársaika-környezetük felé emelkedtek. Olyan individualitások, mint Prométheusz, az indiai rishik, a tűz-rishik (Feuer-Rishis), akik aztán az emberiség tényleges vezetőivé, Manukká váltak, akik a későbbi embereknek a törvényeket adták. Csak ezek a Nap-pitris-ek tudtak adeptusokként inkarnálódni.

MeséltemElmondtam Öönöknek, hogy a negyedik kör elején még nem létezett nemiség. Csak a lemúriai időkben történt meg a nemek szétválasztása. Csak ennek köszönhetően vált lehetővé először az inkarnáció is, egy egyfajta-olyan test birtokbavételeléása, ilyesmiamely korábban nem létezett. Korábban az egyik lény a másiktól alakult ki,jött-elő. A nemek szétválásával a lemúriai időszak közepén bekövetkezett a születés és a halál, és ezzel együtt a karma hatásának lehetősége is adott lett. Az ember bűnössé válhatottmagára vehette a bűnt. Mindaz, amit „emberinek” nevezünk, akkor keletkezett.

Lemúria kontinense tűzhöz hasonlószerű katasztrófák által pusztult elon-keresztül ment tönkre, és most az atlantiszi kontinens keletkezett a jelenlegi Atlantiszi-óceán talaján. Az atlantiszi korszakban ismét egy fontos esemény történt, amelyre akkor hívtamakkor fordítottam fel a figyelmüket, amikor a pünkösdi ünnepről beszéltem. Akkor azt mondtam, hogy a Solar-pitris kivételével minden lény alacsonyabb szellemi állapotban élt. Csak a-kiválasztott testek tudták a Nap-pitrist befogadni. A többi test ezeknek a lényeknek csak azt tette volna lehetővé, hogy tompa tudatállapotban éljenek. KedélytelenLélek-nélküli emberek jöttek volna létre, ha az akkori testeket használták volna. Ezért a pitris-ek megvárták, hogy tovább fejlődjenek bizonyos állati formák. Ezek a formák egyrészt mélyebbre süppedtek az ösztönéletbe, másrészt ennek köszönhetően alakultak ki a későbbi agy-fejlődés feltételei. A matériaz-anyag idegi és nemi anyagra differenciálódott. Ebben a megromlott matériábaanyagban akkor azok a pitris testesültek meg, akik eddig erre a későbbi állapotra vártak. Ezt nevezi a vallás az emberiség bűnbeesésének: a rossz természetű anyagba való alászállástsüppedést. Ha ez nem történt volna meg, akkor mindannyian sokkal kevésbé tudatos állapotban maradtak volna. Nem lettek volna használhatóak a világos gondolati életre, amilyennel ma rendelkezünk, hanem egy sokkal tompább állapotban maradtak volna. Ezt azzal váltották kirre-annak köszönhetően tettek szert, hogy a testet egyrészt hagyták -,hogy-leromolanijön, hogy azt másrészt azt-agy-anyaggá nemesíthessékették, ezáltalhogy egy magasabb tudatot lehessen elérni. Ennek köszönhetően tudtak már akkor is egy bizonyos szellemi magasságba emelkedni. Az atlantiszi faj fejlődésének különleges eredménye volt a fenomenális emlékezet kialakulása.

Atlantisz – árvíz általi – pusztulása után folytatásként alakult ki a mi modern ötödik fajunk, amely különleges vívmányként kifejlesztette a kombináló értelmet, amely képessé teszi arralehetőséget ad számára, hogy a művészetet és a tudományt a legmagasabb fejlettségi szintre emelje, ami korábban nem volt lehetséges. A negyedik kör ötödik alfajánál jut el az ember egya csúcspontra: az anyagba ereszkedett szellem uralja ötbirtoklására, hogy a szellem most ismét képes legyen az embert ismét egyre magasabb

szintekrefokokra vezetni. Láttuk, hogy a kozmosz a szakaszok ritmikus egymásutániségben fejlődött addig a pontig, amelyen ma állunk. A korábbi körökben fejlődött ki:

1. az ásványvilág,
2. a növényvilág,
3. az állatvilág, aztán pedig
4. az ember.

A teozófiai kozmológia egy önmagában zárt rendszer, amely a legfejlettebb látók bölcsességéből ered. Ha csak –egy–valamelyestkiesivel több időm lenne, akkor megmutathatnám, hogy pont bizonyos természettudományos tények hogyan erősítik meg ezt a világgépet, a tudományból kiindulva. Nézzük meg például Haeckel híres családfáit, melyekben minden fejlődés tisztán materiális szempontból van értelmezve. De ha az anyag, a kristály helyett a teozófia által leírt szellemi állapotokat vesszük, akkor a családfákat úgy készíthetjük el, mint Haeckel – csak a magyarázat lesz másmilyen.

Hogy azt, amit elmondtam, ne keverjék össze azzal, amit egyes teozófiai könyvekben különböző asztrális vagy fizikai állapotokként írnak le, a következőre hívom felirányítom a figyelmüket: a fejlődést gyakran úgy írják le, mintha ezek egymás mellett elhelyezkedő állapotok lennének, gömböket láthatnak, így úgy tűnik, mintha az élet az egyik gömbkörtől a másikig haladna. De a valóságban csak egyetlen gömbkör van, és csak ennek az állapota változik. Mindig ugyanaz a gömbkör–van, amely különböző metamorfózisokon megy keresztül: szellemi, asztrális, fizikai stb.

Láthattuk tehát, hogy a Goethe szavaiból vett kiindulópontunk teljesen jogos, a szó, hogy –az–ember végül mégiscsak az ember az, aki úgymond a célja, a feladata a földi planétáknak. Az okkultista tudja, hogy minden bolygónak saját meghatározott feladata van. Az egész kozmoszban semmi sem véletlen. A fizikai fejlődés feladata, hogy az, ami az emberek számára létrejön, elérje a célját. Egyetlen más bolygón sem találnánk olyan embert, mint amilyen a mai ember. Lényt igen, de embert nem. Azért van a Föld, hogy az ember én-tudatos lényé fejlődjön. Az első négy kör során fejlődtek ki a természeti birodalmak, hogy a negyedik körben az embert öntudatos lényé tegyék, aki tudatosan képes a testben önmagát tükrözni. Most tovább fog emelkedni, magasabb állapotokhoz, melyekről ma csak kevesen tudnak maguk számára helyes fogalmat alkotni. A következő, az ötödik körben az ásványvilágban teljesen el fog tűnniik. Minden ásványi anyag növényi anyaggá fog átváltozni. Minden növényi gondolatokban fog élni – okkult módon szólva mondva. Aztán a növényvilág szintén eljut a saját tökéletességéhez, és a következő körben az állatvilág fogja a legalacsonyabb birodalmat alkotni. Aztán a hetedik körben az ember eléri saját fejlődésének csúcspontját. Ott lesz azzá, amivé a bolygófejlődése során válnia kell.

Aki ezt megérti, az viszont mély betekintést nyerhet a vallási iratokba. Volt idő, amikor az emberek úgy hittek a vallási iratokban, mint a gyermekek. Aztán eljött a felvilágosodás ideje, amikor már semmiben sem hittek, és most jön el az az idő, amikor az emberek ismét megtanulják megérteni a képeket, amelyek a vallási dokumentumokban, a mesékben és a mondákban őrződtek meg számunkra. Így a hét kör a teremtés hét napjaként szerepel a Bibliában. A teremtés három első napja elmúlt, ma a teremtés negyedik napján vagyunk, és a teremtés három napja még jönni fogháttravan. A Genézisben a teremtés első három napja az elmúlt köröket jelenti, az utolsó három pedig azt jelzi, ami a jövőben következik. A teremtés negyedik napjának helyesen értett leírásánál Mózes azt akarja mondani, hogy a negyedik körben élünk; sőt a teremtés negyedik napját különös módon írja leis–leírja. Ezért találunk a Genézisben kettős teremtést. Az, aki a Bibliához csak értelemmel közelít, nem tudja megérteni. A teremtés hetedik napjának embere még nincs megteremtve. Az, hogy az ember agyagból és sárból (aus Ton und Lehm) van megteremtve, a negyedik körünk jelérzékí-képe. A kettős teremtés képi formában

beszél nekünk arról, hogy mi lett teremtve, arról az állapotról, amelyikben most vagyunk, és arról az állapotról, amelyben a hetedik kör végén leszünk. Amikor a Biblia segítségével átadott dolgokat ilyen módon nézzük, akkor ezekből a dokumentumokból váratlanul olyan értelmet nyerünk, amit korábban nem is sejtettünk. Most az emberiség végre meglátja, hogy olyan mély értelmet rejtnek, hogy szinte más emberré kell válnunk ahhoz, hogy megértsük. Szükséges, hogy a jelen korban az ember számára ismét megnyíljon ezeknek az ősi dokumentumoknak a mély **spirituális** értelme, és ez a teozófiai mozgalom feladata. Nem **korholjavadó** korunk materializmusát, mivel ezt szükségesnek tartja. Hanem azon dolgozik, hogy az emberek újra felismerjék ezeknek a dokumentumoknak a **spirituális** értelmét. Dolgozzunk ezen a következő télen is. A ciklus előadásai közül ez a mai az utolsó. A hétfőink azonban megmaradnak. Minden hétfőn este 8 órakor ismét itt találkozunk.